www.plebi.hu

Krisztus fénye

2020. Karácsony – XXI. évf. 4. szám (81)

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek lapja

Gloria in excelsis Deo

A VILÁGBA JÖTT, A VILÁGBAN VOLT, ÁLTALA LETT A VILÁG, MÉGSEM ISMERTE FÖL A VILÁG. A TULAJDONÁBA JÖTT, DE ÖVÉI NEM FOGADTÁK BE. ÁM AKIK BEFOGADTÁK, AZOKNAK HATALMAT ADOTT, HOGY ISTEN GYERMEKEI LEGYENEK. MINDANNYIAN AZ Ő TELJESSÉGÉBŐL RÉSZESÜLTÜNK, KEGYELMET KEGYELEMRE HALMOZVA.

Jn 1,10-12; 16

KALENDÁRIUM

December 6. Advent 2. vasárnapja Szent Miklós püspök
8. Szeplőtelen Fogantatás ünnepe
13. Advent 3. vasárnapja, Szent Lúcia
20. Advent 4. vasárnapja
24. Szenteste
25. Karácsony, Jézus születésének ünnepe
26. Karácsony 2. napja, Szent István vértanú
27. Szent Család ünnepe
28. Aprószentek ünnepe
31. Szent Szilveszter pápa

Január 1. Újév – Szűz Mária, Isten Anyja, Béke világnapja
3. Karácsony utáni 2. vasárnap
6. Vízkereszt
10. Urunk megkeresztelkedése
17. Évközi 2. vasárnap
24. Évközi 3. vasárnap, Isten Igéjének vasárnapja
25. Szent Pál fordulása
31. Évközi 4. vasárnap

Február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony
3. Szent Balázs
7. Évközi 5. vasárnap
11. Lourdes-i Szűz Mária jelenése
14. Évközi 6. vasárnap
17. Hamvazószerda
21. Nagyböjt 1. vasárnapja
28. Nagyböjt 2. vasárnapja

December 12.
A Guadalupei Boldogságos Szűz Mária ünnepe
1531. december 9-én, Mexikóváros közelében a Szűzanya megjelent egy egyszerű indiánnak, Juan Diegonak, és tiszteletére egy templom építését kérte. Diego köpenyén csodálatos módon megjelent a Szűzanya képe, amikor a Szűzanya által küldött virágokat vitte a püspöknek bizonyságul. Isten Anyja ezen a tiszta hitű férfin keresztül hívja a népeket Krisztus szeretetére. Diegot Szent II. János Pál pápa avatta szentté, és a Szűzanya ezen ünnepét is ő rendelte el, 2002-ben.

Czifra Lászlóné

Reményik Sándor: János evangéliuma

Összehajolnak Máté, Márk, Lukács,
És összedugják tündöklő fejük
Bölcső körül, mint a háromkirályok,
Rájok a Gyermek glóriája süt.
A gyermeké, ki rejtelmesen bár
S természetfölöttin fogantatott:
De fogantatott mégis, született
S emberi lényként, tehetetlenül,
Babusgatásra várón ott piheg.
A gyermek, a nő örök anya-álma,
Szív-alatti sötétből kicsírázott
Rongyba, pólyába s egy istálló-lámpa
Sugárkörébe. Bús állati pára
Lebeg körötte: a föld gőz-köre.
A dicsfény e bús köddel küszködik.
Angyal-ének, csillagfény, pásztorok
S induló végtelen karácsonyok,
Vad világban végtelen örömök
Lobognak, zengnek – mégis köd a köd.
S mindez olyan nyomorún emberi
S még az angyalok Jóakarata,
Még az is emberi és mostoha.

De János messze áll és egyedül.
Nem tud gyermekről és nem tud anyáról,
Nem születésről, nem fogantatásról,
Csillag, csecsemő, angyalok kara,
Jászol, jászol-szag, – József, Mária,
Rongy és pólya, királyok, pásztorok,
Induló végtelen karácsonyok:
Nem érdeklik – vagy mint rostán a szem
Kihull az ő külön történetéből,
Kihull mindez, és mindez idegen,
Apró, földízű, emberi dolog.
Nagyobb, nagyobb, ó nagyobb a Titok!

János, evangelista, negyedik
Külön áll, világvégén valahol,
Vagy világ-kezdetén, vad szikla-völgyben
S a fénytelen örvény fölé hajol.
És megfeszül a lénye, mint az íj,
Feszül némán a mélységek fölé,
Míg lényéből a szikla-szó kipattan
S körülrobajlik a zord katlanokban
Visszhangosan, eget-földet-verőn,
Hogy megrendül a Mindenség szíve:

Kezdetben vala az Ige.
S az Ige testté lőn.

Szentek krónikája

Boldog Gerhardinger Mária Terézia *anya, iskolanővér*

Gerhardinger Karolina a Németországban található Regensburg külvárosában, Stadtamhofban született 1797. június 20-án. A kislány jómódú polgárszülők, Willibald és Franciska egyetlen gyermeke volt. Édesapja hajósmesterként dolgozott. A Notre-Dame nővérek iskolájában tanult, akik ágostonos női kanonokrend voltak. Tizenkét éves volt, mikor a bajor kormány rendeleti úton, a szekularizáció hatására feloszlatta a szerzetesrendeket, és így az iskolát bezárták. Karolina ezek után Michael Wittmann püspök, a székesegyház akkori lelkipásztora tanácsára tanítói tanulmányokba kezdett. A püspök úgy próbálta megmenteni az egykori iskolát, hogy annak diákjaiból tanítónőt képeztetett. Karolina így három év múlva diplomát szerzett és tanítani kezdett.

Két évvel ezután megérett benne az elhatározás, hogy ő is szerzetes lesz. Naplójában olvashatjuk, hármas fogadalmat tett: a szegénységre, a hallgatásra és az idő jó felhasználására. Két tanítónővel együtt kezdte meg szerzetesi életét berendezni, a Notre-Dame-i rend szabályai szerint. Társai azonban hamar feladták a kemény életmódot. Karolina mégsem hátrált, így hamarosan másik két társ csatlakozott hozzá. Ez az új közösség 1833-ban hivatalos engedélyt is szerzett, köszönhetően a változó politikai környezetnek. Kolostoruk és iskolájuk megnyitását az új uralkodó, I. Lajos bajor király engedélyezte, aki szerint a kereszténység nélkülözhetetlen a társadalom egészséges növekedéséhez. Az uralkodó Münchenben az irgalmas nővérekre bízta a betegápolást, újra behívta országába a ferenceseket és szerzetesnőket keresett a leányok nevelésére. Karolina így nyithatta meg első iskoláját Neunburgban.

Sajnos, ugyanebben az évben Karolina elvesztette lelki vezetőjét, Wittmann püspököt. Annak jó barátja, Sebastian Job vette ezek után pártfogásába a nővéreket. Nemcsak anyagi támogatást szerzett nekik, hanem írásban is felvázolta az iskolanővérek szellemi-lelki arculatát, majd Karolinát tanulmányútra küldte Ausztriába, hogy tanulmányozhassa más rendek működését is. Egy évre rá Job is elhunyt, de a segítsége így is sokat jelentett a rend életében, Terézia anya ismét kitartott.

Néhány hónap múlva a rend megkapta a működéséhez szükséges királyi és püspöki jóváhagyást, így 1835-ben Karolina örökfogadalmat tett és felvette a jézusról nevezett Mária Terézia nevet. Apostoli feladatának a lánynevelést tűzte ki célul, hogy hozzájáruljon a családok keresztény neveléséhez és ezáltal a társadalom jobbá tételéhez.

A nővérek hamar népszerűek lettek, nem csak egyre több tanítvány jelentkezett, hanem sokan kérelmezték felvételüket is az új rendbe. A nővér így szükségesnek látta egy központi anyaház létrehozását. Ebben az uralkodó volt segítségére, akinek támogatásával megkapta erre a célra München Anger negyedében a klarisszák üresen álló rendházát. A gyorsan növekvő közösséget így Terézia anya innen irányíthatta 1841-től. A nővér hamar még több helyen nyitott házat, először Bajoroszágban, majd országhatárukon túl, végül Európán kívül is, sorrendben: Sziléziában, Magyarországon, Ausztriában, Angliában és Észak-Amerikában. Amerikába is Ő maga hajózott át bátran, öt másik nővér társaságában, hogy missziót alapítson.

Terézia anya nagy érdeme, hogy az állami iskolákat messze megelőzve szervezte meg a modern nevelést. Iskoláiba bevezette a hétosztályos oktatást és az elméleti tudás mellett nagy hangsúlyt fektetett a gyakorlati foglalkozásokra. Külön iskolát nyitott az egészségükben károsultaknak. Nővérei képzésére elsőként hozott létre az országban tanítóképző intézetet a münchéni anyaházban. Emellett tanított, széles körben levelezett, házakat tervezett, építkezéseket irányított, szabályokat alkotott, minden új ház alapítását személyesen ellenőrizte. Rendszeresen látogatta nővéreit, kisebb szükségleteikről gyakran ő maga, személyesen gondoskodott. Egész életét a fegyelem és az egyszerűség jellemezte, bármikor szolgálatára állt tanítványainak és szüleiknek is.

A hitre, a helytállásra, az imádságra és az alázatra nevelést tartotta a legfontosabbnak. Mivel a legszegényebbeket szolgálta, így tudta, hogy mielőtt bevezeti őket Isten titkaiba, előbb az alapvető szükségleteiket kell megoldania, mint a lakhatás, az étel vagy a ruha. Így írt erről: „Olyan korban élünk, amikor mindenkinek, akinek keze van, ki kell nyújtania, hogy mentse, ami menthető."

Tudatosan kereste a társadalmi csoportok közötti, egyre mélyülő szakadék okait, és felismerte, hogy a család intézménye válságba került, és a bajor családok „gyengeségét" pedig a nők képzetlensége okozza. „Szívügyemmel... Isten dicsőségét és a hazai ifjúság javát tartom szem előtt." „A hazai leányifjúság nevelésének gyökeres javítása azáltal történhet, ha iskolanővéreket telepítenek mindazon helyekre, ahol világi tanítónők vannak, vagy a leányokat a fiúkkal együtt, férfi tanerők tanítják. De nem akarjuk kiszorítani őket." „Rendünk fő feladata a leányifjúság tanítása, nevelése bölcsődékben, népiskolákban, árvaházakban, bentlakásos intézményekben, szent vallásuk szellemében. Az a célunk, hogy jámbor gyermekeket, erkölcsös hajadonokat, s ezáltal istenfélő nemzedéket képezzünk ki." „Úgy tűnik, éppen e kor számára hívta létre Isten a rendet...szaktudásuk nem marad el a férfi tanerőké mögött." Ám nemcsak az oktatás volt a cél, hanem a nevelés is. Az iskolanővéri nevelés lényege a „szívképzés" volt, ahogy a rendi szabályzat magyarázatában olvashatjuk, és a rendi szabályzat magyarázatában olvashatjuk, hogy az iskolanővéri nevelés lényege a „szívképzés" volt.

A politikai helyzet azonban újra rosszabbodott, Otto von Bismarck politikája a kolostorok ismételt feloszlatásához vezetett, az iskolanővérek csak Poroszországban tizenhat házukat vesztették el, iskoláikat államosították. Ezekben az években sokszor a nővérek élete is veszélybe került. Terézia azonban újra kitartott és kitartásra buzdított, újabb házakat nyitott más országokban.

A nővér 1879. május 9-én halt meg a müncheni Anger-kolostorban, sírja a Szent Jakab templomban van. Halálakor, a kongregáció háromszáz házában csaknem kétezerötszáz nővér szolgálta a szegény gyermekeket, ami kitűnően mutatja a nővér hatalmas életművét, mindannak ellenére, hogy életét a felvilágosodás utáni évtizedek szellemi és társadalmi zűrzavarában töltötte. A Miasszonyunkról Nevezett Szegény Iskolanővérek tanítórend alapítóját 1985. november 17-én, a római Szent Péter bazilikában Szent II. János Pál pápa a boldogok sorába iktatta.

A nővérek jelenleg számos intézményt tartanak fenn hazánkban és a határon túli magyar területeken. Iskolákat, kollégiumokat, szeretetotthont, különböző missziós tevékenységi központot, illetve lelkigyakorlatos házat is.

Ráthi Marianna

ADVENTÜNK

IMA A JÁRVÁNY MEGFÉKEZÉSÉÉRT

Mennyei Atyánk!
A Te irgalmas szívedhez sietünk a járvány napjaiban.
Bocsásd meg nekünk, hogy mohóságunkkal megsebeztük a te teremtett világodat.
Bocsásd meg, hogy gyakran felszínes rohanás volt az életünk.
Taníts minket a csendre, az elmélyülésre.
Tanítsd a családokat, hogy újra felfedezzék a közös imádság ajándékát!
Segíts minket, hogy a járvány idején ne a félelem, hanem a benned való bizalom, és a másoknak való segítés vágya töltsön be minket.
Támogasd mennyei erőddel és védd meg az orvosokat és az ápolókat, adj gyógyulást és bátorítást a betegeknek, add, hogy a haldoklók érezzék a Te közelségedet, az elhunytaknak pedig add meg, hogy beléphessenek a Te örök szereteted országába.
Boldogságos Szűzanya, akit Édesanyánkul rendelt Krisztus a kereszten, állj anyai szereteteddel minden szenvedő mellett!
Szent II. János Pál Pápa, az irgalmasság titkának apostola, könyörögj egyházunkért és az egész világért!
Amen

Minden nyitott szívű embert szeretettel hívunk!
Az idei évben még nagyobb szükségünk van arra, hogy félelmeinket leküzdve a hitünkben megerősödjünk. Székely János püspök atya sorai segítségével kézen fogunk most benneteket, és közös imádságra hívunk. Szeretnénk, ha ezt a kérésünkre írt fohászt minden nap, minél többen elimádkoznánk, akár az isteni irgalmasság rózsafüzéréhez kapcsolódóan is.

(András atya)

November 22-én, Krisztus király vasárnapján

Kedves Testvérek!

A mai evangélium első hallomásra talán kissé fenyegetőnek tűnik. Előttünk áll az ítélő Krisztus, aki életünkhöz mérten kiosztja a jutalmat vagy a büntetést. A pesszimista és elcsüggedt emberre jellemző, hogy a negatív dolgokra felfigyel, míg a pozitív dolgokat sokszor meg sem hallja.

Nem mindegy, honnan szemléljük életünk és csodaszép világunk részeit, nem mindegy, hogy a gyertyát melyik végéről égetjük, ahogy szoktuk mondani. Fontos, hogy pozitív dolgokkal töltsük meg az életünket, gondolatainkat, szemléletünket, egész életünket, hogy esélyünk legyen felismerni a nagy örömhírt: mindannyian Jézus jobbjára kaptunk meghívást, mindannyian, kivétel nélkül. Az első része az evangéliumnak tehát ezt is üzenheti. Képesek vagyunk elfoglalni a krisztusi jobb oldalt, képesek vagyunk jóvá lenni, képesek vagyunk Jézusnak enni és inni adni, képesek vagyunk betakarni, meglátogatni, felkeresni, megvigasztalni a legkisebbekben, minden egyes testvérünkben.

Íme, egy történet. Egy betegségben szenvedő ember, aki már élete végéhez közeledve feküdt ágyában, azt mondta a körülötte lévőknek, hogy rá kellett döbbennie arra, az egész élet egy nagy táncparkett. A táncban mindig van valaki, aki vezet, a másik őt követi, mert ha nem tenné, ha nem figyelne rá, akkor egymás lábát tapodnák és nem jönne létre az, amit táncnak nevezünk. Az ember, ezzel a hasonlattal élve, folytatta gondolatait. Rá kellett döbbennie arra, hogy az ember táncpartnere nem más, mint Jézus Krisztus. Ő az, aki vezet, Ő az, akit követünk. Ez a tánc olykor könnyed keringő, máskor kemény rock and roll, de ebben a táncban, bármilyen legyen is, bármilyen tempójú, bármilyen lendületű, mindig Krisztus akar bennünket vezetni. Az életünk táncparkettjén Krisztus akarja vezetni a lépéseinket, Krisztus akarja vezetni a gondolatainkat, az egész életünket, nekünk csak követnünk kell őt és rá kell bíznunk magunkat!

Milyen csodálatos kép ez! Együtt táncolni az Isten fiával, aki a világmindenség királya. Azoknak, akik követni akarják, segítséget ad. A világ fiai bármennyire el akarják nyomni a Jézusba vetett hitet, bármennyire fel akarják forgatni az egész életet, nekik is, és nekünk is Jézus Krisztus a királyunk, az életünk ura. Ez a király nem követel adókat, nem fenyít, hanem meghív minket a szeretet uralmára.

Az utolsó ítélet Mt 25,31-46

Amikor eljön dicsőségében az Emberfia és vele minden angyal, helyet foglal fönséges trónján. Elébe gyűlnek mind a nemzetek, ő pedig különválasztja őket egymástól, ahogy a pásztor különválasztja a juhokat a kosoktól. A juhokat jobbjára állítja, a kosokat pedig baljára. Aztán így szól a király a jobbján állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot! Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok. Nem volt ruhám, és felruháztatok. Beteg voltam, és meglátogattatok. Börtönben voltam, és fölkerestetek. Erre megkérdezik az igazak: Uram, mikor láttunk éhesen, hogy enned adtunk volna, vagy szomjasan, hogy innod adtunk volna? Mikor láttunk idegenként, hogy befogadtunk volna? Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy meglátogathattunk volna? A király így felel: Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek. Ezután a balján állókhoz is szól: Távozzatok színem elől, ti átkozottak, az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült. Mert éhes voltam, s nem adtatok ennem. Szomjas voltam, s nem adtatok innom. Idegen voltam, s nem fogadtatok be. Nem volt ruhám, s nem ruháztatok fel. Beteg és fogoly voltam, s nem jöttetek el meglátogatni. Ekkor ezek is megkérdezik: Uram, mikor láttunk éhesen vagy szomjasan, idegenként vagy ruhátlanul, betegen vagy börtönben, s nem voltunk szolgálatodra? Erre majd ezt feleli: Bizony mondom nektek, amit a legkisebbek valamelyikével nem tettetek, velem nem tettétek. Ezek örök büntetésre mennek, az igazak meg örök életre."

Mátyás királyról azt mondják, álruhát öltött és elment az emberek közé, hogy meglássa, miként élik az életüket, és nem mellesleg azért, hogy hallja, miként vélekednek az uralkodásáról.

Kedves Testvéreim! Ha Krisztus álruhát öltene, már pedig álruhát ölt, mert ott van minden egyes emberben, keresztségétől fogva, mit hall tőlünk? Hogyan beszélünk róla? Hogyan állunk másokhoz? Milyenek a gondolataink? Milyen érzések fogják el Istent, amikor látja egy-egy cselekedetünket? Hogyan lát minket a királyunk, aki az emberség álruhájába öltözik?

Ugyanakkor ez a király különleges ruhát ölt a kenyérben, minden szentmisén. Az Oltáriszentségben a királyunk meglátogat bennünket, eljön hozzánk, s amikor találkozunk vele, bármit kérhetünk tőle: gyógyulást, türelmet, erősséget, örömöt, békét. A szentáldozásban magához ölel az Isten.

A mai evangélium második fele, elgondolkodtatásra ad lehetőséget és okot mindannyiunk számára. Vannak olyanok, akik a baloldalra akarnak állni, mert elvakította őket a világ. Vannak olyanok, akik nem adnak enni, nem adnak inni, nem ruházzák föl, vagy nem látogatják meg Jézust az embertársaikban. Amikor ezen tettek hiánya tudatos, akkor bizonyos, hogy nem Isten „malmára" hajtjuk a vizet, hanem a világ fejedelméére, a sátánéra, aki folytonosan ott ólálkodik a világban. Ő úgy akarja bemutatni magát, mint a világ királyát. Ezzel szemben Jézus az üdvösséget szeretetteljesen kínálja fel. Nem látványosan, nem harsonaszó kíséretében, hanem elrejtve, álruhába öltözködve.

Fantasztikus az Istenünk. Azt énekeljük majd a prefációban: Miután hatalma alá vetett minden teremtményt, az örök és egyetemes országot mérhetetlen fölsége átadja a Mennyei Atyának, az Ő országa igazság és élet, kegyelem és szentség, igazságosság, szeretet és béke. Ezekre az erényekre pedig az ember, kimondva vagy kimondatlanul, mélyen vágyakozik.

Elengedhetetlenül fontos, hogy ebben a frusztrált időszakban is meglássuk azokat az apró, jó, lélekemelő dolgokat, amik körülvesznek minket. Legalább egy jó dolgot fedezzünk fel a napunkban, legyen az bármilyen apróság. Amikor pedig elkeseredünk, szomorúak vagyunk, bátran idézzük fel: a sok apró jó, az irgalmasság testi és lelki cselekedeteinek gyakorlása, a más emberek álruhájába öltözött Király felismerése, az Oltáriszentség magunkhoz vétele, kikövezi nekünk a Krisztus jobbjára vezető utat!

Segítsen minket Krisztus király, aki a szeretet szüntelen megélésére hívott meg minket, aki „királyokká" és „királylányokká" emelt a keresztségben, hogy méltók legyünk az országába való bejutásra.

Bógár Zsolt káplán

Fratelli tutti – Testvérek mindnyájan című enciklika

Egy út minden jóakaratú ember számára

Október 4-én egy sajtótájékoztatón mutatták be Ferenc pápa legújabb Fratelli tutti, azaz Testvérek mindnyájan című enciklikáját. Ez a Pápa harmadik körlevele, a Hit fénye (Lumen fidei) és az Áldott légy (Laudato si) után.

A történelem során először fordult elő, hogy a Pápa nem a Vatikánban írta alá az enciklikát, hanem Assisiben, Szent Ferenc kriptájánál, névadó szentjének sírjánál. Assisi Szent Ferenc Intelmeiből kölcsönözte a címet, mellyel minden „*fivérhez és nővérhez*" egyetemesen szólni akar.

A nyolc fejezetből álló pápai körlevél főbb témakörei: napjaink szociális és háborús kérdései és a közöny globalizációja. Ferenc pápa célja ezzel a körlevéllel egy világméretű törekvés előmozdítása a társadalmi barátságra és testvériségre, mely egy jobb világ építéséhez vezet. „*Mindnyájan közösen felelősek vagyunk egy olyan társadalom felépítésében, amely képes a befogadásra, az integrációra és a szenvedők sorsának enyhítésére. A szeretet hidakat épít, és mi „a szeretetre lettünk teremtve*." A dokumentum hátterét képezi a Covid-19 világjárvány is, amelyről a Pápa azt írja, hogy „*váratlanul tört ránk, éppen, amikor ezt a levelet írtam*." Ez a globális vészhelyzet bebizonyította, hogy „*senki sem mentheti meg magát egyedül*", eljött annak az órája, hogy „*egyetlen emberiségként álmodozzunk*", amelyben „*mindnyájan testvérek vagyunk*."

Az első fejezetben a Szentatya felsorolja a mai kor számos torzulását: a demokrácia, a szabadság, az igazságosság fogalmainak manipulálását, kiforgatását; az önzés és a közjó iránti közönyt; a nyereségen alapuló piaci logikát, a leselejtezés kultúrájának túlsúlyát; a munkanélküliséget; a rasszizmust; a szegénységet; a jogok közötti egyenlőtlenséget és olyan aberrációkat, mint a rabszolgaság, az emberkereskedelem, a nők kiszolgáltatottsága, a kényszerabortusz és a szervkereskedelem. Ezek napjaink globális problémái, melyek globális cselekvést igényelnek. Világunkban ilyen torzulások vannak, ezért a Pápa ennek a fejezetnek az „*Egy zárt világ árnyai*" címet adta.

Ezekre az árnyakra Ferenc pápa Krisztus példájával válaszol a második fejezetben, melynek címe „*Egy idegen az utcán*". Mindenkit arra buzdít – különösképpen a keresztényeket –, hogy ismerjük fel Krisztus arcát minden kirekesztett emberben. Mindannyian, kivétel nélkül, arra kaptunk meghívást, hogy közel kerüljünk egymáshoz, leküzdve előítéleteinket és személyes érdekeinket. Mindannyian felelősek vagyunk egy olyan társadalom felépítésében, amely képes ilyen alapokat teremteni.

A szeretetre való képesség egyetemes dimenziója a harmadik fejezetben is visszatér, melynek címe: „*Gondoljuk el és hozzunk létre egy nyitott világot*." Továbbra is arra buzdít a pápa, hogy „*lépjünk ki önmagunkból*", hogy létünk gyarapodjon a másokkal való találkozás révén. Nyíljunk meg a felebarátunk felé a szeretet dinamizmusa szerint, amely az „*egyetemes szeretetközösség*" felé irányít bennünket. A Pápa kihangsúlyozza, hogy a családnak nélkülözhetetlen szerepe van a nevelésben; a szolidaritás és a testvériség érzése a családban születik meg, melyet védelmezni és tisztelnünk kell. Ezután az emberi jogokról ír, mintegy bevezetve egy nagyobb, aktuális és sokakat megosztó témát, a migrációt. Senkitől sem lehet megtagadni a méltó életet és senkit nem rekeszthetünk ki. Felhívja a figyelmet „*a nemzetközi kapcsolatok etikájára*", miszerint minden ország az idegené is, és egy térség javait nem lehet megtagadni attól, aki szükséget szenved és máshonnan származik. A magántulajdonhoz való természetes jog mindig is másodlagos a teremtett javak egyetemes elrendeltetésének alapelvéhez viszonyítva.

Ferenc pápa az enciklika negyedik fejezetében folytatja a migráció témáját, melynek címe: „*Egy egész világra nyitott szív*". A migrációt kezelni kell, erre megoldási javaslatokat is tesz. Azokat a migránsokat, akiknek élete „*darabokra töredezett*", akik háborúk, üldöztetések, természeti katasztrófák, gátlástalan emberkereskedők elől menekülnek, akiket elszakítottak származási közösségeiktől, be kell fogadni, védeni és integrálni kell. Az államok, illetve a célországok nyissanak humanitárius folyosókat; biztosítsanak számukra szállást, biztonságos és alapvető szolgáltatásokat; nyújtsanak lehetőséget számukra a munkára és képzésre; segítsék elő a családegyesítést; védelmezzék a kiskorúakat és biztosítsák a vallásszabadságot. A migráció globális kezelésére van szükség, amely hosszútávú projekt és túlmutat minden nép szolidáris fejlődésén és az egyes vészhelyzeteken.

Az ötödik fejezet címe „*A legjobb politika*". A legjobb politika az, amit a jótékony szeretet irányít, és ami a szeretet legértékesebb formáját képviseli. Ez a fajta politika a közjó érdekében áll, a nép ismeri, készen áll a konfrontációra és nyitott a párbeszédre. Ferenc pápa ezt popularizmusnak nevezi, szemben a populizmussal, amely figyelmen kívül hagyja a nép fogalmának legitimitását, a konszenzusokat pedig a saját hasznára fordítja. A legjobb politika védelmezi a munkát, a „*társadalmi élet nélkülözhetetlen dimenzióját*" és arra törekszik, hogy mindenkinek biztosítsa a lehetőséget, hogy fejlessze saját képességeit. Ez a politika a szegényeket sem hagyja egyedül, hanem arra törekszik, hogy a szolidaritás és a szubszidiaritás figyelembevételével előmozdítsa őket. Ennek a politikának megoldást kell találnia mindenre, ami támadja az alapvető emberi jogokat, mint pl.: társadalmi

kirekesztettség; emberi szervekkel, fegyverekkel, kábítószerrel való kereskedelem; szexuális kizsákmányolás; rabszolgamunka; terrorizmus és szervezett bűnözés. A Pápa felszólít, hogy végleg fel kell számolni az „*emberiség szégyenét*” jelentő emberkereskedelmet és az éhínséget. Ezek okozása bűntény, hiszen a táplálkozás az ember „*elidegeníthetetlen joga*”. Olyan politikára van tehát szükség, amely az emberi méltóságra összpontosít, és nincs alárendelve pénzügyi spekulációknak. A Pápa kifejti véleményét az ENSZ reformjára vonatkozólag is, vagyis az ENSZ valósítsa meg a „*nemzetek családja*” fogalmat, azaz gyökeresen küszöbölje ki a szegénységet, és védelmezze az emberi jogokat. Mozdítsa elő a jog erejét az erő jogával szemben.

A hatodik fejezet címe: „*Párbeszéd és társadalmi barátság*”. Ebben a fejezetben fejti ki a Pápa a mindenkivel való „*találkozás művészetét*”, beleértve a világ perifériáin élőket, az őslakosokat is. „*Mindenkitől lehet valamit tanulni és senki sem haszontalan*”. A Pápa céloz a „*kedvesség csodájára*” is. Ezt a magatartásformát vissza kell szerezni, hiszen ez olyan, mint „*csillag a sötétben*”.

Az utolsó előtti, hetedik fejezet az „*Egy új találkozás útjai*” címet kapta. A béke értékéről és előmozdításáról elmélkedik a Pápa. Hangsúlyozza, hogy a béke „proaktív”, vagyis előrelátó, és olyan társadalom kialakítását célozza meg, amelynek alapja a többiek szolgálata és a kiengesztelődésre, kölcsönös fejlődésre való törekvés. Mindenkinek részt kell vennie a béke építésében. A békéhez szorosan hozzátartozik a megbocsátás, mindenkit szeretni kell kivétel nélkül. Aki rosszat tett velünk, nem felejtjük el, de lemondunk a bosszú pusztító erejéről. Fontos a kollektív emlékezet is a múltban ért borzalmakkal kapcsolatban, erre mindig emlékezni kell, de fontos továbbá a jóra való emlékezés is. A hetedik fejezet másik része a háborúra összpontosít, mely „*szüntelen fenyegetést*” jelent, „*minden jog tagadása*”, a „*politika és az emberiség kudarca*” és „*szégyenteljes behódolás a gonosz erőinek*”. A fejlett fegyverek (nukleáris és vegyifegyverek) tekintetében ma már nem gondolhatunk egy „*igazságos háború*” lehetőségére, hanem le kell szögezni, hogy „*Soha többé háborút*!”. Véglegesen le kell szerelni az atomfegyvereket, ez „*erkölcsi és humanitárius követelmény*”. A fegyverkezésre fordított pénzből hozzanak létre egy világalapot az éhínség felszámolására. Ferenc pápa ismételten és egyértelműen állást foglal a halálbüntetés ellen: elfogadhatatlan és el kell törölni az egész világon. Emellett a Pápa leszögezi, hogy az „*élet szent mivoltát*” tiszteletben kell tartani, még akkor is, ha egyesek manapság úgy gondolkodnak, hogy „*az emberiség bizonyos részei feláldozhatók*”, mint a születendők, a szegények, a fogyatékkal élők és az idősek.

A nyolcadik, utolsó fejezetben a Pápa a vallások közötti lehetséges békéről ír. Ezért címnek a „*Vallások a testvériség szolgálatában a világon*” címet adta. Kifejti és leszögezi, hogy a terrorizmus nem a vallásból, hanem a vallási szövegek téves értelmezéséből fakad és éhínséget, szegénységet, igazságtalanságot és elnyomást okoz. A vallások közötti béke lehetséges és garantálni kell a vallásszabadságot, mint minden hívő alapvető emberi jogát. Az Egyház, bár nem foglalkozik politikával, mégsem mond le politikai dimenziójáról és az evangéliumi alapelveknek megfelelően figyelmet fordít a közjóra és az átfogó emberi fejlődés előmozdítására.

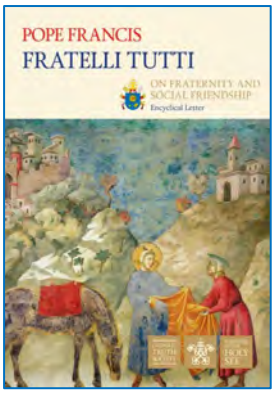

Ferenc pápa az enciklika végén megállapítja, hogy a „*Dokumentum az Emberi Testvériségről a világbéke és a békés együttélés érdekében*”, amelyet 2019. február 4-én írt alá Abu-Dzabiban az Al-Azhar főimámjával, Ahmad et-Tajjebbel közösen, a vallásközi párbeszéd mérföldköve. Enciklikájában végezetül ismételten felhívást intéz, hogy az emberi testvériség nevében a párbeszéd legyen az út, a közös együttműködés a magatartás, egymás kölcsönös megismerése pedig a módszer és a kritérium.

Ferenc pápa e körlevelében személyes erőfeszítést kér tőlünk. Teréz anya szavaival élve: ha változtatni akarunk a világon, el kell jutnunk a „meg kell tenni” logikájából a „nekem kell megtennem” logikájába. Feladatunk tehát az, hogy a Pápa körlevelét próbáljuk a saját életünkre vonatkoztatni: közeli és távoli kapcsolatainkra, hogy a világ a testvériség útján járjon, ami a boldogság, a kiengesztelődés, az építő párbeszéd és a béke útja.

Horváth Péter

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy
adományokat:
* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítványnak** a **64400116-30110038-61100015**,
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítványnak** a **64400116-30109984-61100011**,
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért” alapítványnak**
a 11600006-00000000-09873755 bankszámlaszámokra lehet befizetni.

egyházadót:
* a **„Dunaharaszti római katolikus Főplébánia” 11742180-20075426** bankszámlaszámon,
* a **„Rákóczligeti római katolikus egyházközség” 11742180-20065661** és
*** a „Taksony római katolikus plébánia” 11742180-20075983** bankszámlaszámon is lehet rendezni.
Ugyanezen célra csekkek a templomokban találhatók.

A KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

A GYÓGYULÁS SZENTSÉGEI II.
A BŰNBOCSÁNAT SZENTSÉGE

A keresztény beavatás szentségei által az ember megkapja Krisztus új életét, mely azonban „Krisztussal el van rejtve az Istenben” (Kol 3,3), s melyet „törékeny cserépedényben” hordozunk (2Kor 4,7). Most még földi, fájdalomnak, betegségnek és halálnak alávetett házunkban vagyunk (vö. 2Kor 5,1). Isten gyermekeinek ez az új élete a bűn miatt megsérülhet és el is veszíthető.

Az Úr Jézus Krisztus lelkünk és testünk orvosa, aki a bénának megbocsátotta bűneit, és visszaadta teste egészségét (vö. Mk 2,1-12), úgy akarta, hogy Egyháza a Szentlélek erejével folytassa gyógyító és üdvözítő művét, saját tagjaira vonatkozóan is. Ez a gyógyítás két szentségének célja: a bűnbánat és a betegek kenete szentségéé.

A BŰNBOCSÁNAT SZENTSÉGE

Krisztus a bűnbánat szentségét Egyházának valamennyi tagja, de mindenekelőtt azok számára alapította, akik a keresztség után súlyos bűnbe estek, s így elvesztették a keresztségi kegyelmet és az egyházi közösséget megsebezték. A bűnbánat szentsége új lehetőséget nyújt a megtérésre és a megigazulás kegyelmének visszanyerésére.

A századok folyamán a forma, melynek keretében az Egyház ezt az Úrtól kapott hatalmat gyakorolta, változáson ment keresztül. Az első századokban a keresztségük után különösen súlyos bűnöket (pl. bálványimádást, emberölést vagy házasságtörést) elkövető keresztények kiengesztelődése igen szigorú követelményhez volt kötve: a bűnbánóknak bűneik miatt sokszor éveken át nyilvánosan kellett vezekelniük, mielőtt a megbocsátást elnyerhették. A keleti szerzetesi hagyománytól indítva a 7. században ír misszionáriusok hozták Európába a „magánbűnbánat” gyakorlatát, amely nem igényelt hosszadalmas, nyilvános vezeklést az Egyházzal történő kiengesztelődés előtt. A szentség ettől kezdve a bűnbánó és a pap között rejtett módon valósult meg, és ez a gyakorlat biztosította az ismétlés lehetőségét: elvezetett a rendszeres gyónás gyakorlatához, és lehetővé tette, hogy egyetlen szentségi cselekményben lehessen föloldozni a súlyos és a bocsánatos bűnöket.

A különböző változások ellenére, melyeken a szentségi liturgia a századok során átment, alapszerkezete változatlan maradt. Két egyenlőképpen lényeges eleme van: egyrészt a Szentlélek hatására megtérő ember cselekedete, a bánat, a bűn megvallása és az elégtétel; másrészt Isten cselekedete az Egyház szolgálata által. Az Egyház, mely a püspök és papjai által Jézus Krisztus nevében a bűnbocsánatot adja és meghatározza az elégtétel módját, imádkozik a bűnösért és vele együtt bűnbánatot tart. Így a bűnös meggyógyul és újra fölvétetik az egyházi közösségbe.

A latin Egyházban használatos föloldozási forma kifejezi a szentség lényegi elemeit: az irgalmasság Atyja a forrása minden megbocsátásnak. Ő viszi végbe a bűnösök kiengesztelődését Fiának húsvétja és Lelkének ajándéka erejével, az Egyház imádsága és szolgálata által: „Isten, a mi irgalmas Atyánk, aki szent Fiának kereszthalála és föltámadása által kiengesztelte önmagával a világot, és kiárasztotta a Szentlelket a bűnök bocsánatára, az Egyház szolgálata által bocsásson meg neked, és adja meg a békét. És én föloldozlak téged bűneidtől az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében.” (Ordo Poenitentiae 46,55)

VII. A bűnbánó cselekedetei

„A bűnbánat tartása arra készteti a bűnöst, hogy szívesen vállaljon mindent; szívében bánat, ajkán bűnvallomás; cselekedetében teljes alázat vagy gyümölcsöző elégtétel.” (vö. Római Katekizmus 2,5,21 és Trienti Zsinat Doctrina de Sacramento Poenitantiae 3).

A BÁNAT

A bűnbánó cselekedetei között az első a bánat, ami „a lélek fájdalma” az elkövetett bűn fölött.

Amikor a bánat a mindennél jobban szeretett Isten iránti szeretetből fakad, „tökéletes bánatnak” (a szeretet bánatának) nevezzük. Ez a bánat eltörli a bocsánatos bűnöket; sőt elnyeri a halálos bűnök bocsánatát is, ha együtt jár azzal a szilárd elhatározással, hogy a bűnbánó, mihelyt alkalma nyílik, szentségi gyónáshoz járul (vö. Trienti Zsinat Doctrina de Sacramento Poenitantiae 4).

Isten ajándéka és a Szentlélek indítása az úgynevezett „tökéletlen” bánat (attritio) is, amely a bűn rútságának szemléléséből vagy a bűnöst fenyegető örök kárhozattól és egyéb büntetésektől való félelemből fakad. A lelkiismeret ilyen felbuzdulása azonban belső fejlődést indíthat el, melyet a kegyelem működése alatt a szentségi föloldozás beteljesít. A tökéletlen bánat önmagában nem nyeri el a súlyos bűnök megbocsátását, de a bűnbánót fölkészíti arra, hogy a szentségi gyónásban elnyerje azt (vö. Trienti Zsinat Doctrina de Sacramento Poenitantiae 4 és Canones de Sacramento Poenitentiae 5).

E szentség vételére az Isten igéjének fényében végzett lelkiismeretvizsgálattal kell fölkészülni. A legalkalmasabb szövegeket a Tízparancsolatban, valamint az evangéliumok és az apostoli levelek erkölcsi tanításában lehet megtalálni: a hegyi beszédben és az apostoli intelmekben (vö. Róm 12,15; 1Kor 12,13; Gal 5; Ef 4-6).

A BŰNÖK MEGVALLÁSA, A GYÓNÁS

A bűnök megvallása (vádolása), pusztán emberi szempontból nézve is, megszabadító, és megkönnyíti a másokkal való megbékélést. A gyónásban a megvallás által az ember szembenéz a bűnökkel, melyekben vétkesnek bizonyult;

vállalja a felelősséget, és ezáltal újból megnyílik Isten és az Egyház közössége felé, hogy lehetővé váljon egy új jövő.

A papnak tett bűnvallomás a bűnbocsánat szentségének lényeges része: „A bűnbánóknak a gyónásban föl kell sorolniuk valamennyi halálos bűnüket, melyeknek gondos lelkiismeretvizsgálatot követően tudatában vannak, még ha egészen titokban, és a Tízparancsolat két utolsó parancsa ellen követték is el (vö. Kiv 20,17; Mt 5,28); mert ezek a bűnök néha súlyosabban megsebzik a lelket és veszélyesebbek, mint azok, amelyeket egész nyilvánosan követtek el." (Trienti zsinat Doctrina de Sacramento Poenitentiae 5)

„Amikor a krisztushívők igyekeznek megvallani összes bűnüket, amire emlékeznek, mindent az isteni irgalmasság elé tárnak, hogy bocsánatot nyerjenek. Aki azonban másként cselekszik és valamit tudatosan eltakar, valójában semmit sem tár a pap által az isteni Jóság elé megbocsátásra. »Ha ugyanis a beteg szégyelli fölfedni a sebét az orvosnak, az orvos nem gyógyítja meg azt, amit nem ismer.«" (Trienti Zsinat Doctrina de Sacramento Poenitentiae 5 és Szent Jeromos Commentarius in ecclesiasten 10,11)

Az Egyház parancsolata szerint „minden hívő, miután eljutott a megkülönböztetés korára, köteles meggyónni súlyos bűneit, melyeknek tudatában van, legalább évente egyszer." (Codex Iuris Canonici CIC 989; vö. Trienti Zsinat Doctrina de Sacramento Poenitantiae 5 és Canones de Sacramento Poenitentiae 8). Aki tudatában van annak, hogy halálos bűnt követett el, még ha a bűn fölött mélységes bánatot is érez, ne járuljon a szentáldozáshoz anélkül, hogy szentségi föloldozásban nem részesült (vö. Trienti Zsinat Decretum de ss. Eucharistia 7), kivéve, ha a szentáldozásnak súlyos indoka van és lehetetlen gyónáshoz járulni. (CIC 916; Codex Canonum Ecclesiarum Orientalum CCEO 711) A gyermekeknek is a bűnbocsánat szentségéhez kell járulniuk, mielőtt elsőáldozók lennének. (CIC 914)

A mindennapos hibák (a bocsánatos bűnök) meggyónása szorosan véve nem kötelező, de az Egyház nyomatékosan ajánlja (vö. Trienti Zsinat Doctrina de Sacramento Poenitantiae 5). Bocsánatos bűneink rendszeres meggyónása segítséget jelent ugyanis lelkiismeretünk alakításában, a rossz hajlamaink elleni küzdelemben, s lehetővé teszi, hogy Krisztus gyógyítson bennünket és a Lélek általi életben gyarapodjunk. Ha e szentségben gyakrabban fogadjuk Isten irgalmasságának ajándékát, az sürgetni fog, hogy mi magunk is irgalmasszívűek legyünk, mint Ő (Lk 6,36):

„Aki megvallja és vádolja bűneit, már Istennel cselekszik. Az ember és a bűnös bizonyos értelemben két valóság: ha azt hallod, ember, azt Isten teremtette; ha azt hallod, bűnös, az az ember műve. Töröld le, amit te műveltél, hogy Isten megmentse azt, amit Ő alkotott (...). Amikor kezd nem tetszeni neked, amit műveltél, akkor kezdődnek a jó cselekedeteid, mert vádolod a gonosz cselekedeteidet. A jó cselekedetek kezdete a rossz cselekedetek megvallása. Teszed az igazságot, és világosságra jössz." (Szent Ágoston In Ioannis evangelium tractatus 12,13)

AZ ELÉGTÉTEL

Sok bűn okoz kárt a felebarátnak. Amennyire lehetséges, a kárt jóvá kell tenni (például vissza kell adni a lopott holmit, helyre kell állítani a megrágalmazott jóhírét, elégtételt kell adni a sértésért). Ezt már maga az igazságosság is megköveteli. A bűn azonban megsebzi és elgyengíti magát a bűnöst, és Istenhez, a felebaráthoz fűződő kapcsolatait is. A feloldozás elveszi a bűnt, de nem szüntet meg minden jogtalanságot és sérelmet, sérülést, melyet a bűn okozott (vö. Trienti Zsinat Canones de Sacramento Poenitentiae). Miután a bűnös kiemelkedett a bűnből, még el kell nyernie a teljes lelki egészséget. Még cselekednie kell, hogy jóvátegye bűneit: megfelelő módon „elégtételt" kell adnia, mely elégtételt „vezeklésnek" is nevezik.

A vezeklésnek, amit a gyóntató kiró, tekintettel kell lennie a bűnbánó személyes helyzetére és lelki javát kell szolgálnia. Amennyire lehetséges, arányban kell állnia az elkövetett bűnök természetével és súlyosságával. Az elégtétel lehet imádság, valaminek a fölajánlása, az irgalmasság cselekedetei, a felebarát szolgálata, önmegtagadás, áldozatvállalás, s főként napi keresztünk türelmes viselése. Az ilyen vezeklések segítenek bennünket abban, hogy hasonlóvá váljunk Krisztushoz, aki egyedül, egyszer s mindenkorra kiengesztelte bűneinket (vö. Róm 3,25; 1Jn 2,1-2). A vezeklés lehetővé teszi, hogy társörökösei legyünk a föltámadott Krisztusnak, mert „együtt szenvedünk vele" (Róm 8,17).

VIII. A szentség kiszolgáltatója

Mivel Krisztus a kiengesztelődés szolgálatát Apostolaira bízta (vö. Jn 20,23; 2Kor 5,18), utódaik, a püspökök és azok munkatársai, a papok folytatják e szolgálatot. Valójában ugyanis a püspököknek és a papoknak az egyházi rend szentségének erejéből hatalmuk van minden bűnt megbocsátani „az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében".

A bűnök megbocsátása kiengesztel Istennel, de az Egyházzal is. A püspököt tehát, a részegyház látható fejét, ősidők óta joggal tekintik úgy, mint akit elsődlegesen megillet a kiengesztelődés hatalma és szolgálata: ő a bűnbánati fegyelem szabályozója (vö, Trienti Zsinat Lumen Gentium LG, 26). Munkatársai, a papok annyiban végzik ezt a szolgálatot, amennyiben püspöküktől (vagy egy szerzetesi elöljárótól) vagy a Pápától az egyházjognak megfelelően megbízatást kapnak (vö. CIC 844; 967-69; 972 és CCEO 722, 3-4. §).

Néhány különösen súlyos bűnt kiközösítéssel sújtanak, a legkomolyabb egyházi büntetéssel, ami megakadályozza a szentségek vételét és bizonyos egyházi cselekedetek végzését (vö. CIC 1331; CCEO 1431, 1434). A kiközösítés alól föloldozást az egyházjog szerint csak a Pápa, a helyi püspök vagy egy általa erre fölhatalmazott pap adhat (vö. CIC 1354-57; CCEO 1420), halálveszélyben azonban minden kiközösítés alól adhat feloldozást bármely pap, még ha nem is rendelkezik gyóntatási joghatósággal (vö. CIC 976; CCEO 725).

A papoknak buzdítaniuk kell a híveket a bűnbocsánat szentségének vételére, és készségesnek kell lenniük a gyóntatásra, valahányszor a keresztények azt ésszerű módon kérik (vö. CIC 986; CCEO 735; II. Vatikáni Zsinat Presbyterorum ordinis, 13).

Amikor a pap a bűnbocsánat szentségét kiszolgáltatja, a jó Pásztor szolgálatát végzi, aki keresi az elveszett bárányt; az irgalmas szamaritánusét, aki bekötözi a sebeket; az atyáét, aki a tékozló fiúra vár és visszatértekor szeretettel fogadja; az igazságos bíróét, aki személyválogatás nélkül hoz igazságos és irgalmas ítéletet, vagyis a pap Isten bűnös iránti irgalmas szeretetének jele és eszköze.

A gyóntató Isten megbocsátásának nem ura, hanem szolgája. E szentség szolgájának egyesülnie kell Krisztus szándékával és szeretetével (vö. II. Vatikáni Zsinat Presbyterorum ordinis, 13). Ismernie kell a keresztény erkölcstant, az emberi életet, tisztelnie kell azt, aki elesett és szelídnek kell lennie iránta; szeretnie kell az igazságot, hűségesnek kell lennie az Egyház Tanítóhivatalához, türelemmel kell vezetnie a bűnbánót a gyógyulás és a teljes érettség felé. Imádkoznia és vezekelnie kell érte, és Isten irgalmasságára kell bíznia.

Figyelembe véve e szolgálat szent voltát és nagyságát, valamint a személyeket megillető tiszteletet, az Egyház kinyilvánítja, hogy minden pap, aki gyóntat, a legsúlyosabb büntetés terhe mellett köteles a bűnbánó által meggyónt bűnökre vonatkozóan abszolút hallgatást tartani (vö. CIC 983-984. 1388, 1. § és CCEO 1456). Ugyanígy nem használhatja föl azokat az ismereteket, amelyeket a gyónó életére vonatkozóan a gyónásból megtud. E gyónási titkot, mely semmiféle kivételt nem ismer, „szentségi pecsétnek” nevezik, mert mindaz, amit a gyónó a papra rábízott, e szentség által „lepecsételve” marad.

IX. E szentség hatásai

„A bűnbánat szentségének minden ereje abban áll, hogy visszaállít minket Isten kegyelmébe, és bensőséges barátságban összekapcsol Vele.” (Római Katekizmus 2,5,18) E szentség célja és hatása tehát az Istennel való kiengesztelődés. Az Istennel történő kiengesztelődés szentsége ugyanis igazi „lelki föltámadást” hoz az istengyermeki élet méltóságának és javainak – melyek közül a legdrágább az istenbarátság – helyreállításával (vö. Lk 15,32).

E szentség kiengesztel bennünket az Egyházzal, míg a bűn gyengíti vagy megtöri a testvéri közösséget. A bűnbánat szentsége megújítja vagy helyreállítja ezt a testvéri közösséget, s ebben az értelemben nem csupán azt gyógyítja, akit visszavisz az egyházi közösségbe, hanem elevenítő hatása van az Egyház életére is, amely elszenvedte egyik tagjának bűnét (vö. 1Kor 12,26). A bűnös, aki visszakerül a szentek közösségébe vagy megszilárdul benne, a lelki javak Krisztus Testének élő – akár még zarándokló, akár már az égi hazában otthon lévő – tagjai közötti kölcsönös közlése által megerősödik (vö. LG 48-50).

„Ez az Istennel való kiengesztelődés maga után vonja a kiengesztelődés egyéb formáit is, amelyek más sebeket is gyógyítanak. A gyónó, aki bocsánatot nyert, kiengesztelődik legmélyebb énjében önmagával, miáltal visszanyeri belső igaz voltát; kiengesztelődik testvéreivel, akiket megbántott és megsértett; kiengesztelődik az Egyházzal és az egész teremtett világgal.” (II. János Pál Reconciliatio et Poenitentia, 31)

Ebben a szentségben a bűnös, átadva magát Isten irgalmas ítéletének, bizonyos módon elővételezi az ítéletet, mely e földi élet végén következik. Ugyanis most, ebben az életben kapjuk a választási lehetőséget az élet és a halál között, és csak a megtérés útján léphetünk be a mennyek országába, ahonnan a súlyos bűn kizár bennünket (vö. 1Kor 5,11; Gal 5,19-21; Jel 22,15). A bűnös – a bűnbánat és a hit által megtérve Krisztushoz – átmegy a halálból az életre, és „nem megy ítéletre” (Jn 5,24).

X. A búcsúk

A búcsúk tanítása és gyakorlata az Egyházban szorosan összefügg a bűnbánat szentségének hatásaival.

MI A BÚCSÚ?

„A búcsú Isten színe előtt a már megbocsátott bűnökért járó, ideigtartó büntetések elengedése, melyet a keresztény hívő, aki megfelelően fölkészült és teljesítette a kiszabott föltételeket, elnyer az Egyház segítségével, amely mint a megváltás szolgálója Krisztus és a szentek elégtételt nyújtó érdemeinek kincstárát hivatalosan kezeli és abban részesít.”

„A búcsú részleges vagy teljes, attól függően, hogy a bűnökért járó ideigtartó büntetéstől részlegesen vagy teljesen szabadít-e meg.” (VI. Pál Indulgentiarum doctrina 1: Acta Apostolicae Sedis AAS 59, 21) „Minden hívő nyerhet búcsúkat (...) önmaga számára vagy az elhunytak javára.” (CIC 994)

A BŰNÖK BÜNTETÉSE

Hogy az Egyház e tanítását és gyakorlatát megérthessük, tudnunk kell, hogy a bűnnek kettős következménye van. A súlyos bűn megfoszt az Istennel fönnálló közösségtől és ezért alkalmatlanná tesz az örök életre, és az ettől való megfosztottság az „örök büntetés”. Másrészt minden bűn, még a legkisebb is, szükségessé teszi a tisztulást, akár itt a földön, akár a halál után, az úgynevezett purgatóriumban (tisztítótűz, tisztítóhely). E tisztulás szabadít meg attól, amit „ideigtartó büntetésnek” nevezünk. E kétféle büntetést nem szabad valamiféle bosszúnak tartani, mellyel Isten az embert kívülről sújtja, hanem nagyon is a bűn természetéből származó valóságként kell fölfogni. Egy lángoló szeretetből fakadó megtérés meghozhatja a bűnös teljes megtisztulását úgy, hogy semmi büntetés nem marad fönn (vö. Trienti Zsinat Canones de Sacramento Poenitentiae, 12-13 és Decretum de Purgatorio).

A bűn megbocsátása és az Istennel fennálló közösség helyreállítása magával hozza a bűn örök büntetéseinek elengedését. Az ideigtartó büntetések azonban megmaradnak. A keresztény embernek – mindenfajta szenvedést és megpróbáltatást türelemmel viselve, és amikor eljön a nap, a halált derűs lélekkel fogadva – törekednie kell arra, hogy a bűn ezen ideigtartó büntetéseit kegyelemnek tekintse; az irgalmasság és szeretet cselekedetei, az imádság és a különböző vezeklési gyakorlatok által igyekeznie kell, hogy teljesen levesse magáról a „régi embert” és magára öltse az „új embert” (vö. Ef 4,24).

A SZENTEK KÖZÖSSÉGÉBEN

A keresztény ember, aki törekszik arra, hogy megtisztuljon bűneitől és Isten kegyelme segítségével megszentelődjék, nincs egyedül. „Isten valamennyi gyermekének élete Krisztusban és Krisztus által minden más keresztény testvér éle-

tével, Krisztus misztikus Testének természetfölötti egységében, mint egy misztikus személyben, csodálatosan egybekapcsolódik."

A szentek közösségében „a hívők között – akár már otthon vannak a mennyei hazában, a tisztulás helyén szenvednek, vagy még a földi zarándokúton vannak – valójában a szeretet és az összes lelki javak bőséges cseréjének maradandó köteléke áll fenn". E csodálatos cserében az egyik életszentsége javára van a többieknek, mégpedig fokozottabban, mint ahogy egynek bűne ártani tudott a többieknek. Így a szentek közösségének segítségnyújtása lehetővé teszi a bűnbánó bűnös számára, hogy büntetéseitől gyorsabban és hatékonyabban tisztuljon.

A szentek közösségének e lelki javait az Egyház kincstárának is nevezzük. E kincstár „nem az anyagi javak módján évszázadokon át összegyűlt javak halmaza. Sokkal inkább az a végtelen és kimeríthetetlen érték, mellyel a mi Urunk Krisztus érdemei és engesztelései bírnak Isten színe előtt, melyeket Ő fölajánlott, hogy az egész emberiséget megszabadítsa a bűntől és eljuttassa az Atyával való közösségbe. Az Egyház kincstára maga Krisztus, a Megváltó, amennyiben Őbenne megváltó művének elégtételei és érdemei megvannak és érvényesek."

„Ezenkívül e kincshez tartozik az a valóban mérhetetlen, megszámlálhatatlan, kimeríthetetlen és mindig új érték is, amellyel Isten színe előtt a Boldogságos Szűz Mária és az összes szentek jócselekedetei és imádságai rendelkeznek. Ők követték Krisztust, az Urat, az Ő kegyelmével megszentelődtek, és véghezvitték az Atyától rájuk bízott művet. Megvalósították saját üdvösségüket, és ezáltal a Misztikus Test egységében hozzájárultak testvéreik üdvösségéhez is." (idézetek – VI. Pál Indulgentiarum doctrina 5: AAS 59, 11-12)

ISTEN BOCSÁNATÁNAK ELNYERÉSE AZ EGYHÁZ ÁLTAL

A búcsút az Egyház által lehet elnyerni, mely a Jézus Krisztustól kapott oldó és kötő hatalom birtokában közbenjár egy keresztény érdekében, és megnyitja neki Krisztus és a szentek érdemeinek kincstárát, hogy az irgalmasság Atyjától elnyerje a bűneiért járó ideigtartó büntetések elengedését. Ily módon az Egyház nem csupán segítségére akar sietni ennek a kereszténynek, hanem a jámborság, a vezeklés és a szeretet cselekedeteire is serkenteni akarja (vö. VI. Pál Indulgentiarum doctrina 5: AAS 59, 16-17 és Trienti Zsinat Decretum de indulgentiis).

Mivel a tisztulás útján lévő elhunyt hívők tagjai a szentek ugyanazon közösségének, segíteni tudunk rajtuk többek között azzal is, hogy búcsúkat nyerünk számukra úgy, hogy a bűneikért járó ideigtartó büntetés elengedést nyerjen.

XI. A bűnbánat szentségének kiszolgáltatása

A többi szentséghez hasonlóan a bűnbánat szentsége is liturgikus cselekmény. A szentség kiszolgáltatásának elemei rendszerint a következők: köszöntés és a pap áldása, Isten igéjének olvasása a lelkiismeretet megvilágosítására és a bánat fölkeltésére, valamint buzdítás a bánatra; gyónás, mely beismeri a bűnöket és föltárja a pap előtt; elégtétel kirovása és elfogadása; a pap által adott föloldozás; hálaadás, majd elbocsátás a pap áldásával.

A bűnbánat szentsége helyet kaphat közösségi bűnbánati szertartás keretében is, melynek során a hívek együtt készülnek föl a gyónásra és együtt adnak hálát az elnyert bocsánatért. Ebben az esetben a bűnök személyes megvallása és az egyéni föloldozás az igeliturgiában – olvasmányok, homília, közös lelkiismeretvizsgálat, közös ima a bűnbocsánatért, Miatyánk, közös hálaadás – kap helyet. Ez a közösségi ünneplés inkább kifejezi a bűnbánat egyházi-közösségi jellegét. Bármilyen formában történjék, a bűnbánat szentsége természeténél fogva mindig liturgikus, azaz egyházi és nyilvános cselekmény (vö. II. Vatikáni Zsinat Sacrosanctum concilium, 26-27).

Súlyos szükség esetén a kiengesztelődés közösségi formáját is lehet választani általános gyónással és föloldozással. Ilyen súlyos szükség a közvetlen halálveszély, amikor a papnak vagy papoknak nincs elegendő ideje meghallgatni valamennyi bűnbánó gyónását. Ilyen helyzet van akkor is, ha nincs elegendő gyóntató, aki a sok gyónó egyéni gyónását megfelelő időn belül meg tudná hallgatni, s ennek következtében a bűnbánók saját hibájukon kívül hosszú ideig nélkülözni kényszerülnének a szentségi kegyelmet vagy a szentáldozást. Ebben az esetben a föloldozás érvényességéhez a hívekben meg kell lenni a szándéknak, hogy súlyos bűneiket a lehető leghamarabb egyénileg meggyónják (vö. CIC 962, 1. §). Annak megítélése, hogy egy általános föloldozás szükséges feltételei megvannak-e, a megyéspüspökre tartozik. A hívők nagy száma egy nagy ünnepen vagy zarándoklatokon nem jelent ilyen szükséghelyzetet (vö. CIC 961,1-2. §).

„Az egyéni és teljes bűnvallomás és feloldozás marad változatlanul a hívek Istennel és az Egyházzal történő kiengesztelődésének az egyedüli módja, kivéve, ha egy ilyen bűnvallomás fizikailag lehetetlen." (Ordo Poenitentiae, 31,21) Ennek nagyon mély alapjai vannak. Krisztus cselekszik minden szentségben. Ő személyesen fordul minden egyes bűnöshöz: „Fiam, bocsánatot nyertek bűneid." (Mk 2,5) Ő az orvos, aki egyenként fordul minden beteghez, akinek szüksége van rá (vö. Mk 2,17), hogy meggyógyítsa; Ő emel föl minden beteget, és viszi be újra a testvéri közösségbe. Ezért a személyes gyónás az Istennel és az Egyházzal történő kiengesztelődés legkifejezőbb formája.

(Koczka Tamásné)

A ligeti új templom hírei

A templomi padokat megrendeltük, februárban kezdik az elkészítésüket. Egyéni felajánlásokkal és polgármesteri támogatással megvan rá az anyagi fedezet.

A kórusföljáró és toronyföljáró korlátjának szerelése folyamatban van, valamint a kórus alatti álmennyezet elhelyezése is megtörténik rövidesen.

A váci Püspök úrtól is kaptunk támogatást a teljes befejezéshez.

Továbbra is várjuk a kedves hívek anyagi támogatását, mert még sok feladat vár ránk a teljes elkészülésig.

Láng András plébános

Jézus példabeszédei IV.

A példabeszédek négy csoportba oszthatók:
1. Emberi kapcsolatok
Dúsgazdag és Lázár Lk 16,19
Engedetlen testvérek Mt 21,28
Farizeus és vámos Lk 18,9
Főhelyek válogatása Lk 14,7
Gazdag ember Lk 12,16
Hűtlen intéző Lk 16,1
Igazságtalan bíró Lk 18,1
Irgalmas szamaritánus Lk 10,30
Jó pásztor Jn 10,1
Királyi menyegző Mt 22,1; Lk 14,16
Szívtelen szolga Mt 18,23
Tékozló fiú Lk 15,11
Tíz szűz Mt 25,1
Virrasztó házgazda Mt 24,43
Példabeszéd célja, értelme Mt 13,10; Mk 4,10; Lk 8,9

2. A mezőgazdaságból vett példák
Konkoly Mt 13,24
Kovász Mt 13,33
Magvető Mt 13,3; Lk 8,4
Mustármag Mt 13,31
Növekedő vetés Mt 4,26
Szőlőmunkások Mt 20,1
Szőlőtő Jn 15,1
Terméketlen fügefa Lk 13,6; Mk 11,20; Mk 13,28
Gonosz szőlőmunkások Mt 21,33

3. Állatok világa
Elveszett bárány Lk 15,1
Az ég madarai és a liliomok hasonlata Mt 6,25
Kincsről gyöngyök és a hálóról Mt 13,44
Teve és tű foka
Kígyók és galambok
Bárányok és farkasok

4. Különböző témájúak :
Meghasonlott ország Mt 12,25
Munkáról Lk 19,11
Sziklára épített ház Mt 7,26; Lk 6,46
Talentumok Mt 25,14; Lk 19,11
Világ világossága
Föld sója
Kitartó ima
Bizalom a gondviselésben Mt 6,23-34
Vastag betűvel jelöltem, amelyek már sorra kerültek a sorozat kapcsán.

Kedves Olvasók!
Folytatjuk a példabeszédek elemzését. Emlékeztetőül újra felsorolom a Szentírás olvasásának négy szempontját, amely alapján elemezzük a példabeszédeket:
1. Gondoljuk át, miről is szól a példabeszéd? Kik a szereplői, mi a szószerinti magyarázata? Körülmények, elhelyezés abban a korban.
2. Mit akar tanítani a példabeszéd? Hittani vagy erkölcsi igazságot?
3. A tanítása mit mond nekem? Az én életemben mire kell odafigyelni, mit kell változtatnom eddigi magatartásomon?
4. Hogyan tudom a magam életében megvalósítani a kapott üzeneteket?

Kedves Olvasók!
Most Adventben, készülve Karácsony ünnepére, Isten gondviselő szeretetéről keresem az evangéliumban Jézus tanítását. Hasonlatokat és vigasztaló szavakat olvasok a hegyi beszédben, amelyet Szent Máté evangéliumának 6. fejezetében olvasunk, ezzel a címmel: **Bizalom a gondviselésben** (Mt 6,25-34) (Szívesen leközölném az egész szöveget itt az újság hasábjain.)
Advent kezdetén hallottuk a kedvezőtlen híreket, hogy a vírus gyorsan terjed. Újabb intézkedések, szigorítások? Vagy talán enyhítések? Hogyan ünnepelhetjük majd a Karácsonyt, hiszen a Húsvét teljesen elúszott. Meg lehet-e tartani az éjféli misét, egyéb ünnepi szertartásokat? Összejöhet-e a család, vagy csak telefonon köszönthetjük egymást? A vásár, a koncert, az ünnepélyes gyertyagyújtások mind elmaradtak. Advent elején aggodalommal töltött el bennünket, ha megfertőzött a vírus, hogy szabadulunk tőle? Megbetegedtünk, és mi lesz velünk? Szeretteink életéért aggódunk. Meglesz-e a mindennapi kenyerünk, ha elveszítjük az állásunkat? Száz és száz kérdés foglalkoztatott, és foglalkoztat ma is minket.
Jézus így kezdi szavait: „*Azt mondom tehát nektek: Ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit egyetek, vagy mit igyatok, sem testetek miatt, hogy mibe öltözzetek. Nem több-e az élet az eledelnél, s a test nem több-e a ruhánál?*” És Jézus példát hoz a madarakról és a liliomokról. Ha Atyátok ezekről gondoskodik, mennyivel inkább teszi ezt, ha rólatok van szó.
Egy példa erre: Don Bosco Szent János, a fiúk apostola naponta gondoskodott sok árva gyermekről. Olvassuk a történetében, hogy egyik nap már semmi ennivaló nem volt a háznál. Megimádkoztatta a fiúkat, s váratlanul beállított valaki, aki bőséges ennivalót hozott nekik. Némelykor csodás módon kapjuk meg a mindennapit.
Ti is tapasztaltátok bizonyára életetekben többször, mint én is sokszor átéltem ezt, hogy amikor bajban voltam, várat-

lanul ott termett a segítség. Nem az égből pottyan, hanem embereken keresztül gondoskodik rólunk Mennyei Atyánk. Természetesen helyettünk nem teszi meg azt, ami a mi dolgunk. Régi magyar mondás: *„Segíts magadon, az Isten is megsegít”.*

Sajnos vannak emberek, akik mindig másoktól várják a segítséget, de ők nem tesznek meg minden lehetségest.

Egy régi görög tanmese jut eszembe: *„Két béka beleesett egy köcsög tejbe. Az egyik beletörődött sorsába és belefulladt, a másik addig kapálódzott. míg vajat nem köpült a tejből, és a megszilárdult vaj tetejéről kiugrott a köcsögből.”*

Ha az embernek nehézségei adódnak, nem szabad elkeserednie, hanem keresni kell a megoldást. Mint hívő kereszténynek, imádkozni is kell, mutassa meg az Úr, hogyan lehet megoldani a gondunkat.

Jézus tanításának utolsó mondatai is fontosak: *„Ti keressétek elsősorban Isten országát, s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok.”* Vagyis vegyük komolyan a főparancsot*: Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szívedből…”* Mit jelent ez? Gyakorold a vallásodat. Imádkozz, szenteld meg a vasárnapot, tartsd meg az ünnepeket, és veled lesz az Úr mindennapjaidban.

Jézus utolsó mondata is fontos: *„Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnapi nap majd gondoskodik magáról, elég a mának a maga baja.”* Vannak emberek, főleg az édesanyák, akik már előre izgulnak: *Mi lesz ha…* Vagy: *Igen, ma megoldódott, de mi lesz holnap?* Érthető az aggódás, csak ne vigye az ember túlzásba.

Miért legyen még bizalom a gondviselő Istenben?

Karácsonykor emlékezünk arra, hogy Isten beteljesítette ígéretét. Már az első embereknek megígérte, hogy elküldi az asszonyt, akinek a Fia megtöri a sátán hatalmát „*Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és az ő ivadéka közé, ő széttapossa fejedet és te a sarkát veszed célba.”(*Ter)

A jövendölésekben meghatározta Isten az idejét, a helyét a Megváltó születésének és be is teljesítette ígéretét. Jézus utolsó szavai mennybemenetele előtt: „*Én veletek vagyok a világ végezetéig.”*

Kedves Olvasók!

Jézus bemutatta nekünk a gondviselő Istent, Mennyei Atyánkat, ezért Isten iránti gyermeki bizalommal tekintsünk a jövőbe, készüljünk a Karácsonyra. Istentől megkapunk mindent, amiben reménykedünk, de ha mégsem, ha mégis történnek megpróbáltatások, azt is tudjuk gyermeki lelkülettel elfogadni és viselni. Hiszem, hogyha így állunk hozzá, Isten boldoggá teszi Karácsonyunkat.

Ezt kívánom sok szeretettel: András atya

Adventi koszorúba fűzött gondolatok

Vasárnap, karácsony előtt négy héttel meggyújtjuk az adventi koszorú első gyertyáját – a hit gyertyáját. De mit is jelent az ember számára a hit? Földi viszonylatban azt jelenti, hogy képes vagyok valamit elvégezni, mert hiszem, hogy meg tudom tenni, ezért belevágok. Ismerem önmagamat annyira, hogy tudom, mi a lehetséges és mi a lehetetlen számomra. Bizalommal és bátorsággal járom életem útját, teszem a dolgomat. Persze szükség van megerősítésre, biztatásra, amelyet az elvégzett munka eredménye vagy a másik ember támogatása ad. Ugyanakkor a hit Isten felé fordulás. Megnyitom felé szívemet, hallom szavát, elfogadom a tanítását, válaszolok a hívására.

Az égi és a földi így szorosan összekapcsolódik életünkben. Biztosabban járunk földi utunkon, végezzük mindennapi munkánkat, ha az Istenbe vetett hitünk erős. Kegyelmi segítségét napról napra megtapasztalhatjuk. A hit egyben cselekvésre indít, s a hitből fakadó tettek teszik láthatóvá Isten kegyelmét. Ha tudatosan figyelünk arra, hogy életünknek a hit legyen az irányítója, azt is megtapasztalhatjuk, hogy ez egyre inkább természetessé, magától értetődővé válik.

Sokan úgy gondolják, hogy a hívő ember „vak”, és semmi kétely sem férkőzhet a közelébe. A valóság azonban egészen más. A hívő emberek is gondolkodnak, töprengenek, és a hitük nem mindig tekinthető azonos erejűnek. Kétségtelen azonban, hogy a személyesen átélt tevékeny hit igen sok mindent el tud érni. Gondoljunk csak arra, hogy Pál apostol töretlen és erős hite milyen hatással volt a Római birodalomra, hányan váltak kereszténnyé.

Advent második vasárnapján a remény gyertyájának lángja lobban fel. Az angyali üdvözletre emlékeztet minket, az ígéretre, hogy a fény el fog érkezni, hogy megérkezik a Megváltó, az emberiség reménye. Gyertyagyújtás után gondoljuk végig álmainkat, vágyainkat, céljainkat, melyeknek valóra válását tiszta szívünkből kívánjuk és reméljük. Az ima ereje megerősít és segít ebben.

Az ima arra képes, amire Isten képes. Az Ő erőforrásai mindnyájunk számára elérhetőek. Az Újtestamentum húszszor mondja, hogy kérj. Nagyon ösztönző és bátorító tudni azt, hogy amire én nem tudok hatással lenni, vagy amit nem tudok befolyásolni, azt Isten tudja. Lehet, hogy én nem tudok megváltoztatni egy helyzetet, de tudok imádkozni, és Isten meg tudja változtatni.

„(Isten) hallja, amikor kérjük Őt; és mivel tudjuk, hogy ez igaz, azt is tudjuk, hogy Ő megadja nekünk, amit tőle kérünk.” (1Jn 5,15)

Nekünk csak bíznunk kell Isten bölcsességében és jóságában.

Pál ezt mondja az Efezusiakhoz írt levelében: „(Isten) ... képes megtenni sokkal többet annál, mint amit kérni merünk vagy mint amiről álmodunk – messze többet a legbuzgóbb imáinkban kért dolgoknál, a vágyainknál, a gondolatainknál vagy a reményeinknél.” (3,20)

Hogyan imádkozzunk? Minél pontosabban fogalmazzuk meg a kérésünket az imában, annál egyértelműbb választ fogunk kapni.

A Filippiekhez írt levél 1,9-11 versében Pál apostol pontosan leírja, ő hogyan imádkozik az emberekért: „És imádkozom azért, hogy a szeretet egyre inkább gazdagodjon bennetek ismerettel és igazi megértéssel, hogy meg tudjátok ítélni, mi a legjobb, hogy tiszták és feddhetetlenek legyetek Krisztus napjára, és hogy tele legyetek a megigazultság gyümölcseivel, amelyek Jézus Krisztus által jelennek meg – hogy ez Isten dicsőségére és dicséretére legyen.”

A harmadik gyertya az adventi koszorún az öröm gyertyája, színben is eltérő: rózsaszín. Ez jelöli a hittel, reménynyel és örömmel beteljesülő harmadik ígéretet, amit Szűz Mária anyasága jelent, a Megváltó születését.

A negyedik vasárnap gyertyalángja a szeretet lángja, mely jelöli Keresztelő Szent János odaadását, aki hittel, reménynyel és örömmel hirdette a negyedik ígéret valóságát, Jézus eljövetelét, aki a szeretet által jut el az emberek szívéhez.

Az élet a szeretetről szól. A legtöbb ember egyetért ezzel a kijelentéssel, de a valóságban sokszor megfeledkezik erről a csodálatos érzelemről. A legtöbben annyira elnyomjuk magunkban az érzéseinket, hogy szinte esélyünk sincs arra, hogy jobban odafigyeljünk rájuk. De a változás belülről fakad.

Nem is kell igazából nagy tettekre gondolni. A nagy eredmények a kis lépésekből állnak össze egésszé. Éppen elég, ha naponta egyszer megállunk pár percre, lehetőleg reggel vagy este, és végig gondoljuk, ki és mi iránt érzünk szeretetet. A családunk és barátaink iránt? A természet iránt? A kutyánk iránt? Akár még tárgyakat is felsorolhatunk, ha az könnyebb elsőre. Sokan semmilyen formában nem tudják átérezni a szeretetet, így azután már a legapróbb tett is segíthet. A fontos, hogy őszinte legyen.

Mert az életben szeretet nélkül nem sok mindenben lelhetünk örömet. A szeretet sok mindent megold és sok-sok új élményt ad az emberi léleknek. Mindannyian erre vágyunk: hogy szerethessünk és hogy szeretve legyünk. Ezért hajszoljuk a sikert, mert azt reméljük, hogy ezzel elnyerhetjük a környezetünk elismerését. Ezért ragaszkodunk görcsösen a másik emberhez, a párunkhoz, néha olyan rögeszmésen, hogy azzal csak eltaszítjuk magunktól a szeretett személyt. Mégis olyan nehéz kimutatnunk az érzéseinket, egy kis minőségi időt tölteni a szeretteinkkel, igazán meghallgatni őket. Pedig ők is csak ugyanarra vágynak, mint mi. És ha van valami, ami igaz a kapcsolatokra, az a kölcsönösség elve.

Lassan elérkezik karácsony ünnepe. Ez a karácsony, ebben a „felfordult” világban egészen más, mint az eddigiek voltak. Most sokkal inkább érezzük a szeretet és az összetartozás fontosságát, de képesek vagyunk-e az eddigieknél

többet tenni érte? Közelebb kerülni szeretteinkhez legalább lélekben, mert fizikailag ez most nem lehetséges. Támogatni, segíteni, foglalkozni velük ezekben a nehéz időkben, megtalálni a módját, hogy így is kifejezzük mérhetetlen szeretetünket irántuk.

Az adventi elcsendesülés idején, a gyertyák felragyogó fényében gondoljuk át mindnyájan hitünk mélységeit, az ima erejét és a szeretet ajándékait életünkben, hiszen a szeretet az egyetlen dolog a világon, amelyből minél többet adunk, annál több lesz nekünk is belőle!

S hogy milyen a szép szeretet? Dr. P. Nemeshegyi Péter atya, jezsuita szerzetes A szeretet útja című könyvéből való a történet:

A szép szeretet

Egy spanyol faluba új plébánost neveztek ki, egy fiatal papot. A nyugdíjas öreg pap ott telepedett le a faluban, és a fiatal pap minden pénteken este meglátogatta őt. Egy pohár borocska mellett elbeszélgettek, a fiatal tanácsot kért tőle ebben-abban, ezt hogy csinálta, azt hogyan kellene csinálni. Miután jól elbeszélgettek, búcsúzáskor az öreg mindig azt mondta:

– Köszönet az ön szeretetéért.

És minthogy ezt minden alkalommal mondta, a fiatal pap egyik este megjegyezte:

– Kedves atya, ne mondja már ezt nekem! Nem azért jövök ide, hogy „gyakoroljam a szeretetet”. Én ezeket a péntek estéket egész héten várom, örülök, hogy elbeszélgethetek önnel, rengeteg tanácsot kapok. Nem szeretetgyakorlatból jövök ide, hanem szívesen!

Erre az öreg azt felelte:

– Éppen ez a szép szeretet!

Akkor szeretünk „szépen”, „igazán”, amikor a másik emberben meglátjuk Isten képét vagy annak legalább a lehetőségét, azt a valakit, akivé Isten akarja, hogy legyen.

Oláh János

A Szentmiséről sajátos papi szemmel I.

Kedves Olvasók!
A szentmiséről, annak hittani tartalmáról, liturgikus felépítéséről, lelki kincseiről számtalan könyv jelent meg az Eucharisztia évében, vagy készülve a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra. Magam nem is akarok ezekkel versenyezni, hanem az én saját lelkemmel megélt üzenetét szeretném tolmácsolni nektek, hogy segítselek benneteket még jobban átélni ezt a nagy titkot, amelyet az Úr Jézus adott nekünk, s mindezt gyakorlati jó tanácsokkal fűszerezve, nagyjából a 2020. évi nagyböjt vasárnapi elmélkedések alapján, amelyeket most az egyházi év vége felé fejeztem be.

Akik gyermekkortól gyakoroltátok a vallásunkat, bizonyára maradtak nektek is kicsi korból maradandó emlékek a szentmisével, a templomi szertartásokkal kapcsolatban. Ezek alapozták meg a felnőttkori vallásosságunkat. Visszaemlékszem a hajnali misékre, amelyek után hamarabb értünk az iskolába, mint a megszokott időben. Ilyenkor még pótoltuk az elmaradt készületet az órákra. A szentmisékre emlékszem, ahogyan ott térdeltünk az áldoztató rács előtt, mert ott volt a helye a gyermekeknek, vagy később az oltárnál, mint ministráns latinul válaszoltunk az atyának. A „suscipiat" imába mindig belesültem, ezért csak elhadartam, mintha elmondtam volna (magyarul: Fogadja el az Úr kezedből az áldozatot…) a felajánlás végén. Emlékszem a májusi Máriálitániákra, amelyeknek a végén mindig elénekeltük: *Csendes alkony száll a földre, munka és gond elpihen,* vagy később, fiatal pap koromban, amikor a karácsonyi ünnepek után kaptam főnökömtől néhány napi szabadságot és a fenyő illatú veresegyházi templomban egyetlen kisérővel esténként szentmisét mutattam be a kivilágított templomban, vagy azok a különleges tábori misék, amelyeket egy-egy buszkirándulás alkalmából mutattam be Isten szabad ege alatt, hogy csak néhányat felsoroljak. Ti is felidézhetitek különleges szentmise élményeiteket.
Remélem, hogy a gondolatsorok által, melyeket újságunk eljövendő számaiban közlök, segítek nektek a szentmisén való gyümölcsözőbb részvételhez.

Az első elmélkedésben azt gondoljuk át, hogyan készülünk elő a szentmisére.
Bevezetésképpen a Hozsanna 226-os miseénekét idézem: *„Kegyességgel hívsz ó, Jézus, atyai szent kebledre, hozzád megyünk mindahányan, kik meg vagyunk terhelve."* Szeretem ezt az éneket, mert kifejezi azt a lelkületet, amellyel be kell lépnünk a templomba. Latinul úgy tanultuk: *„praeparatio ad missam"* (előkészület a szentmisére).
1. Az előkészület már otthon elkezdődik, felszítani magamban azt a vágyat, örömet, hogy az Úrral találkozhatok. Esetleg elolvasom előre a szentmise Bibliai szakaszait? Ünnepi ruhát veszek fel, ünnepi lélekkel indulom a szentmisére. Régebben az emberek ünnepi ruhát vettek fel, férfiak öltönyben, asszonyok népviseletben a liturgia színeinek megfelelően öltözködtek.
Ma sok gyermekes családok együtt jönnek szentmisére. Nem olyan könnyű egyáltalán elindulni, pláne lelkileg felkészülni. Az utolsó pillanatban is adódik valami zűr, ami megkeseríti a szülők készületét. Az idők múlásával az könnyebbé válik, ha a gyerekek egy kicsit már megnőnek.
Eszembe jut Saint Exupéry A kis herceg című regényének egy részlete. A róka mondja a kis hercegnek: *Jó lenne, ha mindig ugyanabban az órában érkeznél, de ha csak úgy akármikor jössz, sosem fogom tudni, hány órára öltöztessem díszbe a szívemet.* Mi is így induljunk a templomba, díszbe öltöztetve szívünket.
Mit hozzak magammal a templomba Jézus elé? Örömeimet és gondjaimat, aggodalmaimat és kéréseimet, családomat és problémás embertársaimat, bűneimet és gyengeségeimet.
De gondolok Jézus figyelmeztetésére: *„Ha áldozatodat az oltárra hozod, és ott eszedbe jut, hogy embertársadnak valami panasza van ellened, hagyd ajándékodat az oltár előtt, menj, békülj ki előbb felebarátoddal, azután térj vissza, és ajánld föl ajándékodat."* (Mt 5,23) Ez is hozzá tartozik az előkészülethez, ha rajtunk múlik a rendezés!
2. Mikor érkezünk általában a templomba a szentmisére? Van-e misekezdet előtt néhány perc, ami alatt „lenyugszunk", „átállunk" az ima hangulatára? Átgondolhatjuk-e, milyen szándékokra akarunk imádkozni, vagy éppen csak beesünk a harangszóra? Esetleg a mise bevezető része már ki is marad, vagy már a Szentírást olvassák? Ilyenkor érvényes ugyan a szentmisénk, de rendszeresen így érkezni jó-e?
3. Mikor érvényes a szentmisén való részvétel, és mikor történik mulasztás, vagyis érvénytelen a részvételünk? Gyerekkoromban úgy tanultuk, hogy ha valaki felajánlásra odaérkezik, és megvárja az áldoztatás kezdetét, annak már érvényes a miséje. Emlékszem, voltak is, akik így tettek. Még régebben, a prédikáció a mise előtt volt. Főleg a férfiak, akkor mentek be a templomba, amikor a prédikáció már befejeződött (ma szörnyülködve hallgatjuk ezt).
Gyökeres változást ezzel a gondolkozással szemben a II. Vatikáni zsinat hozott a szentmiséről szóló tanításában. Ezzel kezdődik a dokumentum: *„A szentmise vallásos életünknek csúcsa és forrása"*. Kifejti a Biblia olvasásának és magyarázatának jelentőségét lelki életünkben. Ezt *igeliturgiának* nevezi, mely a szentmisének első fő része. A második az *Eukarisztia liturgiája*, vagyis az Úr Jézus áldozatában való részvétel. A zsinati tanítás nem méricskéli, hogy mi kell a szentmisén való részvétel érvényességéhez, hanem azt tanítja, hogy keresztvetéstől a befejező áldásig vegyünk részt rajta. Az Egyház első parancsa régen így szólt: *Vasárnap és parancsolt ünnepeken misét becsületesen hallgass.* Ma más a szemlélet. Így szól a parancs: *Vasárnap és parancsolt ünnepeken vegyél részt a szentmisén.* Vagyis kapcsolódjunk be a szentmisébe imával, énekkel, éljük át. Töltekezzünk lélekben, vigyük haza a szentmise gyümölcseit, tanítását, kegyelmeit.
4. A szenteltvízzel való keresztvetés a lelki megtisztulást jelenti, a térdhajtás pedig az Isten előtti hódolatot fejezi ki. Jézust köszöntjük, aki a tabernákulumban az ostyakenyér színében itt van közöttünk. Térdet hajtsunk, vagy fejet, ha nehéz a térdhajtás, de ne biccentsük meg a lábunkat, ami sajnos

elég elterjedt (a szenteltvíz használata egyelőre elmarad a koronavírus miatt).

5. Hova üljünk a templomban? A templomban nincs foglalt hely, bár vannak a rendszeres templomba járok között, akik mindig ugyanarra a helyre ülnek. Csak megjegyzem, régen, főleg kisebb vidéki templomokban volt úgynevezett úri pad, ahová csak a kegyuraság vagy a községi elöljárók ülhettek. Nem baj, ha van megszokott helyünk, mert akkor érezzük otthon magunkat a templomban. Fontos szempont még, ha kisgyermeket hoznak, ne az utolsó padba üljenek, mert a gyerek nem lát semmit és unatkozik.

6. Néhány gyakorlati megfontolás

a/ Érvényes-e a tévén vagy rádión keresztül hallgatott szentmise? Egészséges személynek nem érvényes, de ha valaki beteg, vagy mozgásában korlátozott, vagy beteget kell ápolnia és nem hagyhatja ott, nem követ el mulasztást, és nem bűn, ha nem jön szentmisére, illetve egészségi állapota vagy kora miatt, a fertőzéstől félve, nem jön templomba, nem követ el misemulasztást, nem bűn számára, ha otthon marad. Az ilyeneknek nagyon jó, ha tévén vagy rádión keresztül kapcsolódnak be a szentmisébe. (Én is ezt tettem a betegségem alatt.)

b/ Aki nem volt szentmisén egy vagy több vasárnap, ha áldozni szeretne, kell-e előtte gyónni, hisz mulasztást követett el? Ha a fenti okok miatt nem tudott részt venni a szentmisén, nem követett el bűnt, így, ha legközelebb el tud jönni a szentmisére, nem kell meggyóni, hisz nem követett el szándékosan mulasztást.

c/ Ha valaki utazás vagy más súlyos ok miatt, már előre tudja, hogy semmiképpen nem tud eleget tenni a vasárnap megszentelésének, előre felmentést kérhet a saját plébánosától a szentmise kötelezettsége alól (lehet utazás, vendégek ellátása, építkezés stb.).

d/ Baj-e az, ha valaki csak kötelességből jár szentmisére, hogy bűnt, mulasztást nem kövessen el? Néha csak a kötelezettség miatt veszünk részt a szentmisén, mert olyan a lelki körülményünk, ez mégse legyen azonban állandó, mert akkor csak a kifogásokat keressük, hogy ma éppen miért nem menjünk. A lehetőség szentmisére menni – Isten ajándéka, örülhetünk, hogy találkozhatunk Jézussal, aki vár asztalához. Aki egy darabig nem jár szentmisére, egy idő után már nem is hiányzik neki, mert mással tölti ki a vasárnapot, de mi tudjuk, hogy az Úrhoz való hűség az üdvösséget, az örök életet biztosítja számunkra.

Kedves Olvasók!

A következő számban folytatom ebben a témában az elmélkedéseket, addig is szeretettel várunk benneteket a vasárnapi és ünnepi szentmisékre. Áldott karácsonyt kívánok mindenkinek, családtagjait is beleszámítva, Amilyen lehetőség van az ünneplésre, azt használjuk fel, a többi miatt ne kesereg-jünk. A betlehemi Kisded legyen mindannyiunk otthonában!

Szeretettel: András atya, Zsolt atyával együtt

ATYAI SZÍVVEL

December 8-án, Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának főünnepén Ferenc pápa Szent József-évet hirdetett a Patris corde (Atyai szívvel) kezdetű apostoli levelével. Ez a szentév 2020. december 8-tól, 2021. december 8-ig fog tartani.

Ferenc pápa ezzel az írásával emléket állít Szent Józsefnek, Szűz Mária jegyesének, Jézus nevelőapjának, akit a katolikus egyház védőszentjeként tisztelünk immáron 150 éve. (IX. Piusz pápa 1870. december 8-án írta alá a Quemadmodum Deus kezdetű dekrétumát, mellyel a katolikus egyház védőszentjévé nyilvánította Szent Józsefet.)

Szent József a munkás; a családját szerető, bátran kreatív, gyöngéd apa; aki engedelmes és befogadó Isten akaratával szemben; aki mindig árnyékban marad. – E szavakkal jellemzi Szent Józsefet Ferenc pápa. Ez az apostoli levél a koronavírus-járvány kontextusában értelmezve rávilágít a mindennapok egyszerű emberének jelentőségére, mindazokra, akik távol a rivaldafénytől türelemmel hintik maguk körül a reményt és a felelősségteljes magatartást. Ők olyanok, mint Szent József, aki észrevétlen, rejtett marad és diszkrét a hétköznapok teendői során. Nem nyomul és törtet előre, hanem háttérbe állítva önmagát, szeretettel a Messiás szolgálatának szenteli életét. Szent Józsefben látta meg a kis Jézus Isten gyengédségét, aki elfogadja gyöngeségünket, aminek felajánlásával megvalósulhat bennünk is Isten terve. Isten nem ítéli el az embert, hanem elfogadja, átöleli, támogatja és megbocsát neki, ahogyan azt egy igazi szerető apa teszi. Szent József apasága megmutatkozik Istennel való engedelmességében is. Az ő beleegyezése megmenti Máriát és Jézust, megtanítja fiának, Jézusnak, hogy a Mennyei Atya akaratát kövesse és együttműködjön a megváltás nagy misztériumában.

Szent József a befogadás atyja is, mert előfeltételek nélkül elfogadja Máriát és maga mellé veszi. Ez a gesztus ma, napjainkban is nagyon fontos, amikor sok helyen nyilvánvaló erőszak éri a nőket, akár pszichésen, verbálisan vagy fizikailag egyaránt. József, Mária jegyese, bizakodik az Úrban, elfogadja élete történéseit („…*legyen meg a Te akaratod*…”) anélkül, hogy bármi megjegyzést fűzne hozzá és anélkül, hogy megpróbálná megérteni azokat. Bátran kiáll, amikor kell, és a Szentlélekre hagyatkozik (lásd: Egyiptomba költözés). Szent József személyén keresztül maga Isten üzen nekünk: Ne féljetek! – mert a hit értelmet ad minden boldog vagy boldogtalan eseménynek. Próbáljunk mi is az Ő nyomán kirekesztés nélkül elfogadni másokat, előnyben részesítve a gyengéket. Jézus apja bátran kreatív a szeretetben: képes a gondokat lehetőségként szemlélni és bízik Isten gondviselésében. Szembenéz családja konkrét problémáival. Ő Jézus és Mária őrzője, ahogyan az Egyház őrzője is.

Képek - Ponziano Loverini és Jan de Bray festményei

Szent József mesterségét tekintve ács volt. Munkás, dolgos személye arra tanít és buzdít minket, hogy becsüljük meg a saját kezűleg megszerzett napi betevő kenyér értékét, méltóságát és örömét. A Pápa ezzel kapcsolatban felhívja a figyelmünket, hogy a munka világának rendezése sajnos még a jóléti társadalmakban sem megoldott, sok az egyenlőtlenség. A munka méltóságot ad, általa tevékenyen részt vállalunk az üdvösségben, megvalósítjuk benne önmagunkat, családunkat, amely a társadalom alapsejtje. A koronavírus világjárvány okozta munkanélküliség kapcsán a Pápa erőteljesen felemeli a szavát és felszólít bennünket, kötelezzük el magunkat arra, hogy elmondhassuk: „*Egyetlen fiatal, egyetlen személy, egy család sem marad munka nélkül*!”

Ebben a levelében a Pápa saját mindennapos imaéletéről is ír: mindennap imádkozik Szent Józsefhez, egy XIX. századi ájtatoskönyv alapján. Bizalommal és tiszteletteljesen fordul Hozzá és hívja Őt: „*Hogy ne mondhassák, hiába fohászkodtunk hozzád, mutasd meg nekem jóságodat s hogy mily nagy a hatalmad.*”

Ezen levél mellett az Apostoli Penitenciária hivatala is dekrétumban rendelkezik a 2021. december 8-ig tartó búcsú elnyeréséről.

Horváth Péter

MÁRIA ÉS JÓZSEF KARÁCSONYA

Arról, hogy mi, ma élő emberek, hogyan ünnepeljük a karácsonyt, már sokan és sokat írtak. Mégis látjuk és érezzük azonban, hogy valami nincs rendben. Mit is ünnepelünk? Jézus születését. A mai emberek ugyanakkor a vásárlásra, ünnepi asztalra, lakásdíszítésre fókuszálnak leginkább. Igaz, mi, keresztények szeretnénk valóban Megváltónkat ünnepelni, Adventben készülünk is erre, lelkünket tisztítjuk, erősítjük. Utána mégis felborul a nyugalmunk, kapkodunk, idegeskedünk, szomorkodunk, hogy nem sikerül mégsem úgy megélni az ünnepet, ahogy szeretnénk. Vannak betlehemi figuráink, könyveink, filmjeink, mégsem tudjuk az igazi karácsony lényegét átérezni!

Segíthet, ha átgondoljuk, milyen is volt az első Karácsony, Mária és József karácsonya? Hogyan várták Jézust, a Megváltót? Ők tudták a legjobban, KI AZ, aki a világra születik majd, s Ők valóban tudatában voltak az Ajándéknak, hogy Isten a saját Fiát küldi el megváltásunkra. Erre vártak egész életükben. Szívük örömével adtak hálát nemcsak kiválasztottságukért, a születendő Gyermekért, hanem mindenért: a körülményekért, nehézségekért is.

Abból merítettek erőt és vigaszt, hogy Isten akaratát teljesítik. Bíztak az Ő gondviselő szeretetében és ez eloszlatta aggodalmaikat. Nem egymást keserítették panaszaikkal, hanem együtt imádkoztak, imádták a Kisjézust. Felajánlották szenvedéseiket, fájdalmaikat, hisz tudjuk, milyen megpróbáltatásokon keresztül kellett jutniuk Betlehemig, majd Egyiptomon át hazájukba. Szenvedtek útközben hidegtől, éhségtől, szomjúságtól. Nem volt hely, ahol lehajtsák fejüket. S a betlehemi istálló? Nekünk egy kedves kép, mely megmelegíti szívünket. A valóságban azonban ott csak Isten adhatott erőt a körülmények elfogadásához!

Mennyi imájuk szállhatott az Ég felé szívükből! Istent szerették mindenekfelett és egymást Istenben. Ezért voltak telve szeretettel, megértéssel, türelemmel, elfogadással, alázattal és hálával.

S mi? Van házunk, meleg szobánk, ételünk-italunk. Templomaink, ahol mi is befogadhatjuk, imádhatjuk az isteni Gyermeket! S boldogok vagyunk, vagy panaszkodunk, hogy másképp alakult, mint ahogy elterveztük? Azt gondoljuk, akkor ünnep igazán, ha mindenünk megvan, úgy, ahogy elképzeltük – s csalódottak leszünk.

Ha Adventben komolyan vesszük a lelki készületet, már sok kegyelemben lesz részünk. Erőt és időt találunk mindenre, ha a Jóisten akaratára figyelünk. Különösen most, ebben a nehéz időszakban tegyük fel magunknak a kérdést: Mit vár tőlünk az Úr, mit kell változtatni megszokásainkon?

Merünk-e időt szánni azokra, akik magányosan élnek? Merünk-e Jézus születésének hírével elkeseredetteket vigasztalni, hitünkkel reményt közvetíteni? Merünk-e lemondani a nagyon áhított ajándékokról, még ha nem is magunknak szánjuk? Merünk-e inkább adakozni a segítő szándékokra, esetleg sütni-főzni olyanoknak, akiknek nincs senkije, vagy nem telik ünnepi ételre, még ha magunknak kevesebb fogásra is jut így időnk, energiánk? Merjük-e vállalni a kevesebbet, az egyszerűbbet, s minden lemondásunkat a Megváltónak ajándékozni?

Merjük tehát elengedni a dolgokat, hogy időt nyerjünk az imára, Szentírás-olvasásra, hálaadásra mindenért – még a nehézségeinkért is. Fogadjuk el mások segítségét, mert akkor telve leszünk mi is szeretettel, megértéssel, türelemmel és hálával, mint Mária és József. S akkor lesz igazi Karácsonyunk – rajtunk múlik! Mert Karácsony eljön ettől a járványtól függetlenül is: az isteni ajándékot – a kegyelmeket – most, ehhez a helyzethez kapjuk. Ismerjük fel és éljünk velük, akkor igazi karácsonyunk lesz! Ne hagyjuk kárba veszni!

Czifra Lászlóné

PUSZTA SÁNDOR:
Bennünk fénylő csillag

sírásra görbült a szánk
mikor a legszebben akartunk énekelni

gyáva lett bennünk az öröm
ahogy boldogok akartunk lenni

induljunk szívünk dzsungelében
az embert megkeresni

a jóságot még ma
el kéne kezdeni

óh bennünk fénylő csillag
merj már megszületni

Különleges advent

Zsolt atya összeállítása

Különleges Adventet hagyunk magunk mögött. Kicsivel több mint két héten keresztül, egyedül szolgáltam egyházközségeinkben. Atya pozitív tesztje után, sok mindent gyorsan át kellett szerveznünk, gondolnunk, hogy továbbra is rendjén tudjanak menni a dolgok! Sok szeretetet, figyelmet kaptunk ebben az időszakban, és ami a legfontosabb, megannyi imádságot. Isten kegyelméből, gyümölcsözően telhettek ezek a napok, és Atya nagyon enyhe tünetekkel léphette át ezt a szörnyű betegséget, segítve háttérmunkájával a tennivalókat.
A rendkívüli helyzet ellenére, igyekszünk mindenből kihozni a maximumot!

Vasárnap délután, 17:00
Amióta megnyíltak újra a templomok, a dunaharaszti Szent István templomban a vasárnap délutáni szentmiséket rendszeresen imádkozzunk. Fantasztikus látni, ahogy egy még „gyermek” imádkozó közösség érik be, tanulják és tapasztalják egymást, a közös liturgia szellemét. Egyre többen vagyunk, egyre többen érkeznek idegenből is, vasárnap délutánonként, hozzánk Dunaharasztiba az esti szentmisére. A fiatalos, pulzáló közösség magával ragadó! Igyekszünk mindig különlegessé tenni a szentmise légkörét, ezzel is színesebbé téve egyházközségünk lelki életét! Nagy örömmel hívom tehát mindazokat, akik a délelőtti szentmisén nem tudnak részt venni! Ne menjenek máshová, maradjanak itthon és imádkozzanak velünk!

Mindenszentek
Mindenszentek ünnepéről közösen emlékezhettünk meg fiataljainkkal. Az egyházközség közös temetői ájtatosságán vettünk részt Taksonyban, előtte a plébánián elmélkedtünk az ünnep lényegéről, megismertük eredetét, majd a szertartás végeztével, a Taksonyban eltemetett paptestvérek sírjánál gyertyát gyújtottunk és imádkoztunk értük!

Mikulás ünnepek az egyházközségeinkben
A járványhelyzet ellenére, köszöntötte mindhárom egyházközség Szent Miklós püspököt. A Mikulás idén, személyesen a templomainkba nem látogatott el, de ajándékait (virgácsok nélkül :D) eljuttatta gyermekeinkhez! Sok-sok gyermek volt jelen szentmiséinken, és szívből örültek ajándékos, kedves szentünk meglepetéseinek! Köszönöm mindazoknak, akik segítettek a gyors szervezésben, bevásárlásban, és ajándékkészítésben!

A Baba-Mama-Kör, különleges Mikulása!
Hrtyanné Dr. Patonai Gabriella, BMK-vezetőnk írását közölöm teljes terjedelemben!

Amikor a Baba-Mama Kör terve egyáltalán megfogalmazódott, rengeteg terv és ötlet született, ami mind arra várt – és még vár, hogy együtt megvalósítsuk őket. Közös ünnepekre készülődés, közös sütögetés, kreatív kör, mikulásozás…
A vírus megjelenése már a kezdeteket beárnyékolta, de a kör ettől függetlenül megalakult, csak online. A pünkösdi szélforgó-gyártás is csodálatos volt, hogy meg tudtuk szervezni, és hogy ennyi család csatlakozott. Bíztunk benne, hogy a helyzet idővel javul. Sajnos, nem így lett, és elérkezett a november, amikor is egy édesanya, Csilla megkérdezte, szervezünk-e Mikulást. Ekkor még nem voltak korlátozások, így Zsolti atya beleegyezett, hogy legyen, és egy délután alatt meg is beszéltem vele a részleteket.

Innentől jött az egy hetes szervezés. Sikerült pavilont és díszkivilágítást szerezni egy családtól, lett gitárosunk, aki csak az éneklistára várt, lett Mikulásunk, aki szívesen vállalta a feladatot, találtam támogatókat, akik az eseményt felkarolták: minden meg lett oldva egyetlen hét alatt.
Ekkor jött az új szabályozás. Jegyző úr tájékoztatott, hogy így nem szervezhetjük meg az ünnepséget, majd az MKPK erre vonatkozó rendelete is ellehetetlenítette a rendezvényt. Sajnos, közbeszólt a vírushelyzet.
Ekkor Csilla, aki később végig segített, ezt írta: „ha hegy nem megy…” Érdekes módon előtte csak el-elszóltuk magunkat, hogy esetleg a Mikulást házhoz visszük, a kerítésen beinteget, vagy csak a teraszig bemegy, de végül az új szabályok miatt ez lett az egyedüli megoldás. Elkezdtünk ötletelni. Sok kérdés volt, folyamatosan leveleztünk, ahogy a

gyerekek engedték, és egyszer csak valahonnan jött egy jel, és talán másnap írtam neki: „A csudába is, csináljuk. Leegyeztetem a támogatókkal. (…) vágjunk bele.”
Innentől sűrű levelezés és telefonálás következett, de minden támogató egyetértett abban, hogy a gyerekeknek szükségük van erre, és kockáztatva, hogy az utolsó pillanatban esetleg nagyobb kijárási tilalom is lesz (végig azért imádkoztunk, hogy ne legyen, de még arra is volt vészforgatókönyvünk), belevágtunk.
A családok november 18-ig jelentkezhettek, innentől újra sűrűsödtek a napok: az adományokat be kellett gyűjteni. Közben egy barátnőm felajánlotta, hogy textilzsákocskákat varr, a zero waste jegyében, így a zsákokat a családok az esemény után visszajuttatják hozzám, hogy jövőre újra felhasználhassuk – egyben hagyományt is teremtve.
A Mikulás szerepét Sulyok István hitoktató vállalta el, aki mint később kiderült, szinte a szerepre született. A szakállát maga Csilla készítette rengeteg idő és energia befektetésével.
Az utolsó hét elég sűrűre sikerült: menetrendet kellett gyártani, és közben kiderült, hogy a kijárási korlátozás miatt kicsúszunk az időből. Gyors újragondolás kellett, így az a megoldás született, hogy minden résztvevő megadja a telefonszámát, és amint megérkezünk egy adott helyre, már hívom is a következő családot.
Megoldás született arra is, hogy a saját gyerkőceimmel lehessek, amikor érkezik hozzájuk Szent Miklós püspök: Csilla férje vette át a sofőr- és krampuszszolgálatot.
A csomagok egy nap alatt elkészültek itthon titokban, minden csomagra rákerült a gyerkőc neve, címe, és az anyuka neve, valamint egy sorszám, hogy véletlenül se keveredjen el egy csomag sem. Továbbá készült egy táblázat is, telefonszámokkal és címekkel, ami tulajdonképpen a mindentudó lap volt.

December 5-én szombaton, délután 3 órakor találkoztam a mi Mikulásunkkal a Ligeti templom előtt, innen indultunk útnak, és mindenhol kitörő örömmel fogadtak minket. István – az utólagos élménybeszámolók alapján is – nagyon jó Mikulás volt, egyik anyuka szavaival élve „nagyon ott volt”, és a gyerekek is örültek a csomagoknak. Idő közben még gyorsabbak is lettünk, mint vártuk, így gyorsan végig telefonáltam az összes hátralévő anyukát, hogy előbb érkezünk, készüljenek. Ez részben azért történt, mert az időrend és térkép összeállításánál inkább bele kellett kalkulálni, hogy van, ahol többet beszél a piros ruhás, van, ahol kevesebbet, illetve bármikor közbejöhet bármi, legalábbis az eddigi tapasztalatok alapján már mindenre felkészültünk.

A találkozások minden esetben kint, a szabad levegőn, biztonságos körülmények között zajlottak – emiatt is kellett időben szólni a szülőknek, hiszen fel kellett öltözni, vagy „véletlenül” kint tartózkodni a gyerekekkel. Természetesen azt is figyelembe kellett vennünk, hogy mindenkinek, még a Mikulásnak is haza kell érnie este 8-ra.
Sok süteménnyel vártak minket, és a Mikulás volt olyan profi, hogy szakállban is tudott enni úgy, hogy a gyerekeknek nem tűnt fel annak mivolta. Az sem zavarta őket, hogy piros autóval érkezett, hiszen nincsen hó, így – ahogy azt el is mondtuk nekik – a krampuszok vettek szép piros autót, mert lehet bármilyen vírus, a Mikulás eljön, és megjutalmazza a jó gyerekeket.
Így jutott hát el 26 gyermekhez december 5-én Szent Miklós.
Hálásan köszönöm a Jóistennek, és minden segítőnek, támogatónak, aki ebben – akár imával is – részt vett!

Karácsonyi készület

Az ifjúsági közösségünk tagjai nem elesettek. A nehéz, személyes találkozások nélküli helyzetben is megoldásokat találnak. Karácsonyra ajándékokkal készülnek egymásnak. Az internet segítségével szétküldték egymásnak azt a nevet, akinek ajándékkal kell készülni. Nagyon ötletes! Online én is „húztam” egy nevet.
Mivel a pásztorjátékok elmaradnak egyházközségeinkben, kis videóval készülünk, hogy az ünnep hangulatát megteremtsük! Elkészítésében többen segítettek, a technikai részéért Herceg Tamás ifjúsági hittanosunkat és munkatársait illeti köszönet! A videó megtekinthető majd a karácsonyi szentmisék előtt, és a különböző internetes fórumainkon!
Ha a készület rendkívüli, hiszem, hogy karácsony ünnepe is az lesz! Jézus két évezrede is egy különleges világba született meg, ahogy ez a csoda most 2020 különleges évében is megtörténik! Isten adjon mindannyiunknak szívbéli örömöket és lelki ajándékokat!

„... menj és építsd fel egyházamat, mely, mint látod, romokban hever!”

Emlékezés a száz éve született Domokos Tiborra

December 28-án lesz száz éve, hogy Temesváron meglátta a napvilágot egy zsidó apa és német származású anya kisfia, aki a huszadik század vérzivataros évtizedei alatt ferences szerzetes lett, s akit az egyik rezsim származásáért, az azt követő pedig hitéért üldözött. Domokos Tibor példát mutatott a világnak, hogy a rendíthetetlen hit legyőzheti a lehetetlent, és ha magának már nem is adatott elég idő, hogy befejezze megkezdett feladatát, életével jelölte ki az irányt az utódok számára.

A Domokos család Temesvárról költözött ide, Erdély elvesztése után. Az édesapa Deutsch Mihály zsidó származású gyógyszerész, az édesanya Fasching Karola, német származású, Erdélytől Ausztriáig terjedő rokonsággal. Három fiúk volt: Andor 1918-ban, Tibor 1920-ban még Temesváron született, a harmadik fiú, Győző, Dunaharasztin, 1928-ban. A két fiatalabb fiú a magyarosított, Domokos családnevet viselte. Az édesapa korán, még a harmincas évek elején, szívelégtelenségben halt meg. Karola néni, özvegyként a három gyerekkel, tanítónői állást vállalt a dunaharaszti elemi iskolában. Mindvégig első osztályosokat tanított, sok-sok haraszti volt a tanítványa.

A legidősebb fiú, Andor, nagyon jó tanuló volt, egyetemet végzett, gyógyszerész lett volna, folytatva édesapja hivatását. A történelem meghiúsította a szép karriert: zsidó származása miatt munkaszolgálatra vitték, valahol a Don-kanyarban lelte halálát. Máig nem tudni, hol lett eltemetve.

Tibor nem volt annyira lelkes a tanulásban, így ipari, jobban mondva iparművészeti szakiskolát végzett a Lónyay utcában, s mint műbútorasztalos szabadult. Gyerekkora óta szerzetesnek készült, így 1942-ben jelentkezett a ferences rendbe, és Pécsre került. Többedmagával oltárkészítőként szolgált. Elmondása szerint nem ő volt a legtehetségesebb, de mivel neki volt ipari iskolai bizonyítványa, ezért a rend megkapta az engedélyt, hogy oltárkészítéssel foglalkozzon. Rendi neve Dezső fráter volt. Pécsett olyan csodálatos jászolt és betlehemet készített, hogy az egyik újság is megemlékezett róla.

A vörös hatalomátvétel után feloszlatták a szerzetesrendeket, a szerzetesek bujkáltak, éheztek. Tibornak is menekülnie kellett. Ezután került a csepeli varrógépgyárba, gyári munkásnak. Mechanikai műszerészként dolgozott. Csepeli munkatársai mesélték, hogy az aktatáskája mindig nyitva volt, benne újság, könyv, Biblia: kinek mire volt szüksége, kivehette. Ha valakinek gondja-baja volt, Tibi bácsinak szóltak, vagy cédulát tettek a táskájába. Tudták, hogy segíteni fog. A hatalomnak persze ez nem tetszett, megszorongatták Tibort, többször is. El nem vitték, de a pártbizottságon tettleg is bántalmazták, nem is egyszer – mesélte egy hozzátartozója.

Ebben az időszakban már Dunaharasztin is egyre többen megismerték, sokfelé járt varrógépet javítani, egy kicsit apostolkodni is, és mindenhol, ahol lehetett, említést tett a kápolnáról.

Öccse, Győző, nyolc évvel volt fiatalabb Tibornál. Őt a család Vikinek becézte. Villanyszerelőnek tanult, majd elvégezte az egyetemet, villamosmérnök lett. Szabadalmaztatott találmányai is voltak, például a hibás elektromos vezetékek földalatti kereső műszere. Kollégáival tankönyvet is írt és tanított is.

A házuk mellett volt egy kis műhelyük, ahol sok mindent maguk készítettek. Tibi bácsi szeretett fúrni-faragni, Viki kovácsoltvas tárgyakat készített.

Már a hetvenes évek elején elhatározták, hogy újra használhatóvá teszik a Haraszti kiserdőnél lévő romos Kálvária-kápolnát, amelyet a visszaemlékezések szerint, 1944-ben a Geyer Flórián SS-lovashadosztály tagjai lőttek szét egy, a Zöldfa utcában felállított ágyúval.

A hosszú évtizedekig romjaiban alvó kápolnát a Domokos testvérek saját költségükön és munkájukkal, lényegében az eredeti falak felhasználásával, Isten dicsőségére újraépítették. Minden pénzüket, erejüket a kápolnaépítésre fordították, magukra nem költöttek, ha külföldön voltak a rokonoknál, a tőlük kapott pénz is az építkezésbe került. Sokszor kaptak segítséget, gyakran névtelenül. Volt, hogy adományt dobtak be a kápolna perselyébe, vagy pénzt a levélszekrénybe. Mindenük volt a kis kápolna. Ma így mondanánk, Tibi bácsi kápolnafüggő volt…

Minden erőfeszítés ellenére, a kápolna tornyát akkor nem tudták újjáépíteni, de a fő cél megvalósult: 1985 nyarától újra miséztek a kápolnában!

Később a kis kápolna egyre gazdagodott, mert Tibi bácsi, ferences összeköttetései révén gyönyörűen felszerelte. Így a jelenleg látható belső berendezések, a padok és a gyóntatószék az 1951-ben felrobbantott Regnum Marianum templomból származnak. A berendezést az egyház a robbantás előtt részben kimentette, ennek egy részét szerezte meg a kápolna részére ferences kapcsolatai révén Domokos Tibor. *(A Regnum Marianum templomot 1931-ben avatták fel, hálaadásul – többek között – a Tanácsköztársaság bukásáért. Jellemzően, helyére 1969-ben a Tanácsköztársaság emlékművét állította a kommunista Kádár-rendszer.)*

1988 nyarán Mihály Márton dunaharaszti lakos keresztet állított az elpusztult keresztek helyébe.

1992-ben az országúttól a kápolnáig vezető beton lépcső készült el a helyi kereszténydemokraták kezdeményezésére.

A két testvér nagyon ragaszkodott egymáshoz és édesany-

jukhoz, akinek mindent megadtak. Mikor Karola néni meghalt, Tibor bácsi vette át az ő szerepét. Ő főzött, reggel kávéval fogadta öccsét, Vikit. Test vére elvesztése súlyos traumaként érte. Lehet, hogy emiatt – nem tudni –, de hamarosan szellemi hanyatlásnak indult. Így Tibi bácsit az utolsó időkben nem lehetett felügyelet nélkül, magára hagyni. Kórházba került, s 1993-ban, az egyik reggelen váratlanul elhunyt.
Az a ferences lelkület, mellyel Dezső fráter, azaz Tibi bácsi a kommunizmus véget nem érőnek tűnő éveiben nekifogott a kápolna újjáépítésének, 2012-ben az utódok által teljesítette be a Domokos testvérek álmát. Példás összefogás nyomán a Kálvária-kápolna újra eredeti szépségében, a Szent Keresztnek felszentelve hirdeti Isten dicsőségét.

Tibi bácsi emlékezete máig élénken él azok lelkében, akik ismerték őt.
„Végtelenül kedves emberek voltak” – mondták róluk szomszédjaik.
„Tibor napsütötte kedvű, reményteljes, igazi ferences lelkületű, Istenben élő ember volt. Óriási tudással rendelkezett Harasztiról. Mindenkiről annyi szépet tudott mesélni, hogy az ember csak úgy hallgatta, és ámult.”– nyilatkoztak kortársai.
Tibi bácsira jellemző, hogy amikor az édesapa halála után a család nehéz körülmények között élt, és sokszor bizony ki volt számítva, hogy mindenkinek csak egy kifli, vagy egy szelet kenyér jutott, Tibi, a középső fiú volt, aki lemondott a testvérei javára az ételről, csak azoknak jusson.
Később, mivel öccse jó tanuló volt, azt tanácsolta neki, hogy nappali tagozatra iratkozzon be az egyetemre, ő vállalja a taníttatását. Így lett Viki villamosmérnök. Csodálatos, hitükben rendíthetetlenek testvérek voltak.
A család a haraszti temetőben nyugszik, édesapa, édesanya és a két fivér, Tibor és Győző. Mondjunk értük egy imát!

(összeállította Gáll Sándor)

HIRDETÉSEINK:

A hajnali szentmisék rendje advent IV. vasárnapja után
hétfőn a Ligeten,
kedden a dunaharaszti nagytemplomban,
szerdán Taksonyban, reggel 6 órakor

A karácsonyi pásztorjátékok a hagyományos formában elmaradnak, ezért az ifjúsági hittanosok, Zsolt atya vezetésével zenés video-összeállítást készítettek. A felvétel a haraszti nagytemplomban készült, a klip technikai megalkotója Herceg Tamás és két munkatársa. Az összeállításban öt karácsonyi ének hangzik el, amelyhez kapcsolódóan a fiatalok elmélkedést írtak. Közreműködik Nagy István kántorunk. A videoklip a karácsonyváró szentmisék előtt lesz vetítve, illetve megtekinthető az egyházközségek digitális elérhetőségein. Köszönjük a fiatalok lelkes szolgálatát!

A karácsonyváró szentmisék rendje
Ligeten délután 3 órakor, Taksonyban és a dunaharaszti nagytemplomban délután ½ 5 órakor

December 25-26-27-én, Karácsonykor vasárnapi miserendet tartunk, kivéve, hogy este 5 órakor a dunaharaszti nagytemplomban egyik napon sem tartunk szentmisét.

Szilveszteri hálaadás időpontja (december 31-én)
Taksonyban délután 4 órakor,
Dunaharaszti Ligeten ½ 5 órakor,
a dunaharaszti nagytemplomban este 6 órakor

Szentmisék 2021. Újév napján
Taksonyban reggel ½ 9 órakor és este 6 órakor
a dunaharaszti nagytemplomban délelőtt ½ 11 órakor és este 5 órakor
Dunaharaszti Ligeten délelőtt ½ 10 órakor

Első jegyestanfolyam kezdete
január 14-én, csütörtökön este 7 órakor a Dunaharaszti Főplébánián (Fő út 71.)

Ökumenikus imahét január 17. és 24. között,
vasárnaptól vasárnapig, a szokásos rendben.

Elsőáldozó gyermekek bemutatása
január 31-én, vasárnap

Nagyböjt kezdete, hamvazószerdán, február 17-én

Joseph Christian Leyendecker illusztrációi
The Saturday Evening Post

Digitális elérhetőségeink
- Youtube – Dunaharaszti Római Katolikus Egyházközségek (a miseközvetítések itt érhetők el)
- Facebook – Dunaharaszti Római Katolikus Egyházközségek, Taksonyi Római Katolikus Egyházközség
- www.plebi.hu

MAGYAR SORSFORDULÓK KARÁCSONYA

A karácsony örömünnep. Isten Fiának, Jézus Krisztusnak földi születését ünnepeljük, a Boldogságos Szűz Máriától Betlehemben … Ez az ünnep arra emlékeztet bennünket, hogy a Jóisten szeretete mifelénk végtelen és arra bíztat, hogy válaszoljunk: adjunk hálát neki végtelen ajándékáért, amit Jézus Krisztusban kaptunk meg. Jézus Krisztus azért jött el közénk, hogy választ adjon az élet értelme után szüntelenül kutató emberiség kérdéseire, hogy megmutassa mindenkinek, az egyetlen valóban járható út az, ha őt követjük és szeressük úgy Istent és embertársainkat, ahogyan Ő szeret bennünket.

De hogyan lehetett mindezeket megélni mindazon felmenőnknek, családtagunknak, akik a történelem viharos, dermesztő, gyilkos napjaiban élték meg mindezt a csodát, sokszor a legkilátástalanabb helyzetekben, mégis küzdve azért, hogy az őket követő nemzedékek napjai egy jobb, derűsebb világban teljenek ...

Gyújtsunk egy képzeletbeli gyertyát most mindannyiukért, itt, 2020-ban, a meleg szobában. Emlékezni nem csak erkölcsi kötelességünk, hanem szolgálat is, amivel példát mutatunk az utánunk jövőknek, hiszen az emlékezés összetartó erő a család és a nemzet életében.

1848 - 1849

„A gyerekek, hál Istennek, egészségesek, kis Elemér sétál a legnagyobb hidegben is és vérvörös orral tér vissza, Emmi és Ilona jóságos teremtések mint mindig, és örülnek a karácsonyfának. … A gyerekek csókolnak, velem együtt, és arra vágynak, hogy karácsonykor itt lássanak nálunk, de ezt remélni se merjük.” – írta gróf Batthyány Lajosné a pesti országgyűlésen tartózkodó férjének, 1848. december 22-én ikervári kastélyukból, ami éppen kórházként működött és tele volt sebesült katonával. A magyar királyság első miniszterelnöke azonban két hét múlva már az osztrákok foglya volt ...

Kossuth Lajos ekképpen fogalmaz egy december végi levelében Perczel Mórnak: „Valami győzelmecskét, édes Móricom! Különben az örökös retiráda lever minden bátorságot a nemzetben.” Ám, nem sokkal később Perczel vereséget szenvedett a császáriaktól, így Windischgrätz előtt megnyílt az út a főváros felé. Karácsonyra a hadi helyzet a Dunántúlon, és Kassa elvesztésével a Felvidéken is, válságosra fordult. Reménykeltő eredményt csak Erdélyben könyvelhettünk el, Bem ugyanis 23-án elfoglalta Dést, 25-én pedig felszabadította Kolozsvárt.

A budapesti lakosság hangulata eközben igen felfokozott volt, mert tartottak az osztrákok bevonulásától. Madách Imre édesanyja, Majthényi Anna december 29-én így írt fiának Budáról: „Itten a pinczéket igazítják össze lakásul, ha ostromolni fognak. A háziúr már nekünk is ajánlotta a menedékhelyt.”

Szilveszter napján Kossuth az országgyűlés zárt ülésén tájékoztatta a képviselőket a veszteségekről és kezdeményezte, hogy a törvényhozás és az Országos Honvédelmi Bizottmány tegye át a székhelyét Debrecenbe. „Pestnek elvesztésével az ország nincs elvesztve, sőt, Pestet nem kelvén őrizni, elosztott seregünket egyesíteni lehet.” – mondta. Egy békekövetség felállításáról – tagjai közt Batthyány Lajossal és Deák Ferenccel – is döntöttek, amely Windischgrätzcel tárgyalva fegyverszünetet kezdeményez. Az osztrák fél a küldöttséget később nem fogadta, nem sokkal később pedig Batthyányt elfogta, aki ezután hosszan raboskodott, mielőtt Aradon vértanúhalált halt.

Az év utolsó estéjén néhány lelkes hazafi még szerenádot adott Kossuth ablaka alatt, ám a lakosság körében hamar pánikhangulat alakult ki a debreceni költözés hírére. Budapest kiürítése rohamtempóban zajlott. A szomorú hangulatú éjféli koccintást már a pesti vasútállomáson tartották az országgyűlés és a kormány tagjai, ahol három óra hosszat várták, amíg a vasutasok a mínusz húsz fokos hidegben elindították a mozdonyokat. Az új év első perceiben indultak el Szolnok felé, hogy onnan szekerekkel folytassák útjukat Debrecenig. Velük ment az élelmiszerállomány egy része, a fontos iratok és a bankjegynyomda gépei, de Pesten kellett hagyniuk a Buda előtti sáncokban heverő nehéz ágyúkat.

Egy országbiztos szekérrel a még át nem adott Lánchídon keresztül menekítette a Szentkoronát a fővárosból Debrecen felé. A Szentkorona volt e gyönyörű hidunk első, ugyan nem hivatalos átkelője. Csoda, hogy még állt, hiszen egy osztrák ezredes nem sok híja volt, hogy fel nem robbantotta a harcok alatt. A Budát és Pestet összekötő első hidat, Széchenyi Istvánunk remekét, a következő évben a hóhér Haynau avatta fel és adta át a fővárosiaknak…

A forradalmi eszmékkel rokonszenvező budapesti lakosság a megtorlástól való félelemmel a szívében lépett az új esztendőbe. A fővárosiak egy része családostól menekült, a befagyott Duna jegén indult kelet felé. 1-én és 2-án már nem volt előadás a magyar nyelvű színházakban, csak a németekben és jónéhány forradalmi újság aznapi száma is a nyomdában maradt.

Az osztrák herceg, seregével, diadalmasan vonult be január 5-én. „Reggel is távoztak sokan a fővárosból. Délben a kíváncsiak kitolongtak megnézni a fényes bevonuló seregeket. Este minden oly néma, kihalt volt, csak a cirkáló őrszemek kopogása szakítá meg néha a csendet.” – emlékezik erről Szilágyi Sándor kortárs történetíró.

Ez a karácsony, a harcok és a félelem ellenére, mégis reményteljesebb és szabadabb volt, mint a rákövetkező esztendőé. Papíron béke volt, hazánk azonban reménytelenül, kivéreztetve nézett szembe az osztrák önkény által vezényelt megtorlással …

Arany János így fogalmazza meg érzéseit 1849. december 25-én, Karácsonyi éjszakán című versében:

Lelkem pusztaságos éjjelén keresztül
Kétes ködvilággal egy sugárka rezdül.

Csillag-é vajon, mely, mint vezérszövétnek,
Üdvözitőt hirdet az emberiségnek?

Vagy csak földi hitvány pára, mely föllángol
S éji táncaikhoz rémeknek világol?

Akár csillag legyen, biztos éji lámpa,
Akár bujdosó láng – én megyek utána!

Mért féljek követni, ha lidérc is? hiszen
Akkor is jó helyre – temetőbe viszen.

1914 - 1916

„Betlehemi csillag
Szelíd fénye mellett
Ma az égen és a földön
Angyalok lebegnek
Isten hírvivői
Könnyezve dalolnak
Békességet, boldogságot
Földi vándoroknak.

Harcos katonák is
Fölnéznek az égre
S rágondolnak álmodozva
A testvériségre.
Bujdosó raboknak
Idegen párnákon
Kedveseik szelíd arcát
Ringatja az álom…

Csukaszürke köntös
Kopott, tépett szárnya
Megváltó nagy békességet
Hoz most a világra.
Győzelmes örömmé
Válik majd a bánat,
Lesz még otthon víg karácsony
Magyar katonáknak!" – írja Karácsonyi köszöntés című versében Juhász Gyula a Makón pihenő katonáknak.

Nehéz idők jártak „a nagy háború" idején is …

„A „Corriere della Sera" jelenti Rómából: A pápa újból megkísérelte, hogy karácsonyra a hadviselő felek között fegyverszünetet létesítsen. A Vatikán előterjesztése kedden ment el a hadviselő hatalmakhoz. A pápa azzal a kérelemmel fordul a hatalmakhoz, hogy karácsonyra 48 órai fegyverszünetben állapodjanak meg. Az oroszok esetleges kifogásainak azzal akarják elejét venni, hogy az orosz karácsonyi ünnepekre hasonlóképen fegyverszünetet fognak létesíteni." – tudósít XV. Benedek pápáról a Pesti Napló 1914. december 20-án.

Másnap ezek a sorok jelentek meg a lapban: „Gróf Andrássy Klára felhívására néhány hét előtt fiatal mágnásleányok s a főváros tehetősebb polgári családainak gyermekei között szép mozgalom indult meg. A hadbavonultak és a háború folytán szűkölködők gyermekeinek karácsonyát akarták megédesíteni s a lelkes rendező-bizottság gróf Andrássy Klára, valamint az Uránia Országos Nővédő Egyesület elnökeinek, gróf Andrássy Gyulánénak és Bán Dezsőnének vezetése alatt heteken át fáradhatatlanul agitált és gyűjtött. Az eredmény a vasárnapi szép karácsonyfa-ünnep volt a Vigadó nagytermében. (…) Több mint kétezer gyermek kapott ruhát, cipőt, télikabátot és játékot s ezenfelül még legalább kétezer gyermek könyvet és játékot s hozzá mindegyik még egy kis csomag süteményt és cukorkát. A most megajándékozott ötezer gyermeken kívül a „Gyermekszíve karácsony" bizottság még számos iskolának és egyesületnek juttatott s juttat karácsonyi ajándékokat és ruhákat. Kéri a bizottság a társadalom további támogatását."

Szenteste pedig az alábbi sorok jelentek meg a Tolnai Világlapja című újságban: „Soha még ilyen karácsony nem köszöntött a világra. (…) Az idei karácsony ünnepe nem lehet olyan ragyogó. Hiányzik az apa, a fiú, a testvér, jórészt épen azok, akik egész évben övéikért fáradtak s akik nélkül nem teljes az öröm. Távol az otthontól, a családi tűzhelytől, messzi, haláltosztó csatamezőkön, hónapok óta tartó vitéz küzdelemben, dacolva hideggel, fáradtsággal, veszedelemmel, harcolnak ők sok és nagyszámú ellenséggel. (…) Ők nem lehetnek itt közöttünk a szent ünnepen, de mi gondoskodtunk róla, hogy a béke ünnepének öröméből nekik is jusson. (…) Millió és millió csomag indult el az ország minden részéből, hogy örömet vigyen a katonáknak a szent karácsonyra…"

Két évvel később, december 30-án koronázták a Habsburg-Lotaringiai házból származó, (azóta Boldog) IV. Károlyt Magyarország apostoli királyává. Hazánk ünnepelt, a háború közepette is fényűző rendezvényekre került sor. A nap a fővárosban az Országgyűlés két házának ülésével kezdődött, majd képviselőink átvonultak a budai Várba, a ceremónia színhelyéül szolgáló Mátyás-templomba. A templom előtt már összegyűltek a megyék és városok küldöttségei. Őket követte a koronázási menet, élén egy huszárszázaddal, majd a főváros küldöttségével, mögöttük lovagolt Tisza István miniszterelnök. A királyi pár és a négyéves Ottó trónörökös nyolclovas hintón érkezett, Károly díszmagyart viselt, Zita királyné arannyal és gyönggyel hímzett bársonyruhában, hajában gyémántos diadémmal lépett alattvalói elé. Ottót bársonymentébe öltöztették, fejébe pedig magyaros csákót nyomtak.

„Régi királyaink ereklyéinek felmutatása a koronázótemplomban nemcsak a múltidők rajongott szellemeit ébreszti fel a kripták mélyeiből, hanem mindig új alakokat mutat meg a felhők képeiből jövendőt jóslók előtt, a lehullott, kiszolgált csillag helyén új égi kép jelenik meg a pásztorok nemzetének égboltozatán és a tágas magyar mezőkön jóesztendőt jósolnak a tél babonás jelenségeiből a csöndes gazdaemberek. Karácsony adventjében a hajnali misékre ballagó asszonyok már látják a kisdedet fehér, hosszú ingében lefelé szállani a zúzmarás, nádfedelű házak magosságában. Zöld gally van a kezében. Így közeleg a jövendő Magyarország felé. (…)

Fiatal nő ül Mária Terézia aranyabroncsú szánjában és repkedő fátyolán a reménység kis szentjános lámpásai világítanak. Ez asszonyt és királyt csaknem egyformán hódoló nemzet gondolatában nem lehet kívánatosabb fogalom, egy ifjú és szeretetreméltó királynénál. A férfias ország szívesebben hajtja meg merev térdét egy fiatal asszony előtt, mint vén császárok lábánál. Keletről jött eleink óta nagy becse van fajtánknál a simogató asszonykéznek, gyengélkedő női hangnak és dícsérő királynői szemnek. Az ibolyák hazájából

származott új királynénak nem lesz nehéz feladat női gyengédséget árasztani a trónusról, hisz fiatalabb és így kedvesebb is, mint drága elődje volt, aki néhány magyaros varrású szoknyával és lebontott hajával, ajándékba adott szavaival úgy megzavarta nagyapáink szívét, hogy a legbölcsebbnek tartott Deák Ferencnek szállott csizmaszárba az esze legelőször. (…)

Egy puha, fehér asszonytenyér simogatását várja a harcbanálló, a hosszú hadjáratban megkopott bundájú, fésületlen üstökű és elvadult szakállú vitéz Magyarország.

Vajjon megtalálja-e az asszonytenyeret?" – írja e sorokat Krúdy Gyula Egy királyné albumába című művében.

A menet ágyúdörgés és harangzúgás közepette, a koronázások történetében először és utoljára nem az osztrák, hanem a magyar Himnusz hangjaira vonult be a templomba, ahol az oltárra helyezték a koronázási jelvényeket.

1920

Rendkívül jól szemléltetik az alábbi sorok a Trianon után megélt általános sokkot, a talajt vesztett magyar ember első idegenben töltött karácsonyát …

„Az este már rég leszállt. Karácsonyi este. A hegyoldalba kapaszkodó kunyhók ablakában elömlik a lámpafény. Valamikor egy feketekendős, sápadt mágnásasszony járt itt karácsony este és ajándékokat, feldíszített kis karácsonyfákat osztogatott a szegény gyerekeknek. És amint felfelé igyekezem a kanyargós út lépcsőin, egyszerre csak szívdobogva állok meg... Egy magyar karácsonyi ének hangjai ütik meg fülemet. Az ének mindinkább közeledik, erősödik. Tisztán lehet hallani, hogy gyerekek énekelnek. Egypár pillanat s az út kanyarulatánál befordul a menet. Elöl egy ajándékokkal megrakott szekér, rajta hatalmas, tündöklő karácsonyfa. Köröskörül éneklő gyerekek. Nem, ez már nem emlék. Elevenebb a valóságnál és szebb az álom képeinél. Az út szélére húzódom, hogy helyet adjak a menetnek. Hátul jön az asszony. Arcát a gyertyák ráeső fénye élesen kirajzolja. Ráismerek és szememet ellepi a könny. Utoljára menyasszonyi ruhában láttam, esküvőre menet. Meg kellett akkor állnom elrobogó kocsija előtt és felfognom tekintetét. Abban a pillanatban mindent megértettem, későn, kijavíthatatlanul. Azelőtt beszéltem egyszer neki a feketekendős, sápadt mágnásasszonyról. Ő emlékezett szavaimra. Nemcsak emlékezett, de életté varázsolta őket... Ó, hogy szeretnék hozzáfutni, elébe borulni és mindent elmondani! De nem tudok moccanni se, köt a bűvölet. Távolodik a fény, elhangzik az ének. Zajongó lelkem, vergődő akaratom lassanként lecsitul. Így van ez jól. Tovább kell menni...

Fenn a hegytetőn teljes a sötétség, a magány. Az égen úszik a hűvös holdtányér. Lent a völgyben fekszik a város. A holdfény megcsillog a templom tornyon, házak tetején. Először alig ismerek a városra. Innen nézve sokkal kisebb. Az új részeket teljes sötétség fedi. A sajátságos, éjjeli megvilágításban, mintha a régi, omladozó falak megnőttek volna s újra védőleg kerítenék be a várost. Az utolsó épület, amit még látni lehet, a régi bástyatorony. Zömök, árnyba borult alakja zordan emelkedik a házak felé. Ámulva nézem a bűvös képet. Először szorongó, idegenkedő félelem tölt el. Bánt ez a hallgatagság, mely mögött mégis annyi élet lappang. De aztán megértek mindent és megkönnyebbülve sóhajtok fel... Hiába őrzik a Fellegvárat idegen katonák, hiába kenik erőszakkal idegen színek, idegen szavak mázát a városra. Kiolthatatlanul, leigázhatatlanul él itt a múlt, végtelen sok élet, akarat és ábránd összege, mely mindig visszatér és a természeti erők hajlíthatatlan szigorúságával érvényesíti jogát... A múlt a levegő, a múlt az erkölcs, a múlt a mindenen áttörő, mindenen átszivárgó intéző végzet... Míg idegen szuronyok közt alszik a város, üldözött lelke megébred és a hold ezüst fátyla alatt felépíti igazi hajlékát."

(Kuncz Aladár: Karácsonyi látomások,
Lent Kolozsváron, 1920 december hó)

1944

Szenteste van. Miközben a fővárosi lakosság az ünnepre készült, a főváros határait már a szovjet csapatok ostromolták.

„1944 karácsonyán sűrű köd ülte meg Budapestet. Kocsi, autó már kevés forgott az utcán, a villamosok délben leálltak. A varjak hirtelen elszaporodtak, a budai hegyekből egy-egy csapat átszállt a pesti oldalra is, és letelepedett a befásított közterekre. A mind gyakoribb légitámadások következtében az utcákon felgyűlt a szemét. (…)

E pillanatban egy falevélnyi malterdarab vált le a menynyezetről, lekoppant a tűzhelyre, és szétporladt, mint a hó. A falon, a padlótól a tetőig egyujjnyi széles hasadás nyílt. A fal mellett a konyhazsámoly, mint egy kis kecskegida, merőlegesen a magasba ugrott, s lerázta a ráborított szitát. A konyhát úgy betöltötte a dörrenés vastag hanganyaga, mintha porfelhő lepte volna el: egy pillanatig egyikük sem látott.

– Mi volt ez? – súgta Évi elhalványodva, s mind a két kezével megkapaszkodott a pohárszékben.

Az öregasszony a fülét tapogatta. –- Már azt hittem, megsiketültem – mormolta.

A zsámoly másodszor is a magasba ugrott, a mennyezetről sűrű maltereső hullt alá. Egy lábos lassan végigmászott a tűzhely lapján, s csörögve leugrott a konyha kőpadlójára. A fiatal lány megtántorodott, a falnak vágódott.

– Szerencse, hogy csak víz volt benne – mondta az öregasszony, s felemelte a lábost. – Te, János, ugye, nem volt légiriadó?

– Nem volt – mondta a fiatal férfi, és zsebkendőjével letörölte a vért homlokáról, melyet egy éles törmelék felkarcolt. – Megsebesült? – kérdezte Évi. – Mi volt ez?

A tanító nem felelt. Gyors tekintettel szemügyre vette a lányt, vajon nem történt-e baja, aztán beszaladt az utcára nyíló szobába, kinyitotta az ablakot, s felnézett az égre. Évi utánafutott. – Azonnal menjen el az ablaktól! – kiáltotta. – Mit néz?

A férfi megfordult. Arcán olyan szokatlan kifejezés ült, a meglepetésnek s a komoly boldogságnak olyan különös fényezése, amilyennel első szülésük után fiatal anyák nézik gyermeküket. – Nem repülőgép volt – mondta csendesen.

– Hát? – kérdezte a lány sápadtan.

A férfi nyelt egyet megindultságában.

– Karácsony napja van – mondta.

Évi tágra nyílt szemmel nézett az arcába.

– Igen – mondta János –, karácsony napján az első orosz ágyúgolyó! Talán megérjük a megváltást! Gyere!

A lányhoz lépett, s magához ölelte. Egy harmadik gránát robbant a ház falában, valamivel messzibb, csak a mennyezet tetejéről lógó lámpás nyugtázta lusta bólogatással.

– Gyerünk az alvilágba! – kiáltotta az öregasszony a konyhából. Már összecsomagolta a motyójukat, kabátban, kendőben állt az ajtóban, hóna alatt egy nagy zsírosbödönnel. – Viszem a spájzt! – mondta – nehogy felnyalják a svábbogarak! – Pinduri, a tyúk, a vállán ült, s nyugtalanul forgatta fejét.

Az óvóhely már megtelt, mire a keskeny, foghíjas csigalépcsőn lebotorkáltak az előtérbe. A villany nem égett, egyetlen petróleumlámpa hányta halvány, rosszkedvű fényét a két szűk pincehelyiségbe, amelyek T alakban húzódtak egymás mögött, sűrűn megrakva székekkel, díványokkal, drótmatracos, üres vaságyakkal. A férfiak az előtérben, a vízzel telt fürdőkád körül tanakodtak, az asszonyok beljebb, az első pincébe állított tűzhely előtt cserélgették hangos izgalmukat."

(részlet Déry Tibor Karácsonyest című novellájából)

A Vörös Hadsereg első egységei éppen Szenteste értek el Budára. Másnap már komoly harcok folytak, december 26-án pedig bezárult a várost körülvevő ostromgyűrű, a visszavonuló németek később felrobbantották a Dunán az Esztergomot és Párkányt összekötő Mária Valéria hidat. A városban fokozatosan állt le a tömegközlekedés, az energia- és a telefonszolgáltatás. Az amúgy is fennálló áruhiány csak súlyosbodott, a lakosság nagy részét a városba szorult körülbelül harmincezer ló húsa mentette meg az éhhaláltól.

Budapest ostroma ötvenegy rettenetes napon át tartott …

1948

Tiszteletreméltó Mindszenty József hercegprímásunk így emlékszik vissza emlékirataiban erre a karácsonyra:

„1948. december 23-án ebédidőben, délután fél kettő táján rendőrök rohanják meg a házamat. Budapestről jött egy autókaraván Décsi Gyula rendőralezredes vezetésével. Bármiféle engedély vagy hatósági felhatalmazás bemutatása nélkül, egyszerűen betörtek a püspöki palotába és hozzáláttak minden zug átkutatásához. (…) A házkutatás öt órán át tartott. Ezalatt minket édesanyámmal és három udvari papommal a kisebb ebédlőben őriztek. Ott mi csendben imádkoztunk és többször elmondtuk a rózsafüzért. Az irodákban és az én lakásomban kutattak legtovább.

Miért volt szükség ilyen hosszú időre, amikor a kirakatperben ellenem felhasznált iratok már hónapokkal előbb kezükbe kerültek? Lehet, hogy a nagy hírveréssel körülvett „fémtok" kézrekerítéséről szóló fikció érdekében rendezték meg a hosszú, drámai házkutatást. Ezt a fémtokot akarták, mint valami rejtelmes bűnjelet, belevésni az emberek emlékezetébe. (…)

A házkutatás után azonnal rendőrségi jelentést tettek közzé: a palota pincéjében elásva, egy tokban, – tehát elrejtve – megtalálták az én összeesküvésemnek az iratait. (…)

A fémtok felmutatása a világ félrevezetésére szolgált. A kirakatper rendezői azt akarták elhitetni, hogy én „súlyos bűntudattal" fejvesztett és gyerekes óvintézkedéseket tettem. (…)

A vacsoránál dr. Mátrai Gyula irodaigazgató, aki a nyomozók közelébe került, elmondja, hogy az Andrássy-út 60-ból magukkal hozott Zakar András titkárom vezette körül a házban, miközben ijesztően viselkedett. (…)

Amikor ezt jelentik, elkomorodom. Megválok szavamtól. Töprengek az asztalnál és még többet töprengek az éjszaka magányában. Szegény titkárom … 35 éves, a legjobb férfikorban és erőben, aztán öt hét alatt összetört, átváltozott a bolsevista rendőrség karmaiban. A kemény, határozott lélek egy hónap után roncs lett … (…)

Magamhoz veszek egy töviskoronás Krisztus-képet is, amelyet még novemberben küldött egy ismeretlen hívem ezzel a felírással: Devictus vincit – Legyőzetve győz. (A képet az Andrássy útra is magammal viszem. A börtönben is velem van. Hogyan maradt meg? – Nem tudom. A tárgyalás napjaiban is ott van és titokban rá-ránézek. Amikor a fegyházban misézni engedtek, ez az oltárképem. A háziőrizetben is ez áll az asztalomon előttem. A szabadságharcosok jöttével is ezt veszem először magamhoz 1956-ban. Az amerikai követségen is ennek a „legyőzetve győző" Krisztusnak a képe előtt misézek. Oda is a ruhám alatt, a keblemen őrizve vittem magammal. – Azóta is velem van. Állandóan magamnál hordom. A felirat fele, a legyőzetés rajtam is és az én életemben is megtörtént. De az állítmány, a „vincit" … Isten kezében van.

Karácsony jön s miközben várjuk, hogy mikor jönnek értem, tartjuk az előírt napirendet, épp úgy, mint máskor. Bemutatom szentmiséimet. Az éjféli szentmisém talán még szomorúbb, mint volt az 1944 évi sopronkőhidai fegyházban. Édesanyám is velem van s fáj bennem a gondolat: milyen gyötrelmekkel a szívében hagyom itt szegényt? Mi lesz vele? Hogyan tudja elviselni fia meghurcolását, esetleg kivégzését?

December 26-án délután 5 órakor irodaigazgatóm kísért le a kertbe, utolsó sétámra. (…)

Bejönnek az érseki palota udvarába. Visszaindulásra fordítják vissza a gépkocsi-karavánt, utána nagy zajjal betörnek a házba s erős léptekkel jönnek fel elsőemeleti lakásomhoz. Este fél kilenc van. Én vacsora óta az imazsámolyon térdelek, imádkozom és elmélkedem. (…)

Én nem ellenkeztem. Kivettem a szekrényemből télikabátomat, felöltöttem és kezembe fogtam a breviáriumot. Elhagytuk a szobát. A folyóson is szoros gyűrű vesz körül. Házam népéből senki sincs a közelben. A házat megszálló mintegy 80 rendőrből jutott arra is, hogy tőlem távol tartsák őket. (…)

Hatalmas lefüggönyözött autóba ültetnek. Jobbomon Décsi alezredes, baloldalt egy őrnagy. A kocsivezető mellett és velem szemben is géppisztolyos rendőrök ülnek. Így visznek el éjjel érseki székvárosomból Budapest felé."

Az ezt követő években éppen hatalmon lévő kommunisták a karácsony ünnepét is államosították, minden áron meg akarták változtatni az emberek életében betöltött szerepét. Mint az élet teljes területén, a Rákosi-korszak a karácsony tekintetében is megkezdte az ideológiai átformálást, kezdve annak átnevezésével, így lett Jézus születésének ünnepéből fenyőünnep. Ateista világszemléletük minden, a vallásos-

sághoz kötődő dolgot megpróbálta kitörölni az emberek tudatából.

A hivatalos ideológia azonban sokáig nem tudta az emberek hozzáállását megváltoztatni. Az emberek megvették a karácsonyfát és megtartották a régi szokásokat. Különösen igaz ez a vidékre, ahol még az '50-es években is tömve voltak éjféli mise idején a templomok, annak ellenére, hogy a pártaktivisták éberen figyelték, mit szónokol a pap, vagy ki látogatja a szertartásokat.

1956

A rövid, de mégis világrengető magyar forradalmat követő decemberben már megkezdődtek a szabadságharcban résztvevők elleni megtorlások és a begyűjtések. Budapest romokban hevert. Újra. Karácsony előtt ugyan feloldották a pár hete bevezetett kijárási tilalmat, a főváros mégis a legalapvetőbb problémákkal küzdött. Szemben az akkori egyik pártsajtóban, a Népszabadságban megjelentekkel, általános volt a hiány mindenből. Az áruhiányért való felelősséget bűnügyi hírekkel igyekeztek oszlatni.

Nehezen éledt a város … A körúton pl. csak december közepén, ideiglenes vezetékek alatt kezdtek újra járni a villamosok, de a korlátozott áramellátás miatt akkor is csak délután ötig. A gyári termelés ugyan nem csak a közlekedési nehézségek miatt nem tudott lábra állni, hanem a sztrájkok és a tömeges disszidálások miatt sem. A romeltakarítás és a forradalomban felhalmozódott szeméthegyek elszállítása is csak lassan indult meg. A központi fűtéses házakban tüzelőhiány miatt még decemberben is fagyoskodtak.

„MENNYBŐL AZ ANGYAL – MENJ SIETVE

Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony.
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.

Szólj hangosan az éjszakából:
Angyal, vigyél hírt a csodáról.

Csattogtasd szaporán a szárnyad,
Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Ahol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákról:
Angyal, te beszélj a csodáról."

(Márai Sándor: Mennyből az angyal
New York, 1956)

Ha ez nem lett volna elég az amúgy is keserű hangulatnak, a pártsajtó így nyilatkozott a külföldre menekültekről, akik persze „saját maguknak és megtévesztőiknek" köszönhetik sorsukat: A bécsi nyugati pályaudvar, az Opera és a Votivkirche előtt ezer magyar menekült nézi sóvárogva a ragyogóan kivilágított karácsonyfát... Legtöbbjük számára az idén nem ragyognak fel a karácsonyfa gyertyái. És szomorú lesz a karácsony a lágerekben, ahol kereken 70000 magyar tölti az ünnepeket. Elmarad a sok apró ajándék – nem lesz más, csak barakk, szögesdrót a láger körül, fegyveres őrség a kapu előtt.

1989

„Messiást várt
szenvedésben, bűnben, bajban, aki még volt,
Temesváros kövezetén visszafénylik az az égbolt,

amely alatt néhány percig Megváltó karácsonyára
egyszívű lett Bábel népe megértésben
térden állva."

(Eszteró István: Térden állva '89 karácsonyára)

December 21 – Budapesten a Hősök terétől Románia nagykövetségéig vonult az éppen dúló romániai események áldozataira emlékező gyászmenet. Másnap élelmiszer- és gyógyszer-segélyszállítmányokat indít Romániába több magyar szervezet és intézmény. Szenteste éjjelén a Fidesz ökumenikus istentiszteletet szervezett, ahol négy felekezet lelkipásztora szólt, céljuk kettős, egyrészt a lemészárolt áldozatok iránti gyász kifejezése, másrészt a hála a forradalom addig elért sikeréért és győzelméért.

Ezek a sorok olvashatók a Vasárnapi Újság aznapi számában a kint megéltekről: „Még most, kora reggel is szólnak a fegyverek a főváros belső részein és az éjszaka is hangos volt a hadsereg, valamint a securitate egységeinek összecsapásai miatt. (…) Romániában és a fővárosban már látszanak annak jelei, hogy újjá szerveződik a közigazgatás. Az utcákon ... méterenként önkéntesek ellenőrzik a járókelőket és az autókat, fenntartják a rendet. Parancsaikat, csakúgy, mint a hadsereg más egységei, rádión keresztül kapják, ami a securitate egységei előtt is azonnal ismert, ugyanúgy, mint mások előtt, akik bekapcsolják a rádiót, ugyanis a hadsereg belső, titkosított információs hálózata elégtelenül működik. Ezért … a securitate még mindig kézben tartja az annakidején nagyon jól megszervezett hírhálózatát. A nemzeti megmentés tanácsa reggeli közleményei között szerepelt, hogy egész Románia területén biztosítják a közszolgáltatásokat. Van víz, villany, gáz. Az export leállításának köszönhetően

a boltokat élelmiszerrel töltötték fel. Az alig pár órás ideiglenes román kormány első ígérete az volt, hogy élelmet és meleget ad az embereknek, sok évi éhezés, fagyoskodás után. Ezt az ígéretét máris teljesítette. A bukaresti lakásokban melegek a radiátorok."

Erdélyben és a román fővárosban ezekben a napokban Európáról volt szó. Éppen, mint Budapesten, 1956-ban. Nem történhetett ez másként a román kommunista diktatúra évtizedei után sem, pedig Ceauşescu-ék az utolsó pillanatban is a magyarok inváziójával riogatták a román népet.

Elindult a magyar, de másképpen … Tömegek indultak el autóikkal a magyar-román határ felé ezen a karácsonyon, hogy élelmet, gyógyszert és lelki segítséget nyújtsanak az Erdélyben élőknek, románoknak, magyaroknak egyaránt. Szegeden hosszú sorokban álltak a véradóközpontok előtt, mikor híre ment, hogy a nép gyilkosai vérbankokat robbantottak fel.

A több évtizedig elnyomott szolidaritás a határainkon túl maradt magyarokkal végre szabad kifejezésre juthatott.

„A félelem, az eufória és remény soha
többet nem állt úgy össze eggyé,
ilyen izgalommal vegyített csodálkozássá.
(…)
A forradalmak rendre kialusznak.

Volt egyszer, hol nem volt,
karácsony, örömünnep.

Abban az évben nem került szóba az ajándék."

(Farkas Wellmann Éva: Emléksorolás '89-ből)

Amikor meleg szobában együtt ül a család a vacsoraasztal mellett, kigyullad a gyertyafény, hangzik a gyermekek örömteli zsivaja, s karácsony boldog hangjai, meleg fényei járják át szívünket, titkon emlékezzünk meg a magyar történelem felidézett sötét napjairól, eleink sok-sok mérhetetlen szenvedéséről. S ne felejtsünk el hálát adni Istennek a békéért, biztonságunkért, házunkért, hazánkért, családunkért, az életünkért. S ne csak karácsony fényes, gyönyörű napjain, hanem egész esztendőben.

Ráthi Marianna

KARÁCSONYI CSILLAGOK

Nagy Angela

Tél van. Tél valóban? A téli égbolt csillagserege tekint a földre, s szemléli színterét a nagy és titokzatos isteni tervnek, melynek főszereplője a szeretett gyermek – az ember. Játékosan derengnek, hunyorognak, csillognak, sziporkáznak, ragyognak vagy fényben úsznak, ki-ki tehetsége szerint, a görög regék hatalmas alakjai: Orion, az égi vadász, vadászebek kíséretében, Kasztor és Pollux, az ikrek, a kiolthatatlan testvéri szeretet képviselői, Kassziopeia királynő, a hős Perszeusz, Andromeda, a szépséges nímfa, és amott húzódik Ariadné aranyfonala, nyomában a kedves állatok: a sárkány, a medve, a hattyú, s szerte kóborolnak az egyszarvú, a cet, a bika és a rák, galamb, vízikígyó, sárkány, oroszlán, hiúz, nyúl és fiastyúk, megannyi égi szereplő, mely most mind kíváncsian néz lefelé.
A csillagok ujjonganak, úgy beszélgetnek.
Átváltozott a föld – repesnek. S feltűnnek a megtért és üdvözült világ pazar képei: a látható és a láthatatlan. A földgolyó kékből hófehérré, majd áttetsző arannyá válik, föllebben a fátyol, ledobja ruháját, és előtűnnek a színek. Szemünk előtt válik az ígéret földjévé! – kiáltják.

A teremtett világ nagy és soha véget nem érő ünnepét üli. Múlt-jelen-jövendő összeölelkezik, s megbékül. Megszületett a béke.
Megszűnt az idő. Az irgalom és szeretet folyóin elhajózik a semmibe a halál és a félelem. Nincs innenső és túlsó part.
Angyalok állnak arany lajtorján ég és föld között, arany ruhában, arany harsonával. Áve, áve – zengik egyetértésben. Egy nyelv van, a tiszta gondolat, igen és nem.
Égi és földi seregek letették a fegyvert, angyalok és emberek kara zengi a glóriát. Térdeplő pásztorok, s megannyi ember, arcukon könny és mély boldogság. Ujjongás, feszülő mellkas, repeső szív, táncoló lélek. Istent és egymást szolgálják, odaadják magukat egymásnak és Istennek.
Jelen vagyon az élő és a jó – Isten.
Boldogan szívják be mind az Ő lehelletét, s ezen lehelletre rezdül fű, fa, virág, az élet. Szerelmes táncban suhannak halak, madarak édes, boldog röppenésben. Smaragd füvet legel farkas és oroszlán, ringó lombot ízlel saskeselyű, tejen, gabonán, illatos gyümölcsön él az ember.
Isten, az édesszülő ajándéka: örök szerelem, egészség, egyezség, alázat, odaadás. Felfoghatatlan, beláthatatlan, mégis a miénk.
Eljött, aki eljövendő, itt van, aki VAN.

Carl von Marr és Francis Luis Mora festményeivel

A Váci Egyházmegyei Katolikus Televízió A hét szentje című rövidfilm sorozatának két részét Dunaharasztin illetve Taksonyban forgatták, Szent Márton püspökről és Árpádházi Szent Erzsébetről. Közreműködtek Láng András és Bógár Zsolt atya, Tóth Marianna, a dunaharaszti Szent Erzsébet Karitász Csoport vezetője, valamint Halász Anna, Huj Péter és Serfőző Bence ifjúsági hittanosok. A filmek megtekinthetők a youtube csatornán.

A jubiláns házaspárok hálaadó szentmiséjét idén Dunaharasztiban november 15-én ill. Taksonyban november 22-én tartottuk. A járványhelyzet miatt sajnos kevesen tudtak eljönni az ünnepre, Dunaharasztin tizenkét házaspár, Taksonyban két házaspár fogadta el meghívásunkat. Reméljük, jövőre pótolhatjuk, ami most elmaradt.

Emberöltőnyi barátság
In memoriam Nagy István

Huszonöt év. Valamikor régen ennyiben mértek egy emberöltőt. Mondhatni, emberöltőnyi a barátságunk Pistával, egyidős a Polgári Körrel, ahova az elsők között csatlakozott, és most már mindörökre tagja marad.

Küzdelmes huszonöt év volt, örömmel, bánattal, tragédiákkal, sikerekkel, kudarcokkal, mind a magán, mind a közéletben. Pista gyerekkoráról keveset tudok. Tasson született paraszti gazdálkodó családba, majd szakmát tanult, lakatos lett, gyári munkás. Megelégelve a szocialista iparvállalatot, saját lábára állt, kisiparosként folytatva szakmáját.

A rendszerváltozást sikerrel vette, fokozatosan fejlesztette vállalkozását. E mellett részt vett a politikai életben is, mint meggyőződéses, keresztény hitű kisgazda. Megalkuvást nem ismerő harcossága, szókimondása miatt kiszorult a politika első vonalából, de elveit soha nem adta fel. A végsőkig tagja maradt a Történelmi Kisgazdapárt elnökségének. Örök, nyughatatlan igazságkeresőként hajtotta ősi, paraszti vére.

A helyi közéletben továbbra is aktív volt. Mint tehetős vállalkozó, a régi arisztokraták felelősségével jótékonykodott: *„A vagyonnal kötelességek is járnak”* – mondotta. És valóban, támogatott alapítványokat, egyesületeket, a nemzet ügyét felvállaló politikai szervezeteket, és nem utolsó sorban egyházakat. Komoly, vagyont érő összegekkel állt élére a Rákóczi-ligeti katolikus templom építése első szándékának, amely – nem az ő hibájából – zátonyra futott.

Épített evangélikus parókiát, és egy – szintén Polgári Kör tag – vállalkozó társával finanszírozói és létrehozói voltak a ma is működő orvosi ügyeletet ellátó nonprofit társaságnak. Mint rendíthetetlen antikommunista, a Dunaharaszti ’56-os Emlékbizottság tagjaként részt vett a helyi szabadságharcos emlékmű létrehozásában.

Egyesületünk, a Polgári Kör alelnökeként számos értéket hozott létre: Ő készítette el a városavatás alkalmából az első dunaharaszti üdvözlőtáblákat a városba vezető utaknál. Számtalan rendezvény, összejövetel, kiadott könyv támogatója volt. Szervezte és anyagilag segítette a jól sikerült dunai hajókirándulásokat.

Nem végzett humán iskolákat, de olvasott, művelt emberként jól mozgott a kultúra világában is. Feleségével, Ilonával jó ízléssel választották ki a szponzorált előadásokat, művészeket. Az ő támogatásával, az országban először a dunaharaszti Szent István templomban hangzott el Bach összes orgonaműve, Király Csaba orgonaművész tizennégy vasárnapot felölelő koncertsorozatában. Önkormányzati képviselőként, az első szabadon választott testület tagjaként, egyik megálmodója és kezdeményezője volt a Dunaharaszti Zeneiskolának.

Szeretett felesége halála nagyon megviselte, de emlékének szentelve is folytatta a jótékonykodást. Létrehozta a Nagy Istvánné Kulturális Alapítványt, amely tehetséges diákokat támogatott.

Az utóbbi években egészsége meggyengült, kicsit visszavonultabb életet élt jelenlegi párjával, Erzsébettel. Szeretett főzni, gyakoriak voltak a tartalmas beszélgetéseket hozó, saját főztű birkavacsorák, baráti összejövetelek. A Rákóczi-ligeti Szent Imre búcsú elképzelhetetlen volt az ő főztje nélkül.

Jókedvű, nótás emberként rendszeresen járt kiskőrösi barátaihoz. *„Énekőni megyek”* – mondta tréfásan.

Talán utolsó jótékonykodásaként ismét részt vett a ligeti Szent Imre templom építésének másodszori, most már sikeres vállalkozásában. Elkészíttette, majd felhelyeztette a toronyba a keresztet, mely messzire látszik, és hirdeti egy örökké tevékeny lokálpatrióta emlékét.

Mert lokálpatrióta volt ő, még ha kettéosztotta is szívét a szülőhely és a lakóhely szeretete. Mindvégig hű tassinak tartotta magát, de hasonlóképpen szerette városunkat is. Évekkel ezelőtt mondta: *„Eldöntöttem, végleg itt maradok. Jó lesz nekem nyughelyül ez a tiszta, haraszti homok.”*

Az elmúlt hónapokban egyre aggasztóbb hírek érkeztek egészsége felől. Utoljára a kórházban tudtam felhívni telefonon. Elhaló, fáradt volt a hangja. Mondtam, hogy várjuk nagyon, mert jubileumát üli a Polgári Kör és a ligeti egyházközség is nagyon hiányolja már, de talán meg sem hallotta a biztató szavakat. Hosszú útra készült...

Nehéz, súlyos terheket hozó év az idei. Pótolhatatlan űr támad az emberben, ha barátai mennek el. Tavasszal Tornai Jóska, ősszel Nagy Pista. Jóska idős, 92 éves, nagy betegségekkel küzdött, Pista húsz évvel fiatalabb, ő sem volt egészséges, de mégis, mindkét esetben váratlanul ért minket a halálhír. Talán azért, mert személyiségük, nehézségeik szívós leküzdése nyomán elképzelni sem tudtuk, hogy elmennek; úgy éreztük örökké élni fognak.

S valóban. Lélekben, a lelkünkben mindenképpen.

Dunaharaszti, 2020. december

Gáll Sándor

„Az Ádvent a várakozás megszentelése. Rokona annak a gyönyörű gondolatnak, hogy meg kell tanulnunk vágyakozni azután, ami a miénk” (Pilinszky János)

Karácsonyra készül a világ

Egyszer volt hol nem volt… Így kezdődnek a mesék.

Európa közepén, Budapesttől alig 20 km távolságra van egy gyönyörű falu. A Duna partján fekszik. Taksony az írásos emlékek szerint 750 éves, de mi, taksonyiak tudjuk, hogy korunk legalább 150 évvel megtoldható. Ahogy a történelem kereke forgott, úgy bennünket is értek örömök, értek megpróbáltatások.

A II. világháború javában tombolt Európában. Ebben a háborúban is vonultak be katonák, hogy távoli helyeken harcoljanak. Ismerjük az első elesett falubeli katona nevét is, ő Wágner Mihály, aki 1942. február 3-án esett el a Szovjetunióban. Taksonyt közelebbről 1944. április 13-án érte közvetlenül az első csapás. Légiakna esett a falura. A taksonyi elöljáróság tagjainak a szíve és esze is a helyén volt. Már 1943-ban hoztak olyan képviselőtestületi határozatot, hogy aki teheti, építsen betonpince óvóhelyet. És a község vásárolt két légvédelmi szirénát is. A rádiókészülék abban az időben ritkaságszámba ment. Az a néhány család adta tovább a híreket a szomszédnak, akiknek az otthonában volt ilyen készülék, és a hír riadólánc formában terjedt. Azon az április 13-i napon háromszáz ház sérült meg és ötszáz személynek kellett elhagynia otthonát. Taksonyt 1944. november elején érte el a front közvetlenül. November 4-én, szombaton reggel fél hétkor szállta meg a községet egy szovjet alakulat. Három frontot alakítottak, egyet Erőspusztán, egyet a Szigeten, és egyet a Kálvária-dombon. November 5-én, vasárnap az egész falu megszállás alá került. A Szigeten és Szigetszentmiklóson még német katonai csoport állomásozott. Senki nem tudta, hány német katona védte a visszavonulást. Utólag derült ki, hogy nyolc SS katona harcolt. A 2. Ukrán Front parancsnoka – Malinovszkij marsall –, visszaemlékezések szerint, Bácskai tanító néniéknél volt berendezkedve néhány napra. A katonákat a taksonyi házakban szállásolták el. Wieland Mihály atyának el kellett hagynia a plébániát. Családoknál kért bebocsátást, de egyre csak elzárkóztak a falubeliek a befogadásától, míg végül Misek István családjánál kapott szállást. Az Atya és Taksony lakossága ötvennégy napig élt pincében. A parancsnokság követelte, hogy a községi elöljárók, az Atya és a főjegyző, dr. Babura József naponta keressék fel őket a faluban történt hírekkel. Esperes atyát kötelezték, hogy magyarul és német nyelven (svábul) közölje a felhívást, hogy a lakosok segítsék a felszabadítónak mondott szovjet csapatokat. A plébániára csak titokban tudott bemenni, mert a katonák oda is beköltöztek. Sőt, a templomba is. Többször főbelövéssel is megfenyegették.

Tudjuk, hogy egy közösség életében milyen nagy kincs minden hiteltérdemlő feljegyzés. Ilyenek az anyakönyvi és történeti feljegyzések. Wieland atya ezeket is biztonságos helyre menekítette. Azokban a napokban tele volt az országút (ma az 510-es út) menekülő katonákkal, civilekkel, akik hajtottak egy 80 darabos marhaállományt, aminek további terelése meghaladta erejüket. Lemondtak róla és az állatok itt maradtak Taksonyban, a mai füves focipálya területén. Ez jó ideig biztosította a falu húsellátását. Nagy szegénység volt, családapák, fiatal férfiak a háborúban harcoltak.

1944 Karácsonyát nagyon várta mindenki, különösen a gyermekek. A Kálvária-dombon hosszú csata folyt. A Duna taksonyi oldalán a német katonák, szemben, Szigetszentmiklóson és Tökölön a szovjetek. A belövésektől a lakosság sokat szenvedett. A családok, ahogy tudták mentették különösen az élelmiszerkészleteiket. Minden furfangos megoldásra szükség volt. Volt olyan család, akik kukoricaszárral és kukoricacsutkával választott el egy kis „albérletet” az állatainak. Volt néhány csirke egy két némakacsa, egy malac és egy borjú, amelyeket meg kellett menteni. Közeledett a Karácsony! A gyerekek nagyon várták a Jézuskát. Ha nem is tudták, érezték, hogy a ’44-es Karácsony egészen más lesz, mint előtte volt.

Mint már említettem, a családok mellé katonákat költöztettek. Volt, aki goromba, erőszakos volt, de volt kedves katona is, például Szaska, Szaska, amikor ideje engedte, akkor Pistával, akit nem kellett sokat bíztatni, elment a Marestli tóhoz, hogy kézigránáttal halat fogjanak – mesélte Rézi néni. Plóni néniék házában egy fiatal szovjet katona lakott több társával. A háziak próbáltak velük barátságosan beszélgetni. Bemutatkozásnál derült ki, hogy az egyik katona Pillmayer névre hallgat. A család nem hitt a fülének. Az I. világháborúból egy taksonyi katona, a Pillmayer családból, aki testvérével együtt harcolt a csatatereken, nem tért haza. Eltűntnek hitték. Édesanyja és a család nem tudta meggyászolni fiukat, mert szívükben hitték, hogy lesz majd egyszer találkozás. És 1944. novemberben bizonyságot nyert, hogy él és családja van. A kiskatona édesapja taksonyi volt. Megkeresték a nagymamát is, aki Rózsikáéknál lakott. A nagymama és a messze távolban született unoka öröme hatalmas volt. Olyan érzés volt, mint amikor valamilyen csodának hitt dolog a bánatot egy picit feloldja. A kiskatona tudott magyarul néhány szót, így gondolataikat, az ölelésen kívül, szavakkal is ki tudták fejezni. Sajnos, soha többé nem látták egymást. Azt beszélték, hogy Szigetszentmiklóson elesett.

A szovjetek a megszállás alatt nem kímélték a lakosságot, sem a nőket, sem a férfiakat. A katonák több esetben lementek a pincébe és fiatal lányokat erőszakkal felvittek magukhoz. Rózsika mesélte, hogy volt egy apa, aki életét kockáztatva mentette meg a lányát egy ilyen erőszaktól. Annuska a front alatt 17 éves volt. Végig a konyhában egy tőkén ült és köhögést színlelt. Anyukája mondta és mutatta a szovjet katonának, hogy a tüdeje beteg.

A német csapatok tagjaként itt volt még a faluban egy ejtőernyős és egy Réderer nevű kapitány. Ők németül bátorították a lakosságot. Jó emberek voltak. Egyikőjük tudott oroszul és Rézikét megtanította a cirill betűk felismerésére és néhány szóra is. Rézikééknél lakott néhány napig egy szovjet fogságba esett, talán Miskolc környékére valósi tanár. Nem lehetett megvigasztalni, mert nem tudta értesíteni a családját hollétéről. Karácsony napján megkérdezték a náluk lakó német propagandisták a családot, hogy mi lenne a kívánságuk. Gondolkodás nélkül az volt, hogy valahogy segítsenek a tanárnak elszökni Taksonyból. Micsoda magasztos dolog. Sikerült az akció.

Éjjelente világított a „sztálingyertya”, éjjel és nappal is szólt a „sztálinorgona”. Mindkettő a háborúban használt eszköz volt. Az éjszakát mindig pincében töltötték az emberek, nappal igyekeztek a saját otthonukban elvégezni a ház körüli

munkát. Az éhségnél talán nagyobb úr volt a félelem, aggódás. A taksonyi szigeten egy telefonkábel elszakadása miatt, amit egy gránát okozott, tizenegy polgári személyt állítottak a szovjetek falhoz és sortűzzel lelőtték őket. Tetteseket kellett találni. A belövésektől 1944. december havában hatvannégyen veszítették életüket. Volt család, akiknek a Szentestén a szobában volt felravatalozva meggyilkolt családtagjuk. A Mikulás látogatása napján a templom tornya egy német belövéstől ledőlt. A szentmiséket családi házban ünnepelték.

A karácsonyi készülődés azért nem maradt el. Az iskolában a tanítás nem szünetelt. Volt a faluban egy kedves tanító néni, a Vanda tanító néni, aki selyempapírból készített szaloncukorpapírt, ami hasonlított az igazihoz, s a csomagba néha került kockacukorka is, de többször krumplidarabka. A karácsonyfa nem volt plafonig érő csillogó-villogó, mert csak fenyőág, vagy száraz gally zöld papírral betekerve díszítette a szobát. Ajándék sem került a gyerekek szobájába. A lerombolt templomot Karácsonyra sem lehetett annyira rendbe hozni, hogy az éjféli misét ott tarthassák. Különös, hogy egy kocsmában, nevezetesen a Boros kocsma táctermében gyűltek össze a hívek az éjféli misére. Ha a Karácsony szót meghalljuk, sok minden eszünkbe jut: béke, szeretet, Jézus. 1944. december hó 24-én éjjel Wieland atya a szeretetről és a békéről prédikált a háborúban. Így jegyezte föl: „…az orosz frontról, a magyar-német hadsereghez kellett beszélnem... az Úr Jézus születéséről a békével kapcsolatban. ... délután az egész orosz törzskar volt jelen, melyen a még itthon levő mindkét nembeli ifjúság igen szépen énekelt úgy, hogy a jelenlévő oroszok is elismerésüket fejezték ki.” Az egész világ nagyon várta a békét! A bejgli és halászlé illata, ajándékcsomagok, fenyőfa csillogása 1944-ben nem volt ott az otthonokban. Jézus azonban ott élt akkor is minden emberben – csak be kellett fogadniuk szívükbe.

Szeretett falumnak közössége ezzel a hittel élte meg 1944 Karácsonyát. A borzalmak ellenére szép prédikációval és szép énekszóval köszöntötték a megszületett MEGVÁLTÓT. Itt a vége a mai igaz mesémnek. Aki nem hiszi, járjon utána. Legtöbbször elég, ha beszélgetünk szüleinkkel, nagyszüleinkkel, szomszéd nénivel, bácsival. Ajánlom a Historia Domus olvasását interneten, a Pest Megyei Levéltárban őrzött iratok böngészését, Nagy Lajos Zoltán Taksony története című könyvét, Makra Mónika és Gárdonyi Adrienn Málenkij robot történetét feldolgozó Emlékezz Ránk! … azokra, akik egy kis munkán voltunk a Szovjetunióban című könyvét és Gráff Mátyásné Tercsike Taksony község krónikája című, 1999-ben megjelent könyvét.

Kívánok lelki megújulást, békés, boldog Karácsonyt!

Györke Erzsébet, KÉSZ tag

Hans Christian Andersen: Két gyertya

Volt egyszer egy szép szál viaszgyertya, aki nagyon is jól tudta magáról, mit ér.

– Viaszból teremtettek, formába öntöttek! – kevélykedett. – Szebb a lángom, mint más közönséges gyertyának, s tovább is égek: kristályüveg csillárban volna a helyem, vagy legalább ezüst gyertyatartóban.

– Gyönyörű élete lehet! – sóhajtott fel mellette a faggyúgyertya. – Engem bizony csak faggyúból teremtettek, de azért én is érek valamit, mindenesetre többet, mint némelyik faggyúgyertya, akit csak háromszor mártanak. Engem nyolcszor mártottak, hogy elég vastag legyek. Nem is panaszolom a sorsomat. Tudom, hogy előkelőbb dolog viaszból születni, mint faggyúból, de hát nem rajtunk múlik, hogy minek születünk. Kegyed majd a szobába kerül a kristálycsillárba, én meg a konyhába, az sem utolsó hely, hiszen az tartja el a házat.

– Ó! – húzta el a száját a viaszgyertya. Van a világon fontosabb dolog is az evésnél! Sokkal többet ér a társasági élet. Ha az ember egy ragyogó társaságban maga lehet a legragyogóbb! Ma este bál lesz a házban, mindjárt jönnek értem meg a családomért.

Ahogy kimondta, már jöttek is érte, de nemcsak őt vitték el, hanem a faggyúgyertyát is. Maga a ház asszonya vette a kezébe, s a konyhába vitte: egy kisfiú várt ott kosárral a kezében. Krumplival rakták meg a kosarat, almát is tettek melléje: a jószívű háziasszony ajándékozta meg vele a kisfiút.

– Ezt a faggyúgyertyát is vidd haza, kisfiam – mondta végül. Édesanyád világos virradatig dolgozik, elkél a gyertya nálatok. A kislánya ott állt mellette, s amikor azt hallotta: világos virradatig, felragyogott az arca.

– Én is fennmaradok ma világos virradatig! – kiáltotta boldogan. – Ma éjszaka bál lesz nálunk, s a legszebb ruhámat veszem föl, a piros szalagosat!

Csak úgy sugárzott örömében.

– De jólesik ilyet látni! – mondta magában a faggyúgyertya.

– Sohasem felejtem el, milyen boldog volt a kislány! Ilyet úgysem látok többet!

A kisfiú beletette a gyertyát a kosárba, ráhajtotta a födelet, s vitte haza.

– Ugyan hova kerülök? – törte a fejét a faggyúgyertya. – Biztosan szegény emberekhez, akik talán réztartót sem tudnak adni alám, a viaszgyertyát meg kristálycsillárba helyezik, és fénypontja lesz a társaságnak. Előkelő uraságokra szórja a fényét. Ó, de nagyszerű is az! De nekem alighanem másképp alakul a sorsom, hiszen csak faggyúból öntöttek.

Csakugyan szegény emberekhez került, egy özvegyasszonyhoz és három gyermekéhez, abba a rozzant kis házba, amely éppen szemközt volt az előkelő úri házzal. Megörült az özvegyasszony, amikor a gyertyát meglátta.

– De szép szál gyertya! – kiáltotta.

– Közönséges kénes gyufával gyújtanak meg! Bezzeg a viaszgyertyát jobban megbecsülik odaát!

Ott is akkor gyújtották meg a gyertyákat: felragyogtak a termek. Kocsik robogtak a ház elé, előkelő öltözetű báli vendégek szálltak ki belőlük, zeneszó áradt ki az utcára.

– Most kezdődik a bál! – gondolta sóvárogva a faggyúgyertya, s eszébe jutott a gazdag kislány örömtől sugárzó arca. – Ilyet se látok többé!

De az özvegyasszony legkisebb leánykája egyszerre csak odasomfordált testvéreihez, megölelte őket, és nagy-nagy titkot súgott a fülükbe:

– Mit gondoltok, mi lesz ma vacsorára? Sült krumpli, úgy ám! – és csak úgy sugárzott a boldogságtól: a gyertya világa éppen az arcába hullott, s a gyertya olyan igazi örömöt látott az arcán, mint nemrég az úri házban a gazdag kislányén, amikor így dicsekedett: „Ma éjszaka bál lesz nálunk, s a legszebb ruhámat veszem föl, a piros szalagosat!”

– Lám a sült krumpli is ér annyit, mint egy fényes bál! – gondolta a faggyúgyertya. – Hiszen egyformán örül ez a két kislány, a gazdag meg a szegény!

Még rá is tüsszentett az igazságra, helyesebben szólva sercent egyet, mert egy faggyúgyertyától csak ennyi telik.

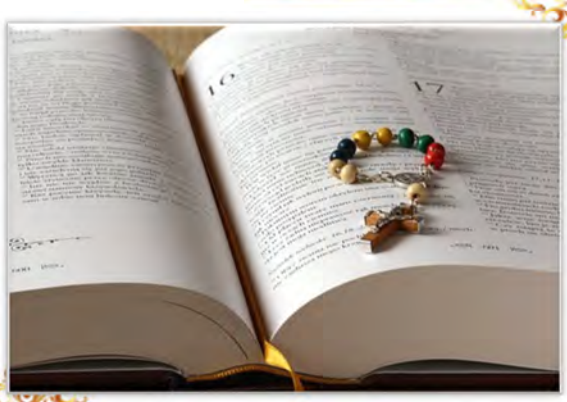

Megszentelt élet V.

„Az evangéliumi szegénység ugyanis a szegények szolgálatát megelőzően önmagában érték, s a boldogságok között az első szólít föl a szegény Krisztus utánzására. Alapvető értelme abban áll, hogy bizonyítja: Isten az emberi szív igazi gazdagsága. Ezért száll szembe hevesen a Mammon istenítésével, amikor prófétai szóval föllép egy társadalomban, melyet a világ sok részén a jólét abba veszélybe sodor, hogy a dolgok mértékét és valós jelentését elveszítse. A szegénységre szólító hívás a korábbi időkhöz mérten ma ezért talál jobban meghallgatásra azoknál, akik bolygónk erőforrásainak végessége tudatában a teremtett világ tiszteletére és megőrzésére kötelezik el magukat a fogyasztás korlátozása és az egyéni vágyak mértéktartása és megfékezése által.

Az Istennek szentelt személyeknek tehát a lemondásról és a mértéktartásról egyszerű és vendégszeretettel áthatott, testvéries életstílusban kell megújult és erőteljes evangéliumi tanúságot tenniük, ami példa azok számára is, akik a felebarát szükségletei iránt közömbösek. E tanúságtétel természetesen együtt jár a szegények iránti előszeretettel, s különösen ott lép előtérbe, ahol az életviszonyokat megosztják a legszegényebbekkel. Nem kevés Istennek szentelt közösség él és dolgozik a szegények és a társadalomból kirekesztettek között, részt vesznek életükben, szenvedéseikben, problémáikban és veszedelmeikben." (Szent II. János Pál pápa: Vita Consecrata)

Az idők során az Úr hívását érző keresztények közül sokakban megfogalmazódott az eredeti apostoli életmódhoz való visszatérés igénye, a krisztusi szegénység és alázat vállalásának vágya, és ahogy Jézus életáldozata az emberi bűnök bocsánatáért együtt járt a nincstelenséggel, ezt az életállapotot eszményítették azok a szerzetesi közösségek, amelyek a legszigorúbb szegénységet követelték meg tagjaiktól. A koldulórendek a 13. század során jöttek létre, és bár az addig már működő rendek tagjai a szerzetesi hármas fogadalomnak megfelelően sem rendelkezhettek vagyonnal, az új közösségek a vállalt szegénység fogalmát bővítették azzal a törekvéssel, hogy a napi megélhetést koldulással szerzett alamizsnából biztosítsák, ezzel is bizonyítva alázatosságukat a krisztusi életút követésében és az Úr szolgálatában. Jézus maga is koldusi szegénységben született egy betlehemi istállóban, és ugyanilyen nincstelenségben távozott az Atyához úgy, hogy semmilyen földi tulajdont nem birtokolt.

A koldusi szegénységben élő közösségek közül az elsők egyike a mára már világszerte elterjedt szerzet, az Assisi Szent Ferenc által alapított ferences rend. Szent Ferenc a tehetős assisi posztókereskedő, Pietro di Bernardone fiaként látta meg a napvilágot, és felnőve a gazdag városi ifjak könnyű és vidám, mulatozó és felületes életét élte, mígnem a szomszédos Perugia városa elleni hadjáratban fogságba esett, majd utána hosszas betegség lett úrrá rajta. Felépülését követően lovagi sikerekre törve dél-itáliai hadjáratban kívánt részt venni, de egy álom hatására visszatért Assisibe, ahol leprások és koldusok társaságát kereste és alázattal szolgálta őket. Apja tehetetlenségében feljelentette bolondnak hitt fiát, és végül ez vezette Ferencet a világi élettel való teljes szakításhoz. A legenda szerint a nyilvános püspöki tárgyaláson minden ruháját levetve lemondott vagyonáról és örökségéről, az Urat választva atyjának szülőapja helyett. A következő néhány éve remetei magányban, imával és bűnbánattal, mások szolgálatában telt, majd egy korábban átélt élmény hatására három kis templom újjáépítésébe kezdett. A három kis templom egyikében, a Porciunculában, az 1208-as Mátyás-napi misén az evangélium szavai megszólították, és hatásukra megvilágosodva ismerte fel valódi küldetését.

„Semmit se vigyetek az útra – hagyta meg nekik –, se botot, se tarisznyát, se kenyeret, se pénzt, se egy váltás ruhát. ***(****Lk 9,3-5)* Jézus evangéliumi szavait Ferenc szó szerint követte, és vándorprédikátorként járta a környék városait, hirdetve az Úr szavát, gyógyítva a betegeket, gyámolítva az elesetteket. Ekkoriban már társak is csatlakoztak hozzá, akiket tanított, majd prédikálni indított, és bár nem volt szándéka rendet alapítani, 1209-ben III. Ince pápától jóváhagyást kért közössége számára, akiket kisebb testvéreknek nevezett. Az első, az ősregula pápai elfogadásával megszületett a Kisebb Testvérek Rendje (Ordo Fratrum Minorum), amelynek létjogosultságát a pápa 1215-ben a lateráni zsinat előtt is megerősítette. Az első valódi káptalant a rend 1217-ben tartotta, és az akkor már 12 tartomány élén a miniszter állt. A feljegyzések szerint egyre több követője támadt a nagy szegénységben, de őszinte és vidám testvéri szeretetben élő ferences közösségnek, és a rendhez nők is csatlakozni kívántak. Elsőként egy fiatal assisi lány, a későbbi Szent Klára tette magáévá a ferences hitelveket, így 1212-ben Ferenc megalapította a ferencesek második rendjét, a San Damiano Szegény Hölgyeinek közösségét, ismertebb nevén a klariszsza rendet.

Szent Ferenc és társai folytatták evangelizáló tevékenységüket Itália más városaiban, és Ferenc több, sikertelen út után 1219 -ben eljutott Afrikába, Egyiptomba, ahol célja szerint nem karddal, hanem prédikációival kívánt téríteni. Visszatérve Európába megerősödött a felismerésben, hogy a ferences testvérek lelkiségét a kolostori élet falain kívül is minél szélesebb körben kell terjesztenie, így létrejött a bűnbűnók vagy a harmadik rendiek intézménye, amely a világi hívek számára teremtette meg a szoros kapcsolatot a ferences közösséggel, és életszabályokat mutatott számukra. Assisibe hazatérve 1221-ben Szent Ferenc átadta a közösség vezetését Illés testvérnek, de tovább dolgozott a rend szabályzatán. Még ebben az évben el is készült a még nem jóváhagyott Regula non bullata, amely III. Honorius pápa 1223-as engedélyével Regula bullata néven vált a rend alapszabályzatává.

Ferenc alakja a hagyomány szerint különleges volt a korabeli emberek számára, nemcsak azért, mert más rendek tagjaival ellentétben a városok utcáit járva derűvel végezte apostoli munkáját, hanem mert a hagyomány emlékezete szerint átszellemült prédikációi, amelyek az egyszerű emberek nyelvén, tisztán és őszintén szóltak, mélységesen

megindították az embereket. Különleges volt Szent Ferenc azért is, mert a természetben Isten alkotásának a tökéletességét látta, az Úr teremtményeit éppúgy testvéreinek tekintette, mint embertársait, és az állatok életében az isteni gondviselés jelét látta, hiszen azok sem birtokolnak tulajdont, az Úr mégis előteremti számukra a betevőt. A természet a maga egyszerűségével annak a szegénységnek volt a mintája, amelynek célja pusztán nem a földi gazdagság megtagadása, hanem a krisztusi szeretet megtestesülése. Az ég madarai, a föld és a tengerek állatai és a földi világ összes jelensége mind az Úr alkotásának nagyszerűségét dicsérték, és Ferenc a szegénységet úrnőnek tekintette, akivel egyesülni kívánt a szenvedő Krisztusért. Ennek a szegénységnek a boldogító átélésére Szent Ferenc 1223 Karácsonyán Greccióban jelképként állított föl jászlat és élő betlehemet, hogy lehetővé tegye az Úr megtestesülésének megtapasztalását az egyszerű emberek számára, és érthetővé azt a nincstelenséget, amellyel Krisztus a földre született.

Az önsanyargató, a test olyan alapvető szükségleteinek a figyelmen kívül hagyása, mint amilyen a táplálkozás, a pihenés vagy a hideg elleni védekezés, egyre gyengítették Ferenc testvért, aki 1224-ben betegségektől gyötörve visszavonult, és az Alverne-hegyi remetei magányában, imával és böjttel töltött időszak után szeptember 14-én, éppen a Szent Kereszt felmagasztalásának napján megkapta Krisztus sebeit; az Úr stigmái a kezén és lábán jelentek meg. Assisibe már súlyos betegen érkezett vissza, de lelkierejének nagyságát hirdeti az a feljegyzés, amely szerint egy fájdalomtól elgyötört, szenvedésben töltött éjszaka után írta meg és énekelte el Naphimnuszát, a mindenség Urát dicsőítő költeményét. Ugyanilyen kitörő örömmel fogadta az orvosok jelzését eljövendő halála idejéről: „Isten hozott, halál testvér!" – számára a halál az Úrral való egyesülést jelentette, amelyet ugyanolyan nincstelenül, mezítelen szegénységben kívánt fogadni, mint Jézus Krisztus. A hagyomány szerint énekelve halt meg, IX. Gergely pápa két évvel később avatta szentté.

A renden belüli megoszlás, amelyet Szent Ferenc még megtapasztalt, és Végrendeletével próbált ellensúlyozni, halála után felerősödött, és már az 1230-as évektől széthúzás bomlasztotta a testvéri közösséget. A ferences eszményekhez szigorúan ragaszkodó szerzeteseket a zelanti, azaz 'buzgók' névvel illették, ők a teljes evangéliumi szegénységet remetei életmóddal kívánták megvalósítani, míg a rendházakban élő konventuális tagok valamivel enyhébben értelmezték a Regulákat. Alig egy évszázaddal később a rend már 34 tartományt tartott számon, közel másfélezer rendházzal, és a tagok száma elérte a harmincöt ezret. A következő időszak azonban visszavetette a rend fejlődését, a pestis, a százéves háború és a belső egyházszakadás is züllesztette a szerzetesi közösségeket. A belső problémákat a regulák pontos betartatásával igyekeztek orvosolni, ezt sürgették a rend obszerváns ágához tartozó rendi tagok, akik a Szent Ferenc eredeti lelkiségéhez kívántak visszatérni. Bár több kísérlet is történt a két szemlélet kiegyensúlyozására, a renden belüli nézetkülönbség elkerülhetetlenül szakadáshoz vezetett, végül X. Leó pápa 1517-ben hivatalosan is rendezte a helyzetet a szétválással: az obszerváns ág vitte tovább a Fratres Minores vagy Fratres Minores Regularis nevet, míg a konventuális rend tagjai később minorita néven váltak ismertté. A kapucinusok is az obszerváns ágból váltak ki, megalakulásuk Matteo da Basico testvérnek tulajdonítható, aki 1525-ben remeteségbe elvonultan csendben, imádsággal az eredeti szegénységi eszmét kívánta megvalósítani, külsőségekben is igazodva a szenthez. A rendet csuklyás habitusukról nevezték el, a pápai jóváhagyást 1528-ban, az önállóságot pedig 1619-ben nyerték el.

Magyarföldre már Szent Ferenc életében, 1221-1222 táján, II. András uralkodása alatt érkeztek ferences testvérek, az első kolostoruk Esztergomban létesült. A rend hazai földön is hamar népszerűvé vált, így a szerzetesek száma jelentősen növekedett, 1232 körül az önálló magyar ferences rendtartomány is létrejött. IV. Béla király maga is harmadrendi ferences volt, támogatta a közösséget, és 1270-ben bekövetkezett halálakor már 25 körül lehetett a ferences kolostorok száma, Esztergom után többek közt Győrben, Pozsonyban, Pesten és Budán is fellelhetők voltak jelentős ferences közösségek. A 14. századra már negyvennél is többről vannak adatok, és Nagy Lajos király idején erőteljes térítő munkát végeztek a ferencrendi szerzetesek, akik a délszláv bogumilok és a moldvai területeken élő ortodoxok körében is elkezdték missziós tevékenységeiket.

A vészterhes történelmi időkben, a háborúk és járványok, de különösen a török hódoltság idején a rend tagjai a vértanúságig vállalták a sorsközösséget az otthonukból elűzött, szinte rabszolgasorsba kényszerített magyarsággal, kolduskénti élve a legszenvedőbb kis közösségekkel is. Az idők során harcokban is részt vettek, mint Kapisztrán Szent János a nándorfehérvári csatában vagy Tomori Pál a mohácsi vész idején, de jeleskedtek a tudományokban is, mint Temesvári Pelbárt, a 15. százat jeles prédikátora. Az 1600-as évek elejére a magyarországi rendházak közül mindössze csak négy maradt: Gyöngyösön, Szegeden, Szakolcán és Csíksomlyón, de a század során már megkezdődött a rend újjáépítése: a ferencesek segítették a céhek és a mesterségek fejlődését, tevékenyen részt vettek a betegápolásban és gyógyításban, kertek és gyümölcsösök létesítésével támogatták a települések gazdaságát, iskolákat nyitottak. Ezt a tevékeny apostoli munkát szakította meg II. József rendelete, amely bár nem tiltotta be a ferences rendet, kolostoraik egy részét felszámolta és megvonta a búcsújárás jogát, beszűntetve a búcsújáróhelyeket. A rendtagok azonban nem szűntek meg vállalni apostoli munkájukat, továbbra is ellátták lelkipásztori teendőiket, tanítottak és betegeket ápoltak, és a XIII. Leó pápa által 1897-ben elrendelt ferencrendi reform nyomán Magyarországon három rendtartományt hoztak létre. A mariánusok Szűz Máriáról, a kapisztránusok Kapisztrán Szent Jánosról, a stefaniták pedig a Szent István nevéről nevezett rendtartományba tömörültek, ez utóbbi az erdélyi területeken működött. A 20. század történelmi kataklizmái a ferences rendet sem kímélték, Trianon után a kolostorok nagyjából fele az országhatárokon kívülre került, az országban csak a mariánusok és a kapisztránusok egy része maradt, és bár a két világháború közt és a világégésben is rendületlenül folytatták apostoli munkájukat, 1950-ben a kommunista hatalom felszámolta őket, a szerzetesek nagy része szétszóratott, csak a kapisztránusok működhettek tovább kis létszámban, két iskolát vezetve. A második világháborút követő évtizedekben több, különböző rendekbe tartozó szerzetestestvér halt vértanúhalált, nyolc esetben a boldoggá avatási folyamatot már elindították, heten közülük ferencrendiek.

1989 után a rend újrakezdte működését, és 2006-ban létrejött a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány, újjászerveződtek a minorita és kapucinus rendtartományok

is. Szent Ferenc szellemében a kisebbek, a gyengék és elesettek gyámolítására ma a ferenceseknek nagy családja működik Magyarországon és a határon túli területeken is, a búcsújáróhelyek közül az egyik legismertebb a csíksomlyói. A ferences rend a határon túli magyar területeken is élő apostoli tevékenységet folytat, egyik legkarizmatikusabb képviselője Böjte Csaba testvér, aki a rendszerváltás utáni Románia terültén reménytelen körülmények között élő gyermekeket mentett meg, szeretettel befogadva őket, és ma már többezer gyermek nevelkedik biztonságban otthonaiban. Üdvös tevékenysége nem működhetne önzetlen önkéntesek nélkül, így ez az apostoli tevékenység a szeretet nevében történő összefogás és segítségnyújtás példája is.

A ferences lelkiség már a legkorábbi időszakban megérintette a nőket is, alig néhány évvel az Első Rendi Ferencesek közösségének megalakulása után létrejött a rend második ága. Az apácarend első apátnője Szent Ferenc követője, Szent Klára volt. A fiatal assisi lány mindössze tizenöt évesen hallotta először Ferenc prédikációját, és elhívást érzett az evangéliumi szegénységre. 1211 virágvasárnapjának éjjelén szökött meg otthonról, és csatlakozott a kis ferences közösséghez, ahol maga Ferenc vágta le a haját és adta rá a fekete fátylat a választott krisztusi jegyesség jelképeként. Szent Ferenc a San Damiano templom mellett adott otthont a rend női ágának, és San Damiano Hölgyeinek vagy damianitáknak nevezték őket, a klarissza nevet csak Klára halála után kezdték használni.

Szent Klára a nincstelenségben és a szegénység magasztalásában szorosan Szent Ferenc nyomdokain haladt, önmegtagadó életmódjához vezeklőruhát hordott és a puszta földön aludt, mígnem maga Szent Ferenc enyhített a szigorúságon, meggyőzve Klárát, hogy engedélyezze önmaga számára a szalmazsákon való pihenést. A regulákat Szent Klára is ridegen betartotta, de társaival irgalmasságot gyakorolt. Azon a szigorúságon, amelyet saját magára vonatkoztatott, rendtársai számára enyhített, levelei is arról tanúskodnak, hogy bölcs belátással érvel az ésszerű böjt mellett, akárcsak Ferenc, aki irgalmasságból társainak olyasmit is megengedett, amelyet önmagáért nem vállalt volna, feljegyezték róla, hogy beteg társa kedvéért ő maga is evett, csak hogy a társa ne érezze bűnnek a böjt megszegését.

Szent Klára Ferenc halálakor elbúcsúzott a szent életű testvértől, a holttestet eléje vitték a kolostorba, hogy imával köszönhessen el tőle. Klára majdnem harminc évvel élte túl a ferences alapítót, és bár utolsó éveit fekvő betegként töltötte, Szent Ferenc lelkiségében irányította apácaközösségét és járt közben azért, hogy a ferences szegénység szellemében a pápával elfogadtassa a rend saját reguláját. Hitének ereje betegsége ellenére sem csökkent, vágya, hogy az Úrral találkozzon olyan erős volt, hogy a halála előtti év karácsonyán, amikor nem vehetett részt testben az éjféli szentmisén, az Úr megadta számára azt a csodát, hogy ha testben nem is, de lélekben jelen lehetett, végigkövethette a szertartást és átélhette az Úr születésének misztériumát.

A Szegény Úrnők számára Szent Ferenc 1216-1217 táján összeállított egy szabályzatot, és bár Hugolino bíborostól, a későbbi IX. Gergely pápától 1219-ben kaptak egy másik regulát, Klára ragaszkodott az eredetihez, amelynek sajátságos pontja a teljes nincstelenség volt. II. Ince pápától kapták meg a privilegium pauperitas, azaz a szegénység privilégiumát, amelyre Szent Klára 1228-ban IX. Gergelytől is kért megerősítést. A kolostorok jogi egységének biztosítására IV. Ince pápa regulát hozott létre, ezt azonban Szent Klára nem fogadta el, és maga fogalmazta meg a II. Rend reguláját, amelyet végül 1253-ban hagyott jóvá a Szentatya, és Szent Klára a halála előtti napon kapta kézhez – a pápai bulla egy példányával temették el. Szent Ferenc hűséges követőjének szentté avatására 1255-ben került sor, romlatlan teste az assisi Szent Klára bazilika kriptájában nyugszik.

Szent Klára halálakor már százötven körül volt a kolostorok száma, a klarisszák rendje a szentté avatás után kapta meg az Ordo Sancta Clarae, Szent Klára Rendje nevet, és azt a regulát követik, amelyet a szent apáca fogalmazott számukra. Egyetlen rendi családként működtek nővéri közösségben, az apátnő mintegy anyja is volt közösségének. A szigorú szegénységi kikötésen IV. Orbán pápa 1263-as regulája enyhített, nem tiltva a közösség számára a kolostori birtokokat, e rendelet követőiből alakult az urbanista apácák közössége, a többiek Szent Klára reguláját követték, bár a kolostori szokásjog sajátos jelleget kapott minden közösség esetében. A 15. században több reformkezdeményezés is történt a klarissza rendben, közülük 1410-ben a később oltárra emelt Colette Corbie által alapított colettinák váltak jelentőssé, megerősítették a Szent Klára elveinek megfelelő kolduló jelleget, illetve az 1528-ban Nápolyban létrejött Kapucinus Nővérek rendje, amelyet a súlyos betegségéből felgyógyult Maria Laurencia Longo hozott létre, kezdetben a gyógyíthatatlan betegek számára alapított és fenntartott kórház működtetése és megtért utcalányok befogadása volt a hivatása.

Magyarországon a klarissza rend már az alapító Szent Klára életében megjelent, elsőként Nagyszombaton telepedtek le 1239 körül; IV. Béla támogatta a nővéreket, IX. Gergely pápa engedélyével egy települést adományozott számukra, a kolostort 1243 után építették fel. III. András király a ciszterci apácák elnéptelenedett pozsonyi monostorát adta át a klarisszáknak 1297-ben, és bevonulásukon maga is részt vett. A harmadik kolostort Károly Róbert özvegye kezdte építtetni Budán 1334-ben, ő maga is beköltözött és haláláig a klarisszákkal élt, ott is temették el. A későbbi évszázadokban további kolostorok épültek az országban, a váradi, sárospataki és utolsóként a kolozsvári rendházakról vannak adatok, de a16. századtól Szent Klára nővéreinek magyarországi sorsa a folytonos menekülés lett. Előbb a mohácsi vész hírére menekültek a pozsonyi klarisszák, és alig tértek vissza, a század végén előbb földrengés gyengítette, majd tűz pusztította el a kolostorukat. A nagyszombati szegény úrnők sem leltek állandó nyugalmat: a Bocskai-felkelés 1605-ben, Bethlen Gábor csapatai 1619-ben, majd II. Rákóczi György hadai űzték el őket, pedig korábban ők nyújtottak menedéket a Nyúl-szigetről elűzött domonkosrendi apácáknak, és őrizték Szent Margit földi maradványait.

A 18. század eleje valamivel nyugalmasabb időket jelentett a klarisszák számára, előbb Budán kezdtek új kolostor kialakításába 1714-ben, ahonnan 1729-ben költöztek át a Károlyi gróf által építtetett pesti kolostorba, és ahol 1740-től támogatások hiánya miatt a colettina, azaz reformált apácák mintáját követve éltek, adományokból tartva fenn magukat egészen 1782-ig, amikor II. József a kolostorukat elkobozta, a templomot lebonttatta, és a rendet feloszlatta. A

klarissza nővérek az Erzsébet-nővéreknél és az Orsolya-rendi apácáknál találtak menedékre.

Akárcsak a ferences rendnek, a klarisszák életmódjának is a krisztusi nincstelenség jelentette a központi elemét, a korok elvárásai vagy előírásai szerint azonban a nőket sokkal szigorúbban kötötték a társadalmi szabályok, így a rend a külső apostoli tevékenységet egy nagyon szigorú belső rend megtartásával helyettesítette, és a nővérek életét az ima és elmélkedés, a zsolozsma és a vezeklés mellett a karitatív tevékenységek határozták meg. A rendnek ma egy újonnan alakult ága működik hazánkban, 1995-ben jött létre Szécsény Ágacskája, a franciaországi Sion Ágacskája (Le Rameau de Sion) nővérei segítségével. Szécsényi monostorukban Szent Klára reguláját követve kontemplatív életmódot folytatnak, napirendjüket az ima, a magányos elmélkedés tölti ki, vallják, hogy elvonulásuk, remeteségük nem a világ elutasításából fakad, hanem abból a felismerésből, hogy csak az élő Istent adhatják ők maguk az embereknek, és ez az Úrhoz való közelséggel valósítható meg. Ezt az életelvet vallja a Csíksomlyó Ágacskája rend is, amely 2000-ben alakult, és a szécsényi ág önállósulása után, 2009-ben vált annak közösségévé. Számukra a szegénység az Úrba vetett bizalommal azonos, hiszen Ő gondoskodik gyermekeiről, akik naponta átélik és továbbadják a testvéri szeretet ajándékát.

Szent Ferenc szavaival: *„Ahol szeretet és bölcsesség honol, ott nem lehet félelem és tudatlanság. Ahol a türelem és az alázatosság van, ott nincs harag, sem fölháborodás. Ahol jelen van a vígsággal párosult szegénység, ott nincs sem kapzsiság, sem zsugoriság. Ahol nyugalom és elmélkedés van, ott nincs sem aggódás, sem elkalandozás. Ahol az Úr félelme van jelen a kapu őrzésére, ott az ellenségnek nincs helye a belépésre. Ahol megvan az irgalmasság és a figyelmesség, ott nincs sem fölösleges, sem keményszívűség." (A bűnöket kizáró erényekről)*

Szentgyörgyi Georgina

Forrás:
Magyar Katolikus Lexikon http://lexikon.katolikus.hu/; A remény emberei https://www.szerzetesek.hu/remeny-emberei; Assisi Szent Ferenc iratai (ford. P. Takács Ince O.F.M.), Budapest, 1929 https://mandadb.hu/common/file-servlet/document/298007/default/doc_url/014111_Assisi_Szent_Ferenc.pdf; Diós István: A szentek élete, https://archiv.katolikus.hu/szentek/szent156.html; https://erseksegro/hu/content/bemutatkoznak-csiksomlyoi-klarissza-noverek; http://www.ferencesek.hu/; http://www.ferencescsalad.hu/?_ga=2.265610511.1260618039.1607403880-611305311.1607403880; Kertész Balázs A koldulórendek megtelepedése az „ország közepén" http://real.mtak.hu/64485/1/Koldul%C3%B3rendek%20megteleped%C3%A9se.pdf; Klaniczay Gábor – a koldulórendek és az egyház https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_europa_ezer_eve/ch09.html#id567445; http://www.ofm.ro/category/sajat_cimkek/csiksomlyo; https://szecseny.ferencesek.hu/klarissza-noverek/; Puskely Mária: Kétezer év szerzetessége, Dinasztia Kiadó, Budapest, 1998; https://szerzetes.hypotheses.org/noi-rendek/klarissza; Topor István: Szerzetesek és szerzetesrendek Magyarországon 4. rész https://korok.webnode.hu/products/szerzetesek-es-szerzetesrendek-magyarorszagon-4-i-1/; Vita Consecrata - II. János Pál pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz és papokhoz a szerzetesrendekhez és szerzetesi kongregációkhoz, az apostoli élet társaságaihoz, a világi intézményekhez és minden hívőhöz az Istennek szentelt életről és annak küldetéséről az Egyházban és a világban, 1996 https://regi.katolikus.hu/konyvtar.php?h=73#VC3

Szent Cecília Kórus

A 2020. év karantén és távolságtartás közepette

Az idei év elején a begyűrűzött világjárvány énekkarunk életére, munkájára is rányomta bélyegét. Erről lapunk júniusi számában már írtam a magam szemszögéből és élményeiből egyaránt.

A nyáreleji „csonka-szezonunkat", amennyire még az akkori enyhébb korlátozások és körülmények engedtek, folytattuk. Sajnos, nem teljes létszámmal működtünk, hisz a kórus tagjai közt vannak, akik maguk is veszélyeztetettek a járvány miatt, illetve családjaikban élnek olyanok, akik veszélybe kerülhettek volna.

Kamarás kis létszámmal, de nekiláttunk egy őszi felkészülésnek is, igyekezve betartani a biztonsághoz szükséges körülményeket: amíg az időjárás engedte, a nagytemplomban próbáltunk, majd, amikor hűvösebb lett az időjárás, a ligeti új templom karzatán, illetve a korábbi kis templomból lett tágas közösségi házban folytattuk készületünket. Szentmiseszolgálatok és egy kirándulás-koncert volt tervben a Mátrába, Fekete Roland atya egykori káplánunk Kazár nevű településére. Ez utóbbi sajnos nem valósult már meg a járvány újabb hulláma miatt, de három szentmise-szolgálatot tudtunk teljesíteni, idén utolsóként a ligeti új templomban a november eleji Szent Imre búcsú alkalmával.

Gyakorlatilag a két haraszti templom búcsúi adták a keretet az év második felében való munkálkodásunknak. A hiányzó tagok nem csak technikailag, hanem mint a közösség tagjai is nagyon hiányoztak, hiszen teljes létszámmal vagyunk egy közösség, egy csapat. Ugyanakkor nagy köszönet jár azoknak, akik el tudtak jönni a próbákra, nagyon köszönöm, hogy négy szólamban meg tudtunk szólalni! A próbák végén mindig imádkozunk, ebben az időszakban még buzgóbban fohászkodtunk énekkarunk hiányzó tagjaiért, a világjárvány megszűnéséért, betegeink gyógyulásáért. A próbák hangulatát nagyban befolyásolta úgy érzem az is, hogy nagyrészt szakrális terekben, templomokban tartottuk meg azokat. Szépen, odaadással és lélekből szállt énekünk mindkét templomban, ezek nekem plusz töltetet, élményt adtak.

Ugyan nagyrészt egyszerűbb művekkel tudtunk készülni és teljességében a meglévő (ámbár nem csekély!) repertoárunkra támaszkodva, mégis úgy gondolom, hogy például az általam és már a kórus által is nagyon megszeretett Bárdos – Missa Tertia mise kompozíciót szépen felfejlesztettük, ahogy kisebb kórusműveinkkel is tudtunk precízen, finomsággal foglalkozni.

A fent említett és sajnos meghiúsult kazári fellépésünk anyagából a ligeti búcsúi mise előtt énekeltünk egy 20-25 percnyi anyagot, köszönet azoknak, akik meghallgattak minket, köszönjük a kedves dicsérő szavakat. A precíz és lelkes orgonajátékot ismét megköszönöm Fonyódi Tivadar kollégámnak, barátomnak – idén is zenélhettünk együtt, kórusunk bizton számíthat segítségére!

Idén sajnos az adventi hangverseny és a karácsonyi szolgálat a hatályos és valószínűleg hatályban maradó országos rendelkezések okán elmaradnak, de próbáljuk türelemmel átvészelni e nehéz időszakot imádságban és egymásra is vigyázva, hogy karácsony ünnepén a Megváltónk születésén való öröm elérkezhessék szívünkbe, otthonainkba!

Reményeink szerint a jövő évben fel tudunk majd készülni a kórus megalakulásának 30-éves jubileumára, ami 2021 őszén esedékes. Szeretnék hasonlóan, mint a 25-éves jubileumon is volt, zenekart és több kórust is meghívni, reméljük, hogy lesz lehetőségünk ezt is megszervezni, megünnepelni!

Nagy István, kántor

KÖNYVAJÁNLÓ

Nikosz Kazantzakisz: Isten szegénykéje

Nikosz Kazantzakisz, görög regényíró, költő, drámaíró Kréta szigetén, Iráklionban született, 1883-ban. Görög nyelven és krétai görög nyelven írt. Athénban tanult jogot, majd filozófiát. Nyugtalan, művészi lelkülete, filozófikus hajlama, s talán a görög föld történelmi helyzete, a török elnyomás, vagy az odüsszeuszi lélek hajtotta őt idegen országok megismerésére. 1957-ben bekövetkezett haláláig lakott Párizsban és Berlinben, Olaszországban, Oroszországban, Spanyolországban, Cipruson, Egyiptomban, Csehszlovákiában, Nizzában, Kínában és Japánban. Regényei mind olvashatók magyar nyelven, nevét a Zorbász tette világhírűvé. Nyolc regényt írt, abból öt foglalkozik kifejezetten keresztény témával. Kazantzakisz egész életében Krisztust kereste, és görög lévén nagy híve volt a Szűzanyának. Kereszténysége nem hagyományos, engedelmes, hanem az útkereső és művelt, filozófiát tanult, politizáló ember sajátja. Műveiben mégis a hűség tükröződik, a maga sajátos stílusában, mozgalmasan, sokrétűen, izgalmasan, kitörölhetetlenül.

Az Isten szegénykéje – Kazantzakisznak nem a legismertebb regénye. Lukácsi Huba ihletett fordításában olvashatjuk magyarul, aki a budai Szent Imre Gimnázium magyar-angol szakos tanára volt, Magyar Örökség díjas. A Szent István Kiadó által megjelentetett magyar kiadás a God's Pauper címre hivatkozik, a mű eredetije: Ο φτωχούλης του Θεού.

Kazantzakisz ezzel a vallomással kezdi regényét: „Miközben írtam e legendát, mely igazabb, mint maga az igazság, szeretet, tisztelet és csodálat árasztott el Ferenc, a hős és nagy mártír iránt. Gyakorta kövér könnycseppek maszatolták a kéziratot, és egy kéz lebegett előttem a levegőben, kéz, melynek sebe örökké megújul: úgy látszik, valaki szeggel ütötte át, úgy látszik, át- meg átszegezi szüntelenül, az idők végezetéig."

A regényt az író a Fioretti, Celanói Szent Tamás életrajza és a Perugiai legenda közléseire alapozza, és fonalát Leo testvér kezébe adja, az ő személye meséli el nekünk a történetet. Leo testvér, ahogy szentünk nevezi, Isten oroszlánocskája, Ferencnek hűséges társa a kezdetektől, mindvégig, minden szenvedésben és küzdelemben. A regényben Ferenc nem jámbor, eszményített szerzetes, hanem hús-vér ember, aki mindvégig küzd a „hús" ellen, mely megakadályozza abban, hogy a mennyországba kerüljön. Önkéntes életkörülményei kegyetlenek: teljes önmegtagadás, tökéletes szegénység, magány, éhezés, fagyoskodás, állandó virrasztás. Leo testvér beszámol a szent önmagával és az emberekkel való küzdelmeiről, Ferenc teljes önátadásáról, költői, gyermeki természetéről, szép énekhangjáról, és az élete végén megjelenő stigmákról, melyek Ferencnek fájdalmas szenvedést okoztak, újból és újból véreztek. A szent értette az állatok nyelvét, imádság közben a levegőbe emelkedett, feje felett lángoló légoszlop látszott, kezei, lábai, feje körül fényjelenség. Ferenc legfőbb célja, az átlényegülés, ilyen jelekkel volt kísérve. Állandóan esedezett Isten bocsánatáért. Leo testvérhez így szól a regényben: Isten szeretetében kell az embernek reménykednie. Jaj lenne nékünk, ha csak igazságos volna! Vegyük ezt magunkra. Hitünk elmélyítését adják az ilyen olvasmányok, nagy irodalmáraink fogják ilyenkor a kezünket, maguk is vándorlók. Hagyjuk, hogy vezessenek!

Koczka Tamásné

Gárdonyi Géza: ÉTELEK KIRÁLYA

A falu nyáron zöld. Ősszel sárga. Télen fehér.

Ez a fehérség tiszta és határtalan. A hó vastag puha terítő mindenen. A kőkeresztet is fehér prém díszíti, a Jézusnak töviskoszorus fején magyaros nagy fehér kucsma van. A hidonálló Szent János is fehér hermelin palástot kapott. A patak mérföldekre nyúló vastag hódunyhával van betakarva.

A jó Isten takarta be a kis halakat, meg a békákat, hogy meg ne fagyjanak.

A falu és város között ilyenkor csak annyi a különbség, hogy városon a házmesterek hányják a havat, falun pedig a háziurak. És hogy a falusi háziurak örülnek a hónak, a városi házmesterek pedig nem örülnek.

– Gyerünk vadászni! – szólott egy reggelen Marci bátyám.

Tisztességes falusi ember volt az én Marci bátyám. Termetre óriás, értelemre poéta, aki csak éppen hogy írni nem szokott. Kár érte, hogy meghalt. Meg az is kár, hogy csupáncsak egy láda kalendáriumot hagyott rám örökségül.

Elmentünk vadászni.

Tisza is velünk jött.

Tisza kutya volt. Becsületes, okos állat. Mindössze egyszer követett el vagyon ellen való kihágást, mikor a harangozó kolbászgyüjteményét ellopta. A harangozó – éppen ujév napján – el is volt keseredve, hogy ilyen rosszul kezdődik az esztendeje.

Hát, mondom a Tisza jött velünk.

Ritkán szoktunk vadászni, mert Marci bátyámnak régimódi kapszlis puskái voltak. Ha kevés port tettünk beléjük, nem vitték a sörétet, ha pedig sok volt a töltés, akárcsak eleven lólábat szorítottunk volna magunkhoz.

Tiszát zsinegre kellett fogni, hogy a nyulakat el ne kergesse a puskánk elől. Marci bátyám a ballábához kötötte a jeles állatot.

– Én leülök ide a fűzfához – szólott. – Te pedig eredj a rét tulsó végére. De vigyázz, ha köztünk szalad a nyúl, rá ne lőjj, míg az én irányomban jár. Azután rálőhetsz kettőt is.

Eleinte nagy érdeklődéssel lestem, vártam a nyulakat.

Nem jöttek.

Lehet, hogy más határban voltak elfoglalva. Lehet, hogy ők is lestek bennünket.

Belehuzódtam hát a bundám mélyébe és jóízüt aludtam.

Mikor felébredtem, láttam, hogy Marci bátyám a rét tulsó végén még mindig áll és tartja a puskát. Les a nyulakra.

Megnéztem az órámat. Délutáni hármat mutatott.

– Meguntad? – kérdezte, amint hozzáballagtam.

– Meg.

– Éhes vagy?

– Mint a farkas. Dél régen elmult.

– A kutya kiette a sonkát a tarisznyából.

Megvető pillantást vetett Tiszára.

Illusztráció: Ziffer Sándor és Kádár Géza, nagybányai festők művei

Tisza lesütötte a szemét, és a bátyám háta mögé sompolygott, mintha bánná a lopást.
Pedig dehogy bánta! Egész úton vígan futkosott a varjak után.
– Szépen állítunk haza – szóltam –, fiát se láttuk a nyúlnak.
– Baj is az – felelte –, én nem szeretem a nyúlpecsenyét.
– Persze sokszor van.
– Nem azért. Valami keserü mellékízét érzem. Nem magyarnak való az. Többet ér annál a szalonna is.
Megállt.
A puffadt vadászkeztyüt beleakasztotta a szíjba, és egy gondolat játszott át az arcán.
– Hallod-e? Gyerünk a bacsóhoz szalonnázni!
Ezt a szót: szalonnázni, jelentős szemöldökemeléssel és gyönyörüséget kifejező mosolygással mondta.
Én sohse lelkesedtem a szalonnáért. Ha más nincs – gondoltam –, az is jó.
Megindultunk a ropogós hóban az erdőszél felé.
Marci bátyám elővette a tarisznyájából a pípáját. Szép fánkszinü vadászpipa. Csuda, hogy a Tisza azt is meg nem ette. Kicsiholt. Beletette a taplót. Violaszinü füstrongyokat röppentett belőle. Azután ujra zsebredugta. Féltette talán, hogy megfázik.
– Te – szólott az úton kis idő mulva hozzám – szereted?
Tudtam, hogy az emlékezetemet negyedórával vissza kell ugrasztani, hogy a kérdésére feleljek. Mert a falusi ember eszejárása nem olyan szökdelő, mint a városié. A falusi emberbe, ha egyszer beleesik valami gondolat, hát meg is áll benne. Körülötte forog az esze, mint a ringlispi.
– Szereted? – kérdezte ismételve.
– Nem tulságosan – feleltem őszintén.
– Pedig a szalonna az ételek királya – szólott elmerengve. – Nemzeti eledel. Semmiféle eledel sem hasonlítható a szalonnához. Bacsóék különösen értik, hogyan kell a szalonnát abárolni. Azt hiszem foghagyma füzért akasztanak melléje. Micsoda zamat! Fehér mint a liliom. Rózsával takart liliom. Össze van benne keverve a diótól kezdve minden fehér ételnek a lelke. Ilyet nem eszik a császár. Az ember, ha beleharap, nyelvén érzi a sertéspecsenyének minden megidealizált zamatját.
– Vers lesz már, bátyám.
– Hát azt hiszed, nem érdemelné meg a szalonna, hogy ódát írjanak róla? Isteni eledel! Nem is tudok ingerlőbb látványt elképzelni, mint mikor a magyar nyugalmasan, sőt bizonyos kimért méltósággal falatozza a paprikás szalonnát.
Ráhagytam, hogy az szép látvány.
Azonban az öreg fantáziája tovább dolgozott.
– Már csak nézni is gusztus: hogyan metéli apró fehér kockákra a szalonnát. Hogyan tüzi fel a fehérvári bicska hegyére, és hogyan illeszti össze az illatos puha rozskenyérrel.
– A dombját meg ropogtatja.

– A szeméből sugárzik a boldogság és az elégedettség. A szalonna zamatja egybeolvad a friss kenyér illatával. A só élénkké teszi. A paprika pikánssá.
És elhallgatott.
De már akkor nekem is szalonna-idillben hengergődzött minden gondolatom. E pillanatban azon se csodálkoztam volna, ha azt hallom, hogy Beethoven szalonna-szimfoniát is írt. Szalonna-kéjmámornak lehet nevezni azt az érzést, amely a fantáziámat a havas csöndes úton ringatta.
A vén bacsó az ajtóban állott. Levette a süvegét már messziről, és néhány lépésnyire elénk jött.
– No, bacsó – szólt a bátyám –, megeszünk.
A vén juhász úgylátszik megtisztelőnek találta ezt a bejelentést, mert mosolyogva vonogatta a vállát, s valamit dünnyögött.
– Hát elő azt a paprikás szalonnát!
A bacsó mintha valami fontos államtitkot közölne, szinte suttogva, jelentős arckifejezéssel szólott:
– Jókor gyüttek!
– No? – kérdezte a bátyám megállva, várakozó tekintettel.
– Nyulam van.
– Nyulad?
– Az ám. Délelőtt lőttem.
– Délelőtt?
– Délelőtt. Éppen most készítette el az anyjukom.
– Helyes – felelte elégült arccal az öreg.
És kigombolkozott a báránybundás dolmányából.
A konyhából babérillat és pecsenyeszag lengett hozzánk.
– Ez már remek étel – szólalt Marci bátyám lerugva a botosokat is – a nyúlpecsenye parasztosan elkészítve, királyi eledel!
Csettentett a nyelvével és a karos szalmaszékben kényelmesen elhelyezkedve ismételte:
– Királyi eledel!
– Hát a szalonna? – kérdeztem nagyot csudálkozva.
A kezével megvetően legyintett:
– Csak nem eszünk szalonnát, mikor nyúlpecsenye van!

A Kereszténység Szakrális Építészete Magyarországon

Székesegyházak

Debreceni és Nyíregyházi Székesegyház

A székesegyházak bemutatását a debreceni-nyíregyházi egyházmegye, a debreceni székesegyház és a nyíregyházi társszékesegyház ismertetésével folytatom. Az egyházmegye védőszentje Szent László király. Az egyházmegye főpásztora Palánki Ferenc megyéspüspök.

Szent István apostoli uralkodónk királlyá koronázása (Kr.u. 1000 karácsonyán) az európai népek tudomására hozta egy új keresztény állam megalakulását. II. Szilveszter pápa Domonkos misszionáriust ugyanebben az évben szentelte érsekké, aki a pápai tekintéllyel megerősítve, visszatérve Rómából megkezdte Szent Adalberttel, Asztrikkal és Gellérttel a magyar egyház megszervezését. Ez a régi törzsi, illetve fejedelmi korszak végét és a feudális királyság kezdetét jelentette. Megkezdődtek a püspökségek megalapításai: 1002-ben megalakult a Szent János evangélista tiszteletére szentelt egri püspökség. Kelet felől csatlakozott az 1009-ben felállított erdélyi püspökség, amely nem egy város, hanem egy terület nevét viselte. Tovább folytatódott az egyházmegyék szervezése 1030-ban, amikor megalakult a csanádi püspökség. A bihari püspökség alapítása 1018 és 1038 közé tehető, amelyet majd Szent László király nagyváradi székhelyűvé titulál. Azért van jelentősége a fentiek rövid áttekintésének, mert a Debrecen-Nyíregyházi egyházmegye ezeken a területeken fekszik, ezekből a területekből nyerte el mai nagyságát, amely megfelel Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közigazgatási határainak.

A II. Vatikáni Zsinat (1962-65) kifejezett szándéka volt az egyházi kormányzati területek alkalmasabb felosztása. Ennek megfelelően a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia fokozatosan és folyamatosan hozzálátott az egyházi tartományok és az egyházmegyék új elrendezésének megállapításához. Ebben a munkában az volt a cél, hogy minden egyes egyházmegyében jobban kitűnjön az Egyház természete, továbbá a püspök megfelelően és hatásosan végezze szolgálatát, amint azt a vallási, erkölcsi és szociokulturális kívánalmak megkövetelik. Így érkezünk el 1993. május 31-ig, amikor II. János Pál pápa a Hungarorum Gens kezdetű apostoli konstitúciójával megalapítja a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyét. Az újonnan megalapított püspökség székesegyháza a Debrecenben épült Szent Anna tiszteletére felszentelt templom, míg társszékesegyháza Nyíregyházán a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt plébánia-templom lett. Az új egyházmegye első püspöke, Bosák Nándor a kinevezését 1993. május 31-én kapta meg. Ezt követően, ugyanebben az évben június 15-én szentelték püspökké Debrecenben. Az új egyházmegyét Szent László király oltalmába helyezték, így Ő lett az új alapítás védőszentje.

Az egyházmegye területét a Szabolcsi és a Bihari Főesperesség fedi le. A Főesperességek területén helyezkednek el az esperesi kerületek. A szabolcsi részen a kisvárdai-polgári-nyíregyházi-nagykállói és a szatmári, míg a bihari részen a debreceni és a berettyóújfalui esperesi kerületek működnek. Az egyházmegye 56 plébániáját 87 paptestvér látja el szolgálatával. Közülük 11 fő nyugdíjas, míg 76 fő aktív szolgálatot teljesít. 5 szerzetes paptestvér is részt vesz az egyházmegye életében, akik a plébánia vezetése mellett a betegellátásban és az ifjúságnevelésben vállalnak szolgálatot. A férfi szerzetesrendek mellett a szerzetesnővérek jelenléte is hatásos segítség, akik 41-en szintén az oktatásban és a betegellátásban töltenek be fontos szerepet. Az egyházmegye katolikus iskolákkal, diákotthonokkal és kollégiumokkal büszkélkedhet. Debrecenben működik a Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon. Továbbá ugyanez a város ad helyet a Szent József Gimnáziumnak és Kollégiumnak. A felsőoktatásban tanuló fiataloknak kínál lehetőséget a Szent László Római Katolikus Egyetemi és Főiskolai Fiúkollégium. Hasonló védőszent oltalmazza Kisvárdán a Szent László Katolikus Szakközépiskolát, Kollégiumot és Óvodát. Végezetül Nyíregyháza városában is megtaláljuk a tanulási lehetőséget, aminek a Szent Imre Katolikus Gimnázium és Kollégium biztosít helyet.

Szent Anna templom

A Szent Anna római katolikus plébániatemplom, amely 1993. május 31. óta a Debrecen-Nyíregyházi Püspökség székesegyháza, a megyeszékhely belvárosában, a Szent Anna utcán áll. Az utca a középkortól kezdve Szent Anna nevét viseli arról a kápolnáról, amely feltehetően az utca elején helyezkedett el. A reformációt követően a teljesen kálvinistává lett városban 1552-től katolikus egyházközség nem működött, és így katolikus templom sem volt. A Rákóczi-szabadságharc bukása után Debrecennek újra folyamodnia kellett a szabad királyi városi jogért.

Magyarok Nagyasszonya templom

Az 1715-ös országgyűlésen megszavazták, de Csáky Imre kalocsai érsek, váradi püspök és Bihar megyei főispán kívánságára a felsőtábla kötelezte a várost, hogy a katolikus plébánia és a ferences rendház számára telket biztosítson. A debreceni tanács kénytelen volt 1716-ban kijelölni a telket a katolikus plébánia számára a Szent Anna és Varga utca sarkán. A Szent Anna templom épülésével egy időben katolikus és német bevándorlók telepedtek a templom környékére. A katolikus plébánia 1716-tól működik Debrecenben. A néhány katolikus hívő csak egy egyszerű kápolnát használt. A templomtelek kijelölésével egy időben gr. Csáky Imre püspök kinevezte – Lipóczi Keczer István személyében – az első debreceni plébánost, majd Bakó János váradi nagyprépost javaslatára 1719-ben piarista szerzeteseket telepített a városba. Így Debrecen katolikus vallási életének megindítói a ferencesek mellett Kalazanci Szent József fiai lettek.

Az első debreceni piarista, Szlopnay Elek és István nevű rendtársa 1721. január 21-én megnyitották azt a piarista iskolát, mely többszöri iskolatípus váltással a rend vezetése alatt működött 1948-ig, amikor állami rendeletre a szerzetes iskolák működése megszűnt. 1730-ban Csáky bíboros a plébánia vezetését a piarista atyákra bízta, így a Szent Anna templom és a piarista rendház élete összekapcsolódott, és ez így maradt 1807-ig. 1719 nyarán Csáky bíboros elhatározta, hogy Debrecenben, saját költségén templomot építtet. A munkálatok irányításával Szlopnay Elek piarista atyát bízta meg, aki azonnal munkához látott. Az alapkövet 1721. július 26-án, Szent Anna napján Csáky püspök megbízottja, Kébell Mihály címzetes püspök helyezte el. A templomot 1746. június 5-én szentelte fel gr. Csáky Miklós váradi püspök, Szent Anna tiszteletére.

A templomépítés idején a katolikusok szinte teljesen hiányoztak a városból, ezért német ajkú katolikusokat telepítettek be. A telepítések a XVIII. század elején indultak meg és még a század második felében is tartottak. A katolikus újjáéledés nagy erővel indult meg, amit az is mutat, hogy gr. Kállay János kerületi táblaelnök a katolikus temetőben kápolnát építtetett a Szent Kereszt tiszteletére. Ez a késő barokk kápolna ma is Debrecen egyik értékes műemléke a Budai Ézsaiás utcán.

A Szent Anna Székesegyházat, mint tornyok nélküli piarista templomot, tehát 1721 és 1746 között építették az olasz Carlone tervei szerint, Csáky Imre püspök adományából. Az 1811-es tűzvész megrongálta a templomot, ekkor tornyait és mai főhomlokzatát 1830 és 1834 között Povolny Ferenc tervei alapján alakították ki. A templomot 1993-ban II. János Pál pápa emelte székesegyházi rangra a Debrecen-Nyíregyházi Római Katolikus Egyházmegye megalapításával. 2011-től a templomban látható a torinói lepel hiteles másolata. A templom plébániáján keresztelték meg 1848 decemberében Petőfi Sándor fiát, Zoltánt. A debreceni katolikus hitélet újjászervezésének 300. évfordulója alkalmából 2015-ben katolikus emlékév volt Debrecenben, melynek keretében 2015. július 26-án felavatták a székesegyház előtt Csáky Imre bíboros bronzszobrát. A Szent Anna templom tehát Povolny Ferenc tervei alapján nyerte el végleges homlokzati kiképzését, kapta meg sisakos, copf stílusú tornyait. Homlokzatán megmaradtak a Carlone család tagjai faragta, szenteket ábrázoló mészkőszobrok, melyek az oromfal csúcsán és az erkélysor gyámján állottak.

Nyíregyháza egyik legismertebb épülete a főtéren található, kéttornyú, román stílusú székesegyház, Samassa József egri érsek fogadalmi temploma. Samassa érsek – 1902-ben tartott aranymiséje emlékére – ezzel a monumentális templommal ajándékozta meg az akkori Szabolcs megye székvárosát, Nyíregyházát. A Magyarok Nagyasszonya-

templom, mely 1993 óta a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye társszékesegyháza, kettős tornyával, arányaival, szerkezeti tökéletességével és tiszta stílusával a hazai egyházi építészet kiemelkedő alkotása, műemlék. Maga Samassa érsek szentelte fel 1904. augusztus 20-án.

A templom külső képe – gazdag tagoltságával, támpilléreivel, dekoratív elemeivel – lebilincselő. Hazánkban, hasonló külső gazdagsággal képzett templomot alig találunk. A két hatalmas négyszögű, három emeletre tagozódó torony magassága 43,6 méter. A két torony közt található a gazdag kiképzésű főbejárat és a hatalmas oromfal. A főbejárat timpanonjában lévő dombormű a Boldogságos Szüzet ábrázolja a gyermek Jézussal – Szent József és Keresztelő Szent János társaságában –, amint Szent István és Szent László királyok hódolnak előtte. A déli torony egyik fülkéjében helyezték el a templomépítő, Samassa bíboros mellszobrát, amely 2002-ben készült és Tóth Sándor szobrászművész alkotása. A templom külső megjelenése eredeti állapotában van, azzal a kivétellel, hogy 1970-ben Csépányi Ferenc plébános az egész templom tetőzetét osztrák műemlék palára cserélte, 1983-ban új, elektromos vezérlésű toronyórát üzemelt be, majd 1995-ben Váradi József plébános a támpilléreket és a lábazati köveket renováltatta.

SZENTMISÉINK RENDJE:
Taksony
Szent Anna templom
vasárnap ½ 9 óra,
hétköznap
hétfőn és pénteken, valamint szombaton este 6 óra
Dunaharaszti
Szent István plébániatemplom
vasárnap
reggel 7 óra és de ½ 11 óra,
valamint délután 5 óra
hétköznap hétfőtől csütörtökig
reggel 7 óra,
elsőpénteken este ½ 5 óra
Ligeti Szent Imre templom
vasárnap de ½ 10 óra,
pénteken reggel 7 óra,
szombaton este ½ 5 óra
***
A személyes fogadóórák szünetelnek – ügyintézés a 06-24-518-990 telefonszámon

Belépve, a templom külsejéhez hasonló változatosságot találunk, a román stílus minden szépségével. A jobb és baloldali pillérek hat kisebb és a kereszthajónál egy nagyobb mezőből álló keresztboltozatot hordoznak. A főhajónak 5-5 közös ívvel összefoglalt színes ablak ad kellemes fényt. A templomnak monumentális jelleget ad a kereszthajó, azon túl pedig a szentély, melyet hét félköríves ablak világít meg. A középső ablakon látható a fogadalmi kép, mely a templomépítő Samassa érseket ábrázolja, amint a Szent Család előtt hódol (Róth Miksa alkotása). A szentélyt körfolyosó övezi (sekrestye és szertár). A mellékhajók, melyek félszer olyan magasak és szélesek, mint a főhajó, 3-3 félköríves ablakon át kapnak világosságot. Ezek teljes felújítását 2000-ben Mezősi Eszter restaurátor művész végezte el. A templom főoltára márvány, felsőrésze tölgyből faragott. A szentségháztól jobbra Szent István, Szent László, Szent Imre, Szent Jeromos, Árpádházi Szent Erzsébet és Árpádházi Szent Margit szobrai láthatók. Az oltár felső részén jobbra 3-3 imádkozó angyal szobor. A főoltár közepén, az oltárképet helyettesítő hatalmas feszület, karéjos végeiben az evangélisták jelvényei. Mindezek Kopits János szobrászművész hársfából faragott művei. Az új liturgikus tér középpontjában áll a márvány oltár, melyet az egri Angolkisasszonyok kápolnája főoltárának elemeiből építettek 1971-ben, Csépányi Ferenc plébánossága idején. 2000-ben padlófűtés és márvány padlózat készült. A kereszthajó déli apszisában van a Szűz Mária-oltár (Stefin János festőművész képeivel és Kopits János Szűz Mária szobrával), az északi apszisban pedig a Szent József-oltár (ugyancsak Kopits János Szent József szobrával és Stefin János festményeivel). A márvány szószék hatalmas márványoszlopon nyugszik, oldalán a négy evangélista alakja (Kopits János műve). A keresztelőkút ugyancsak márvány, és öt márványoszlopra helyezték el. Az orgona Angster József és Fia pécsi orgonakészítő műhelyéből származik. Az eredetileg két manuálos, 24 fő- és 20 mellékváltozatú orgonát bővítették 27 regiszteresre 1984-85-ben Csépányi Ferenc plébános, illetve 1997-ben Váradi József plébános idején. A templom belső festése XIII. századi román stílusú templomfestésre emlékeztet. Az 1984-es felújítás során a falakat újrafestették úgy, hogy az eredeti ornamentikán és színeken nem változtattak, megőrizve ezzel az utókor számára a templom eredeti stílusjegyeit.

Az építészettörténet és a települések szervezése tekintetében meghatározó közösségi építészeti és urbanisztikai elemek a templomok, amelyek a szakrális hatásokon túl a profán középületek építészeti megjelenésére és fejlődésére is kiemelt jelentőséggel bírtak. A templomok egyházi hierarchiában betöltött szerepe szerint méretükkel, építészeti hatásukkal látványosan és egyértelműen tükrözik az egyházban és az urbanizációban is betöltött szerepüket. Erre kiváló példa a debreceni székesegyház, és a nyíregyházi társszékesegyház amelyek kiemelkedő szerepet játszanak hazánk szakrális építészetében és központi jelentőséggel bírnak városszervezési szempontból is, hirdetve Isten dicsőségét.

Felhasznált irodalom:
Kaiser Ottó, Jankovics Norbert: *A Magyarországi Templomok Művészete*
www.dnyem.hu
www.magyaroknagyasszonya.dnyem.hu
www.katolikus.hu

Összeállította: Érces Gergő

Az MKPK körlevele Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepére – 2020

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) körlevelet intéz a hívek felé Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepéhez kapcsolódva, amelyet november 15-én, az évközi 33. vasárnap minden szentmisén felolvasnak a katolikus templomokban.

Kedves Testvérek!

Megrendítő volt 2020. március 27-én hallani Ferenc pápa szavait, amelyeket az üres Szent Péter téren nemcsak a keresztény hívekhez, hanem minden emberhez intézett: „a lehető legnagyobb sebességgel robogtunk előre, úgy éreztük, erősek és mindenre képesek vagyunk.

Epekedtünk a haszonra, engedtük, hogy felemésszenek minket a tárgyak és megrészegítsen a sietség. (…) Folytattunk mindent rendíthetetlenül, és úgy gondoltuk, örökre egészségesek maradunk egy beteg világban.” Most, amikor Európát és hazánkat a koronavírus járvány második hulláma sújtja, azt érezhetjük, hogy Szentatyánk figyelmeztető szavai semmit sem veszítettek aktualitásukból. Sőt, Szent Erzsébet, a szolgáló szeretet szentjének ünnepe arra hív mindannyiunkat, hogy az Árpád-házi királylány példája nyomán még inkább elgondolkodjunk e szavakon és egymás iránti felelősségünkön.

A kor, amelyben Szent Erzsébet született és a szeretet példáját adta, számos párhuzamot mutat fel napjainkkal. A virágzó középkor idején Európa számos országában sokan nagyon meggazdagodtak és hivalkodtak is vagyonukkal, olyan épületeket emeltek, amelyek előtt máig csodálattal állunk meg, miközben egyre többen süllyedtek nyomorba és nélkülözték az élethez szükséges legelemibb feltételeket is. Ahogy néhány évvel korábban Szent Ferenc elhagyta gazdag édesapja házát, lemondott vagyonáról és lovagi álmairól, úgy az ő példáját követve Szent Erzsébet is elhagyta a türingiai őrgrófi udvart, hogy Jézus tanítása szerint a szegények és betegek szolgálatának szentelje életét. Nyitott szemmel járt, odafigyelt azokra, akiktől sokan borzadva fordították el a tekintetüket. Életének talán egy kevésbé ismert eseménye, hogy amikor egy leprás koldus érkezett a várhoz, Erzsébet saját kezűleg fürdettette meg és kötözte be sebeit, és mivel a sok beteg miatt máshol már nem volt hely, saját hitvesi ágyába fektetette le. Férje, Lajos őrgróf, aki általában támogatta őt és megvédte irigyeitől, ezt már túlzásnak tartotta. Feldúlva szaladt a szobába, felrántotta az ágyról a takarót, alatta viszont magát a megfeszített Krisztust látta – és térdre borulva adott hálát és kérte Erzsébet bocsánatát.

A 2020-as világjárvány mindannyiunk életére hatással van. Rokonaink és barátaink veszítik el egyik napról a másikra munkájukat és kerül veszélybe megélhetésük, idősek és magányosak maradnak még inkább egyedül, mert senki sem meri felkeresni őket, sokan félve és rettegve zárják magukra az ajtót. Ezért sokkal nagyobb feladat és felelősség hárul azokra, akik a gyógyítás és a felebaráti szeretet cselekedeteit gyakorolják, az orvosokra, ápolókra, szociális munkásokra és önkéntesekre. Így ír erről Ferenc pápa a Szegények világnapjára írott üzenetében, amikor a járvány idején a felebaráti szeretet gyakorlásának fontosságára hívja fel a figyelmet: „A kéz kinyújtása egy jel: olyan jel, amely közvetlenül a közelségre, a szolidaritásra, a szeretetre utal. Hány és hány kinyújtott kezet láthattunk ezekben a hónapokban (…): Az orvos kinyújtott kezét, aki minden beteggel törődik és keresi a megfelelő gyógymódot. A nővér és ápoló kinyújtott kezét, aki jóval a munkaidején túl is ápolja a betegeket. (…) Az önkéntes kinyújtott kezét, aki segíti az utcán élőket és azokat, akiknek ugyan van otthonuk, de nincs mit enniük. Az emberek egymás felé kinyújtott kezét, akik az alapvető szolgáltatások biztosítása és a biztonság fenntartása érdekében dolgoznak.”

Szent Erzsébet ünnepe arra emlékeztet minket, hogy ebben a segítségnyújtásban mi magunk is részt vehetünk, amikor jövő vasárnap anyagi támogatásunkkal azok munkáját könnyítjük meg, akik életüket embertársaik támogatására, a rászorulók és a betegek segítésére és gyógyítására szentelik, és teszik nap mint nap kockára. Az egyházi szeretetszolgálatokra és az idén 90 éves Katolikus Karitászra 2020-ban nagyobb teher hárul, mint korábban bármikor. Szent Erzsébet példája azt üzeni, hogy munkájukat támogatva mi magunk is, akár szobánk biztonságából is, részesei lehetünk ennek a szolgálatnak, és az ő kezükkel egybefonódva, mi magunk is kinyújthatjuk kezünket a szükséget szenvedők és betegek felé.

„Senki sem menekülhet meg egyedül, önmagában” – tanította 2020. Nagyböjtjében Ferenc pápa. Az egyházi év utolsó vasárnapjának, Krisztus Király ünnepének evangéliuma is a szolidaritás fontosságára hívja fel a figyelmünket: éhes voltam és ti ennem adtatok; szomjas voltam, és ti innom adtatok – szól a megdicsőült Jézus a jobbján állókhoz, az üdvösség útjaként állítva eléjük és elénk is a szolgáló szeretet cselekedeteit.

A szeretet cselekedetei nemcsak a rászorultakon segítenek, hanem azokat is gazdagítják, akik szolgálnak, mert ezáltal Krisztushoz válnak hasonlókká. Nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy az egészséges embernek sok kívánsága van és elegendő erőt érez magában arra, hogy ezeket meg is valósítsa. A betegnek és a nyomorban élőnek, az ínséget szenvedőnek azonban csak egy vágya van: hogy szenvedésétől, bajától megszabaduljon, de tehetsége és lehetősége talán hiányzik ehhez. Szent Erzsébet élete arra sarkall minket, hogy példája szerint és lehetőségeinknek, eszközeinknek megfelelően mi magunk is vegyünk részt a betegek és a szükséget szenvedők ínségének csillapításában, hogy egykor majd Jézus hozzánk is így szóljon:

„Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot!”

Kelt Budapesten, 2020. november 15-én

a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy **a jövedelemadó-bevallások során a személyi jövedelemadó 1 + 1 %-ról**

* a **Magyar Katolikus Egyház** javára a **0011** technikai szám,
* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítvány** részére a **18686517-1-13**,
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítvány** részére a **18686524-1-13**,
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért” Alapítvány** részére a **18702563-1- 13** adószám feltüntetésével lehet rendelkezni.

JÉZUS AZ EGYETLEN SZABADÍTÓ ÉS MEGVÁLTÓ

Lukács evangéliumában olvassuk, amikor a pásztorok nyájukat legeltették, megjelent előttük az Úr angyala és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek, de az angyal bátorította őket: Ne féljetek! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek. Ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr (Lk 2,10-11).
Ez nemcsak az akkori pásztoroknak szólt. Azt olvassuk: Íme, nagy örömet adok tudtul nektek és az egész népnek. Jézus azért jött a világra, hogy az egész emberiséget megmentse. Ő minden ember megmentője és egyetlen Megváltója. Ez az örömhír az egész világnak szól, nemcsak a keresztényeknek.

Karácsonyi kérés

Béke fejedelme, Jézus Krisztusunk, ha rád hallgatnánk,
Megszűnne a földön örökre a háborúskodás.
Van annál jobb dolog, mint szeretetben, békében élni?
Szemébe néznék annak, aki erre nemmel fog felelni.

A fegyvergyárosok és pénzimádó harácsolók, biztos.
Születésed és halálod ezekért? Elgondolkodtató!
De te irgalmas vagy, ha megváltoznak, megbocsátod,
Hiszen Jézusom te magad vagy a szeretet és az irgalom.

Szent Karácsony napján ébredj fel végre álmodból, ember,
S ha felébredtél, rájössz, milyen rövid a földi élet.
A következő percben kopogtathat az ajtódon a halál,
Még ha akartad is, már nincs idődd, elmarad a megbánás.

Jézusom, imám és énekem tiszta szívből száll feléd,
Könyörülj meg bűnös földünkön a jó emberekért.
Ne legyen oka senkinek félni embertársaitól,
A szeretetteljes élet nyújt földi s égi boldogságot.

A négy evangélista közül Lukács, az írásbeli forrásokon kívül, felhasználta a szemtanúk beszámolóit, akik hirdették az Igét. Ezen felül maga is végzett kutatásokat. Máté kimondottan lelki síkon ír, Lukács tekintettel van a mindennapi élet körülményeire.
Karácsony a kis Jézus megszületésének ünnepe, melyet leginkább a gyermekek várnak, akár hívő vagy hitetlen családokban élnek. A pólyában nyugvó kis Jézus mindenkire árasztja szeretetét, és kér, hogy higgyünk – s élni fogunk. Hit nélkül nem ember az ember. Sokszor felteszem magamban a kérdést, mint Lukács: amikor az emberfia eljön, talál-e hitet a földön? Ma, sajnos, több a hitetlen ember, mint a hívő. Minden nap imádkozom a hitetlen emberekért, hogy elnyerjék a hit kegyelmét, és erre kérem minden hívő testvéreimet is, mert Isten hallja és meghallgatja imánkat. A hit – reményeink alapja. Az Istenbe vetett hit keresztény életünk előfeltétele.
Ennek reményében kívánok minden testvéremnek kegyelemteljes karácsonyi ünnepet és áldott, boldog, koronavírusmentes új esztendőt.

Imádságos szeretettel: Gömöriné Fajta Anna

A hit fénye

Jézusom, kezedet fogva szeretném bejárni a földet,
Ahol lábaink nyomán varázsszóra mindenhol béke lenne.
Eltűnne a rosszindulat, a hatalomvágy a szívekből,
Isten és emberszeretet törne elő a lelkekből.

Vad és háziállat együtt élne az emberrel,
S a kisgyermek lépteit őrizné minden állat és ember.
Időseket és fogyatékosokat is pártfogolnának,
A szemek nem félelmet, hanem örömet sugároznának.

A könnyek sem kifelé, sem titokban befelé nem folynának,
Az ajkak is állandó, széles mosolyra nyílnának.
Nem lennének bezárt kapuk és ajtók senki előtt sem,
Úgy élhetnénk itt a földön, mint majdan a mennyben,

Álom, édes álom, ébren álmodozom, de aztán felébredek.
A való élet nem olyan, mint amilyennek elképzeltem,
Mégis hálás vagyok, Jézusom, velem vagy szívemben, lelkemben,
Verseimmel a hit fénye áradjon az emberek lelkébe.

 Illusztráció – Gerrit van Honthorst: Pásztorok imádása és Tintoretto: Szent család

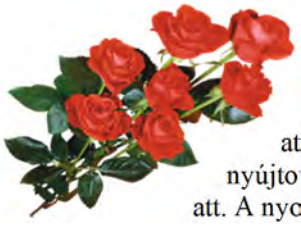

Szeretettel köszöntjük lapunk hasábjain **Maczó Jánosné Marikát**, aki a dunaharaszti Szent Erzsébet karitász csoportban végzett húsz esztendei odaadó szolgálatáért idén megkapta a Váci Egyházmegye Erzsébet díját. A díjat a járványhelyzet miatt nem Vácott, a szokásos ünnepség keretében, a Püspök atya, hanem Marika mostani lakóhelyén az ott szolgálatot teljesítő plébános atya nyújtotta át. Maczó Jánosné a tavalyi évben költözött el Harasztiról, családi okok miatt. A nyolcvanas évek közepétől 2017-ig ő látta el a dunaharaszti Szent István templom sekrestyési feladatait. A Szent Erzsébet karitász csoportban sokrétű volt a szolgálata, mindig készen állt a segítésre, a tettekre. Hiányzik finom, csendes, imádságos, szeretetteljes egyénisége. Kívánunk neki jó egészséget, sok örömet családja körében, és Isten áldását életére, további szolgálatára.

Zilahy Lajos: A SZÁRNYATLAN ANGYAL

Sötét hajnalban leereszkedik a Pipa utca egyik emeletéről. Ilyenkor kezd ébredezni a csarnok környéke és a Duna-parti vásártelep. Villanyosok vágtatnak hangos csengőszóval, lent, az alsó rakodóparton társzekerek dübörögnek, és az előbb még csendes éjszakában ennek a zajnak különféle hangjai, ütemei, futamai olyanok, mint egy láthatatlan óriás villanyzongorán a nyitány. Mire a Duna rezes fényű vizében tükröződni kezd a reggel, már csattogva, dübörögve, fülsiketítően zúg a pesti élet. Szóval a Pipa utca felől ereszkedik le. Két öklét hetykén a zsebébe mélyesztve, a házfalak alatt a piac ama tájára oson, ahol a karácsonyfákat árulják. Karjait keresztbe lengeti, mintha önmagát akarná hátbavágni, ahogy a konfliskocsisoktól látta, akik felállva a bakon, ekképpen birkóznak a hideggel. Sétál a fenyőfák előtt, hósapka van a fején, ködmönkéje alatt, keresztbekötve a mellén, bor színű kendő, melynek rojtjai alul kilátszanak. Magassága legfeljebb százhúsz centiméter. Életkora nyolc esztendő. Egy karcsú és magas karácsonyfára sikerült alkut kötnöm. Õ figyelő arccal végighallgatta az alkut, és mikor kifizettem a fa árát, abban a pillanatban, mint a ragadozó, lecsapott a karácsonyfára. Megfogta a fát, és azt kérdezte:

– Hová megyünk?

– Mit akarsz? – kérdem a kis toprongyostól.

Két barna szem mosolyog fel rám lelkesen a hósapka alól:

– Hazaviszem a fát.

– Elbírod?

– Hogyne!

És húzni kezdi a fát, mint az igába kötött kis barom. Már a Fehérvári úton haladunk, mikor rákiáltok:

– Hogy hívnak?

– Miska! – kiáltja vissza anélkül, hogy hátranézne.

– Hát a másik neved?

– Lestyi Miska.

– Apád van?

– Meghótt.

– Háborúban?

– Ühüm.

– Anyád van?

– A van, de beteg.

– Mi baja van?

– Szívbaj.

– Fekszik?

– Ühüm.

Most sokáig nem kérdezek tőle semmit. Nagy sokára haragosan rákiáltok:

– Miből éltek?

Egy ideig nem felel, aztán hátrafordítja a fejét.

A hósapka alól megint mosolyogva villan meg a két barna szem:

– Tennap is hetvenkét koronát kerestem!

Persze, háborús papírpénzt kell ezalatt érteni.

Megyünk tovább. Nézem ezt a kis embert, amint húzza előttem a fát. A karácsonyfa tisztára sepri előttem az aszfaltot, mintha nem is földi tájon járnék. Ez a kis nyolcesztendős ember egyszerre nőni kezd, rongyos hósapkája túlnő a paloták kupoláján, álombeli királyként vonul előttem, és úgy húzza maga után a karácsonyfát, mint óriás zöld uszályát.

A kapu előtt megkérdeztem:

– Mit fizetek?

Nem felel mindjárt. Gondolkodik. Nézegeti a fát, hogy milyen nagy, megfordul, belenéz az uccába, mintha azt számítaná, milyen messziről jött.

Aztán azt mondja:

– Hat korona.

Összehúzott szemöldökkel, gyanakodva néz rám a hósapka alól, hogy nem sokallom-e? Mikor megkapja a pénzt, elkezd szaladni, mintha puskából lőtték volna ki. Vissza a piacra. Mert sietni kell annak, akinek máma családfenntartói gondjai vannak.

Gyerekek, kik aranyfényű karácsonyfáitok alatt ültök, gondoljatok egy pillanatra erre a nyolcesztendős kis pajtásotokra. Mert tudjátok meg, nem a Jézuska vitte nektek a karácsonyfát, hanem ez a Lestyán Miska.

Darabját hat koronáért. De lehetett alkudni vele, kisebb útra négyért is elvitte.

KINYÚJTOTT KEZEK A SZÜKSÉGET SZENVEDŐK FELÉ

A Taksonyi Karitász Csoport éves beszámolója

A 2020-as világjárvány mindannyiunk életére, tevékenységére hatással van – így a karitász csoport munkáját is nagymértékben befolyásolta.

A megváltozott helyzetben megváltozott módszerekkel igyekeztünk a nehéz szociális helyzetbe került családok segítségére lenni, idős és beteg testvéreink egészségének védelmére segítő kezet nyújtani.

A felebaráti szeretet gyakorlásának fontosságáról Ferenc pápa a szegények világnapjára írott üzenetében így ír: „A kéz kinyújtása egy jel: olyan jel, amely közvetlenül a közelségre, a szolidaritásra, a szeretetre utal. Hány és hány kinyújtott kezet láthattunk ezekben a hónapokban... Az önkéntes kinyújtott kezét, aki segíti az utcán élőket és azokat, akiknek ugyan van otthonuk, de nincs mit enniük. Az emberek egymás felé kinyújtott kezét, akik az alapvető szolgáltatások biztosítása és a biztonság fenntartása érdekében dolgoznak.”

Amint arról a húsvéti lapszámban beszámoltunk, a nagyböjti időben meghirdetett élelmiszergyűjtés eredményeként **tíz család** részére tudtunk **élelmiszercsomagot** összeállítani, és részükre a húsvét ünnepi asztalát bőségesebbé tenni.

További **húsz család** részére a TESCO-ból vásárolt **tartós élelmiszer csomagot**, a TELEPOLC Háztartási Vegyiáru Diszkont üzlettől pedig **negyvenöt tisztasági csomagot** állítottunk össze, mely tartalmazott mosóport, domestost, mosogatószert, kézfertőtlenítőt és mosható maszkot. Ehhez kapcsolódott a Szent Anna templom számára kézfertőtlenítők és mosható maszkok beszerzése is. Ily módon igyekeztünk mi is hozzájárulni a nagyfokú fertőtlenítéshez, ezzel segítve a járvány terjedésének lassítását.

Az idei évben a karitász bevételeit két család által tavaszszal és ősszel felajánlott nagyobb összegű készpénz és a kedves hívek által a templomban kitett karitász persely adományai jelentették, hiszen a kijárási korlátozások miatt elmaradtak az ez évi ruhavásárok, és nem került sor az adventi vásár megrendezésére sem.

Hálásan köszönjük az adományokat, melyek, anyagi tartalékainkkal együtt, lehetővé tették a nehéz körülmények között élő rászorultak segítését, támogatását.

Így vált lehetővé az is, hogy egy édesanya számára, aki kiskorú gyermekét naponta viszi saját gépkocsival speciális iskolába, **üzemanyagköltség támogatást** nyújthattunk.

Családokat és időseket támogattunk gyógyszerkiváltással (hét esetben), gázpalack beszerzésével, tartós élelmiszer és tűzifa biztosításával. A fűtési szezon megkezdésével már **hét család** részére biztosítottunk **tűzifát**, de bizonyára a tél előrehaladtával egyre nagyobb igény lesz majd az ez irányú támogatásra is.

A váci Karitász Központ segítségével a raktárunkban összegyűjtött ruhaneműt, cipőket, játékokat, edényeket a Nógrád megyei Zabar községbe, mintegy 500 fős településre juttattuk el. A község karitász vezetőjével történt egyeztetés után a taksonyi önkormányzat felvállalta a szállítást, csupán az üzemanyagköltséget térítette szervezetünk. Hálásan köszönjük közreműködésüket.

Szintén a váci Karitász Központtól **iskolakezdési támogatásként** 45 000 Ft értékű TESCO-utalvány érkezett, melyet **öt család** részére juttattunk el.

A pandémia miatt ez évben a vasárnapi tejosztás is csupán néhány hétig történhetett, jelenleg is szünetel.

A karácsony közeledtével igyekeztünk **tartós élelmiszerrel, tisztítószerekkel**, **édességgel** segíteni és kedveskedni a nehezebb helyzetben lévő családoknak. A **harminc csomag** tartalma: liszt, olaj, szörp, citromlé, tea, kakaó, szaloncukor, fél kg bab, fél kg lencse, 3 db konzerv, zacskós leves, csokiparány, mosó- és mosogatószer, folyékony szappan.

Az általános iskola részére felajánlott segítségünk alapján alapvető **iskolaszereket** (ceruza, körző, toll, radír stb.) is beszereztünk, mely **huszonkét gyermek** „munkáját” könnyítette meg.

Ismételten és nagy tisztelettel kérjük a kedves támogatókat, adakozókat, hogy a JÁRVÁNY IDEJE ALATT NE HOZZANAK a plébániára feleslegessé vált használati ruhákat, tárgyakat!!! Ebben a helyzetben nincs lehetőségünk az adományok rendszerezésére, megfelelő tárolására.

Továbbra is kérjük a tisztelt Olvasót, hogy amennyiben a környezetében idős, rászoruló, segítséget, támogatást igénylő személyről tud, jelezze azt a **karitász csoport 30/473-8804** telefonszámán **hétfőtől péntekig 10 – 14 óra között**.

A rászorulók nevében is hálás köszönetet mondunk minden adományozó támogatásáért, áldozatkészségéért, önzetlen felajánlásáért. A jó Isten bőséges áldása kísérje életüket, őrizze meg Őket, és adjon békességet nekik és családjuknak.

Megváltónk születésének ünnepéhez közeledve szeretnénk megosztani a tisztelt Olvasóval az alábbi adventi gondolatokat: „…tovább kell lépnünk a múltról való merengésnél és tovább kell lépnünk a jelen valóságánál és a jövőbe kell tekintenünk. A jövő felé kell fordulnunk, hogy ki tudjunk lépni a jelen sötétségéből és reménytelenségéből. Mert Jézus Krisztus újbóli megszületése világosságot támaszt körülöttünk és reményt ébreszt bennünk.”

Az Úr segítsen minket, hogy helyesen értékeljük a múltat, adjon erőt a jelen mindennapi küzdelmeihez és új értelmet a jövőnknek!

Békés karácsonyi ünnepeket és kegyelemben gazdag, Istentől áldott, boldog új évet kíván a Taksonyi Karitász Csoport

UTAZÁS AZ APOSTOLOKKAL 16.

Szidón (Libanon)

A keresztes kikötőváros

A világ tíz legrégebbi városa között szereplő libanoni Szidónba utazunk ma el Jézust és Pál apostolt követve. Az egykor virágzó városról számtalan régészeti és írásos emlék tanúskodik, például Homérosz is gyakran megemlítette.

Kr.e. 3500-ban már létezett a mai Libanon déli részén elhelyezkedő Szidón, alapítója a Biblia szerint Kánaán elsőszülött fia (Noé dédunokája) volt. Az ókori időkben Fönícia egyik legjelentősebb és leggazdagabb kereskedővárosaként tündöklött. Üveggyártás, elefántcsont-faragványok készítése, valamint arany- és ezüstművesség tette gazdaggá. Nem csoda, hogy szinte versenyeztek érte a különböző hatalmak, így például Asszíria, Babilónia, Perzsia, Nagy Sándor, és a rómaiak is uralmuk alatt tartották. Lakói az Ószövetségben hol pozitív, hol negatív szerepben tűnnek fel, például Dávid a templomépítéshez a szidóniaktól kapta a cédrusfát (1Krón 22,4). Sőt, még a második templom építéséhez is szállítottak fát (Ezd 3,7). Ebből a hosszú élettartamú és rendkívül ellenálló fából készült a frigyláda is, s számtalan hajó, Salamon a saját palotáját teljes egészében libanoni cédrusból építette; a libanoniak méltán büszkék rá. Ugyanekkor Salamon Szidónból érkezett felesége, Jezábel a bálványkultuszt hozta magával. Nem csoda, Izajás korától kezdve folyamatosan ítélkeznek Szidónról, pl. „Némuljatok el a rémülettől, ti, lakói a partvidéknek, Szidon kereskedői, akiknek hajói bejárták a tengert” (Iz 23,2)! Az Újszövetség is sokszor megemlékezik a városról, általában Türosszal (máshol: Tírusz) együtt említik: Jézus erre a vidékre több alkalommal is eljutott nyilvános működése során (pl. Mt 15,21, mikor a kánaáni asszony a lánya gyógyítását kéri), és Szent Pál apostol is felkereste a városokat, bár egyszer fogolyként került oda: „Amikor meghozták a döntést, hogy hajón Itáliába visznek minket, Pált több más fogollyal együtt átadták az Auguszta-zászlóalj Juliusz nevű századosának. Egy adramittiumi hajóra szálltunk fel, amely az ázsiai kikötők felé tartott, és kifutottunk a tengerre. (…) Másnap Szidónba érkeztünk. Juliusz emberségesen bánt Pállal, megengedte, hogy meglátogassa barátait, és hogy azok gondoskodjanak róla.” (ApCsel 27,1-3). Az apostol viszontagságos út során ezután jutott el Krétára, Máltára majd végül Rómába.

Szidón magyar történelmi vonatkozása, hogy II. András keresztes hadjáratának seregei is megfordultak a városban 1110 körül. A keresztesek szívesen használták a kikötőjét, IX. (Szent) Lajos keresztes hadjáratainak leírásában is többször említik a várost.

Az ősi Szidón nagy része vagy tűzvészben pusztult el, vagy a mai Saida település alatt fekszik, amely körülbelül kétszázhatvanhatezer lakosával Libanon harmadik legnagyobb városává nőtte ki magát. A helyi keresztény felekezetek között melkiták és maroniták találhatók nagyobb számban, de arányuk eltörpül a muszlim arabok mellett, akik közül kiemelkedik a múlt század közepén idemenekült palesztinok száma. Ha ma a városban sétálunk, a múlt emlékei között érdemes megtekinteni a keresztesek 13. századi tengeri erődjét, a 17. századi karavánszerájt, a szappanmúzeumot és a bazárokat.

Tellis Kati

Greccio ajándéka

Örökösei vagyunk

Greccio – kis falu a szabin hegyek között, Olaszország középső részén, Rieti tartományban. Hírét-nevét az fényezi, hogy Francesco – Szent Ferenc – ennek a falucskának a közelében, egy hegyi barlangban rendezte meg – pápai engedéllyel – 1223-ban, Karácsony szent ünnepén a világ első élőképét. Az ifjú Ferenc célja az volt, hogy az Assisiben és környékén élő egyszerű embereket részesévé tegye az általa legjobban szeretett ünnepnek, a Karácsonynak, amikor Jézus Krisztus születéséről emlékezik meg a jámbor keresztény nép. A másik gyakorlati indok az volt, hogy Ferenc 1222-ben megjárta a Szentföldet, és tudta, milyen viszontagságok között lehet oda eljutni, ugyanakkor a szent földet háborúk dúlták akkor is, birtokáért szívós, kegyetlen küzdelmek folytak a muszlim hitűekkel.

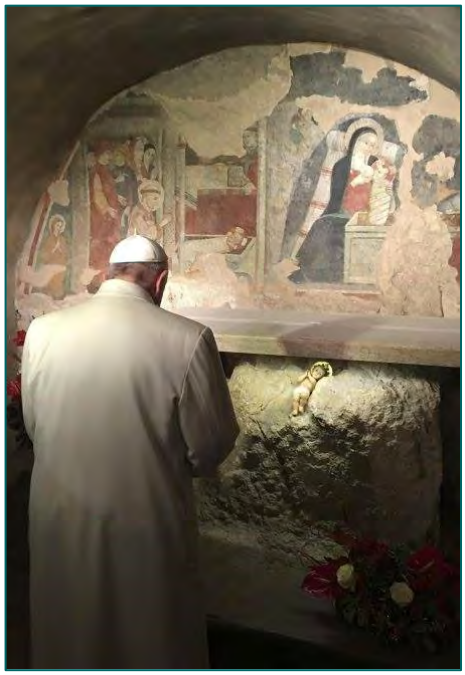

Grecciot görög telepesek alapították, az első feljegyzések róla a 10. századból valók. Ferenc idejében a vidék vad hegyek, elhagyatott táj lehetett, dús erdőségekkel, ahová a szent remeteként visszahúzódott, ott élt társaival, köztük Leó testvérrel, aki feljegyzéseket készített Ferenc életéről, tanításáról. A rend tagjai prédikálva járták a vidéket, és koldulással szerezték meg a mindennapi ennivalót.

A hely napjainkban sem nagyon népes vidék, Greccio mai lélekszáma nem éri el az ezerötszáz főt. Sűrű tölgyesek övezik, és keskeny ösvények vezetnek a Lacerone-hegy csúcsához, ahol annak idején Ferenc lakozott; innen járta a vidék városait, falvait, hogy prédikáljon, hirdesse, ahogy ő nevezte, az új balgaságot: Isten szeretetét és irgalmát, a megtérés és a bűnök elhagyásának szükségességét, a szegénységet – elfordulást a földi javak gyűjtésétől –, s a lélekben való szegénységet, vagyis egyedül Istenhez fordulni, rá hagyatkozni, neki szolgálni, őt dicsőíteni. Ferenc olyan volt, mint egy gyermek: énekelt, táncolt, túláradó boldogsággal mókázott, játszott, képes volt két fát összerakni, mintha hegedülne,

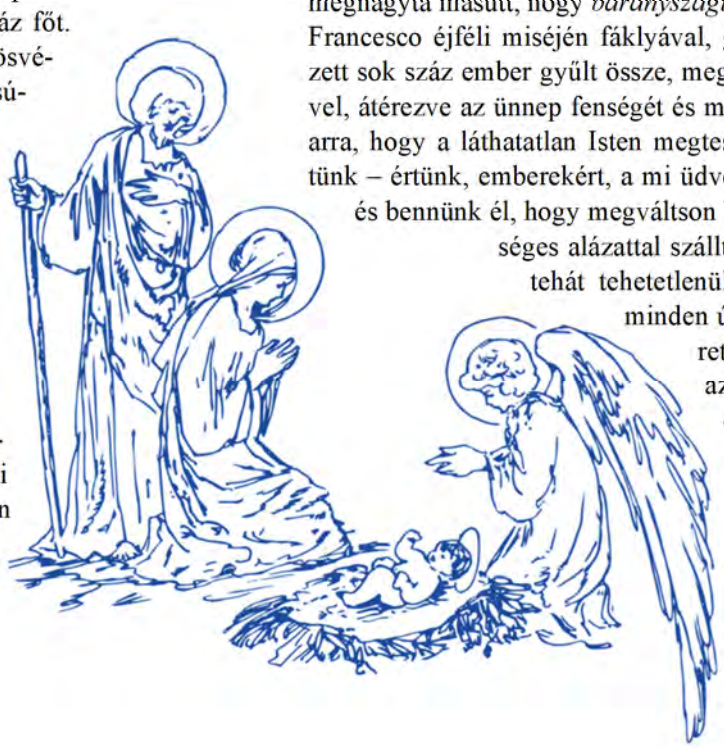

úgy dicsőítette szerelmes Istenét. Maga Francesco volt ennek az *egy-ügyűség*nek, egyedül Istenre hagyatkozásnak az élő példája, aki gazdag kereskedő fiaként született Assisiben, s megtérése után – álmában szólította meg őt Isten – elhagyta apját, anyját, elvetette a gazdagságot, s mindent maga mögött hagyva, a legteljesebb fizikai szegénységben, és mindent Isten akaratának alávetve élt. Ezért is nevezte tenmagát Isten szegénykéjének, *Poverello*nak. Francescot álmában szólította meg Isten, hogy támassza meg vállával az egyházat – s így alapította meg közösségét, a ferenceseket, akiknek hármas fogadalma, szegénység, engedelmesség, s az egyedül Istennek rendelt szent szüzesség, a mai napig mércéje a világtól elvonultan élő, Istent szolgáló szerzetesek közösségeinek, és a papi rendnek. A világi hívek a család szent közösségében találhatják meg ugyanígy hivatásukat, melyben megélhetik Istennek és egymásnak rendeltségüket.

A szegénység – úgy érzem – mindannyiunk legnagyobb kincse, hiszen, ha életünkben el tudunk vonatkoztatni a javak hajszolásától, és az egyedüli lényegesre tudunk összpontosítani, vagyis Istent és felebarátainkat szeretni, mint tenmagunkat, megvalósíthatjuk Isten tervét és paradicsommá válhat a világ körülöttünk. Mi mást is akarhat az Isten képére teremtett ember, mint boldogulni?! S a boldogságnak ez az ösvénye.

Francesco tehát ennek jegyében kezdett karácsonykor szervezkedni, és egy gazdag polgár, Giovanni Velita segítségével, az egyik barlangba szalmát vittek, ökröt, szamarat, jászlat, és egy kismama a csecsemőjével személyesítette meg Máriát a kis Jézussal. Pásztorokra külön nem volt szükség, hiszen a környékbeli, állatait a hegyen legeltető nép képviselte őket. Francesco maga is a jámbor népet *juhocskáimnak* szerette szólítani, ahogy Ferenc pápánk is, aki elődje, Szent Ferenc lelkiségéért választotta pápai nevét, és tavaly – félig játékosan, igazán komolyan – beállt a vatikáni betlehemben a pásztorok közé, s papjainak meghagyta másutt, hogy *báránypszagúak* legyenek.

Francesco éjféli miséjén fáklyával, gyertyával felszerelkezett sok száz ember gyűlt össze, meghatottan, dobogó szívvel, átérezve az ünnep fenségét és meghittségét, emlékezve arra, hogy a láthatatlan Isten megtestesült, megjelent köztünk – értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért, s köztünk és bennünk él, hogy megváltson bennünket. Isten mélységes alázattal szállt a földre, kisbabaként, tehát tehetetlenül, ránk szorulva, mint minden újszülött ember, és szerető szenvedéllyel, mert az emberré válás szenvedést és halált is jelent, mégis azzal a határtalan és felfoghatatlan isteni szeretettel, mellyel a teremtő Isten fordul teremtményéhez. A greccioi éjféli misét nem a

szent celebrálta, hanem az egyik ferences pap testvér. Francesco diakónus volt, aki fehér karingben szolgált. Ő tartotta viszont a szentbeszédet, könnyekben fürdő és örömtől sugárzó arccal, szeretettel áthatott szavakkal a jászol előtt, egy kőre állva. Tommaso da Celano, Szent Ferenc életrajzírója szerint Ferenc Jézust a szívében, a szájában, a fülében, a kezében viselte, és fokozatosan átalakult az általa szeretett és imádott Jézussá. Szavaival és tetteivel is Krisztus-szerű volt. Két évvel halála előtt a keresztre feszített Krisztus élő képévé vált, saját testében viselve Krisztus sebeit. A megtestesülés alázata a szenvedély jótékonyságává vált benne.

A kő fölé, ahol Ferenc 1223-ban állt a jászol előtt, és szentbeszédét mondta – a kő az oltár alatt van – később a keresztények kápolnát emeltek Szent Ferenc tiszteletére. Ez a kápolna ma a Rieti környéki Szent Völgyben látogatható, ahol ferences közösség szolgálja a híveket. Benne megtekinthető a legrégebbinek tartott Szent Ferenc-kép, valamint freskók, melyek a greccioi élőképet és a betlehemi jelenetet ábrázolják. A greccioi betlehemet festette meg Giotto Assisi bazilikájában, ahol az előtérben megörök ítette Giovanni Velita és felesége alakját, akik baráti kapcsolatot ápoltak Francescoval, és támogatták a szentet életében, hivatásában. Greccioban látható még a Szent Mihály arkangyalnak szentelt templom, valamint a liliomos Szűz Mária kápolna, ahol betlehem kiállítás tekinthető meg, a világ minden tájáról, köztük Magyarországról is küldött betlehemekkel.

Cimabue Szent Ferenc festményével

Szent Ferenc betlehemi játékát a greccioi lokálpatrióta közösség szervezte újjá 1972-ben, amikor Tommaso da Celano, Assisi Szent Ferenc, Szent Bonaventura és Monsignor Terzi írásait alapul véve tették ismét élővé a történelmi eseményt, amely hat élő tablóra oszlik; keretét kiváló forgatókönyv, profi megvilágítás és díszlet adja, és odaadó, de amatőr szereplők közreműködnek. Grecciot a karácsonyi szezonban több százezer ember látogatja, és közelítően nagy a forgalom a húsvéti időszakban is. Az élőképes előadást az ünnep napjain műsorrend szerint, több alkalommal lehet megtekinteni. A helyi ferences szentély barátai azonban tudják, hogy Greccio szellemi csomópont, amelyet áthat Ferenc lelkisége, és a nyüzsgés ellenére érvényesül a Szent Völgyben, az érintetlen nagy tölgyesekben, óriás fenyők között karácsony csodája, s bizonyos, hogy a zarándokok egyedülálló, felejthetetlen élménnyel, és ferencibb lelkiséggel térnek haza.

Áldott Karácsonyt !

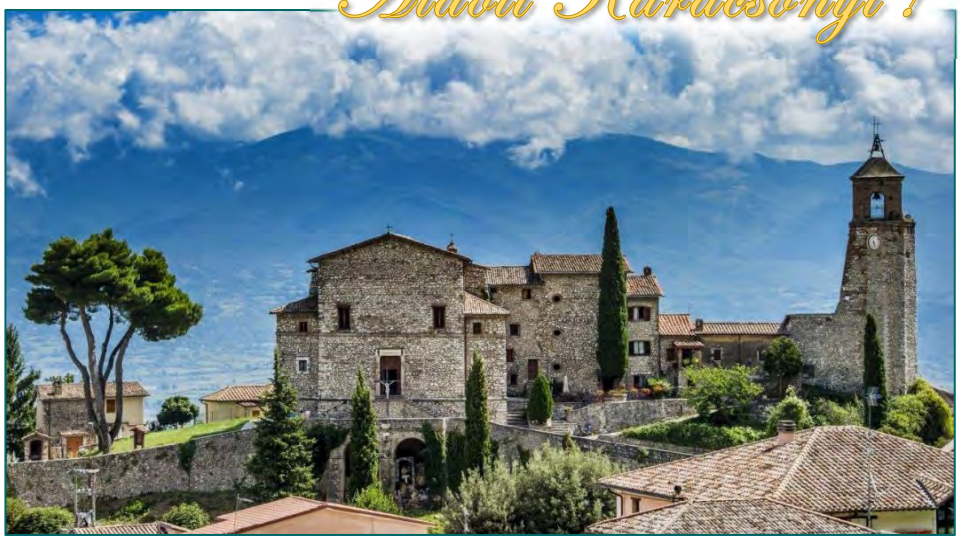

Utódai és örökösei vagyunk annak a népnek, amely nyolcszáz esztendeje elhagyta a várost, és rátért a behavazott, kanyargó erdei ösvényre, s felkapaszkodott a hegyre, melyen pásztorok tanyáztak. Magasan jártak, kezükben fáklyák, gyertyák, vonultak a csendben férfiak és nők, idősek és gyermekek, hosszú sorban, a templommá alakult barlangistállóhoz, melyben szalma, jászol, ökör és szamár, Mária, József s a kisded Jézus, a megtestesült szeretet várta őket. S a jászol mellett térdeplő vézna, gyermeki, ragyogó szemű, tündöklő arcú ifjú felemelkedik, és karjába veszi a kisdedet, és beszélni kezd a környékbeli írástudatlan népnek a megtestesülés csodájáról, Istenről és az Ő végtelen, feltétlen szeretetéről, s még az ökörhöz és szamárhoz is van egy-egy jó szava, amelyek értik ezt, és szemükből szerető köszönet sugárzik.

Az emberek ez idő óta állítanak betlehemet otthonukban, templomaikban, a városok terein. A betlehemnek saját művészete alakult ki, amely hordozza a különböző népek kultúrájának jegyeit, az emberek azonban tudják, hogy a betlehem Üdvözítő nélkül öncélú folklór csupán, Jézus Krisztussal együtt azonban élő valóság.

Karácsony van, és mindezek segítsék bennünk a Béke Fejedelmét megszületni!

Koczka Tamásné

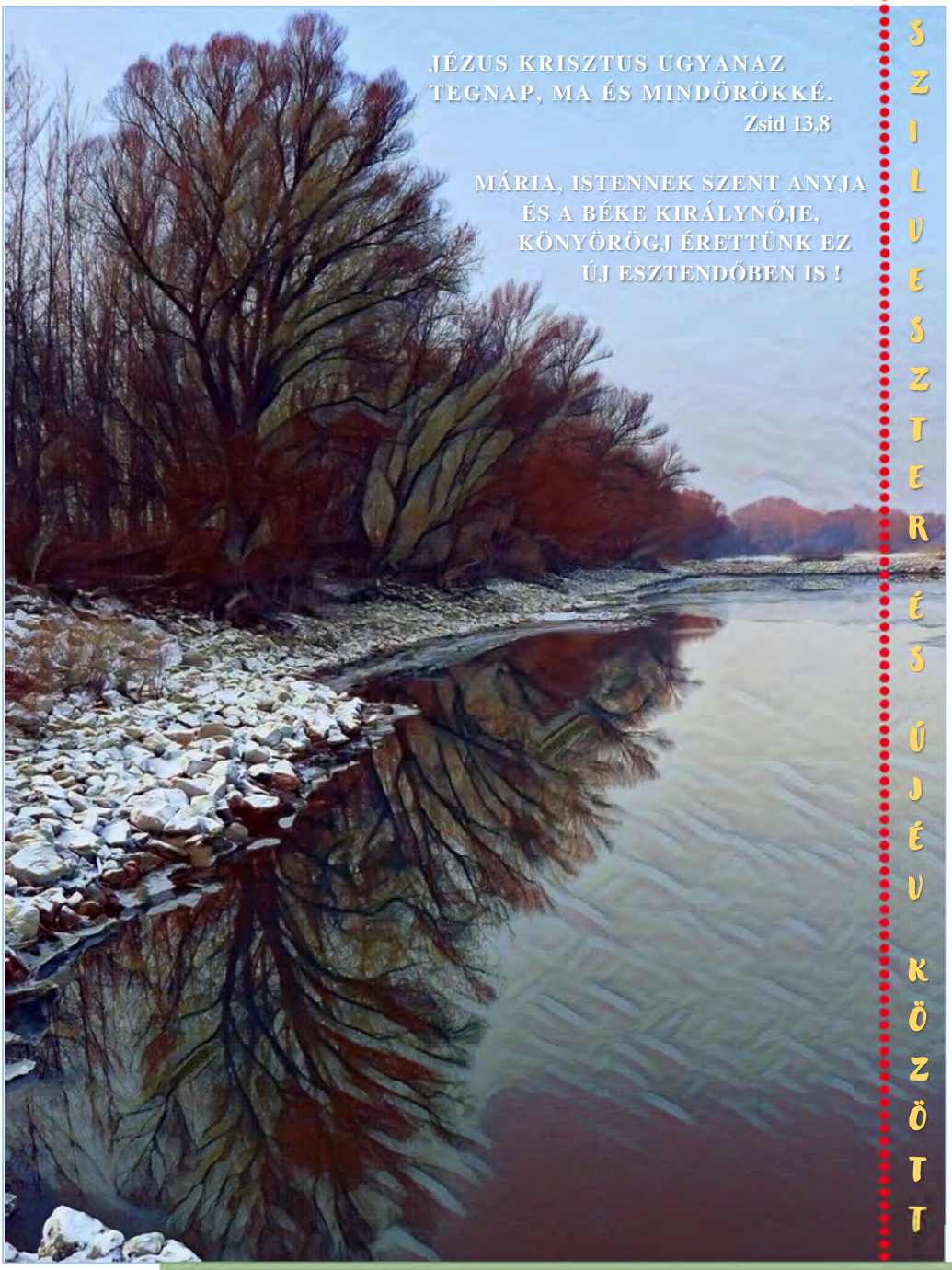

SZILVESZTER ÉS ÚJÉV KÖZÖTT

(Este)

Tűnik ez az év is, hűvösen mosdik meg
utána a lélek és fagyosan kéklik
s már színéről emlékezik
az évre, csak mint gyermek úgy

és újat nem köszönt, mert nem vár semmire,
a piros szabadság tán nem jön el soha,
számára csak mostoha
év lehet ez és tétova táj.

(Éjszaka)

Ó, felejt a lélek és örömtelen jön
veled fiatal év. Fáj csak és nem hős már,
mint régen: erős vár
volt és kincses város a dombon.

(Hajnal)

Város a dombon és búgó harangszó.
Igyekezz lélek még, légy újra hatalmas,
mert éget, mint hideg vas
a sorsod és olyan konok is.

Igyekezz, lélek és
törj föl, fiatal év.

(Reggel)

Úgy állok partodon fiatal év,
mint egyszer hajón az Adrián,
szigorú hajnal volt és karmos ég,
eső tapintott a vízre jó
tenyérrel és eltakarta tükrét.
Míg lassan indult a nagy hajó
s orrán halkan repedt a szürkeség,
halászok álltak a parton ott,
magányos lelkek, órjás kezekkel.

Úgy állok én is, magányos lélek itt,
repedj szürkeség, s törj föl fiatal év.

Krisztus fénye

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek
évente négyszer megjelenő folyóirata
XXI. évf. 4. sz. (81) ~ Karácsony

* * *

Felelős kiadó: Láng András plébános, langandras46@freemail.hu
Plébánia telefonszáma: 06-24-518-990, *plébánia levélcíme:* 2335 Taksony Fő tér 1/b

Szerkesztési és tördelési munkálatok:
Koczka Tamásné Nagy Angela és Ráthi Marianna Zsófia
Dunaharaszti T/F 06-24-537-570; angelika@flynet.hu
www.plebi.hu; e-mail: luxchristi@flynet.hu
Nyomdai kivitelezés: DORIL Bt. Taksony

Fényképek: Bógár Zsolt, Gáll Sándor, Koczka Tamásné, Ráthi Marianna, Wágner Attila, KisDunaTV, Váci Katolikus TV

Címlap: Caspar David Friedrich: Téli tájkép és Alfons Mucha: Jézus születése című festményeivel
Hátlapon: Radnóti Miklós verse a Kis-Dunával